

Pandemian varjosta leikkausten aikaan: Media ja verkkokeskustelut kulttuurin ja tapahtuma-alan muutoksen peilinä vuosina 2020–2025

Katja Jaskari & Marja Katajavirta

Pro gradu -tutkielma

Digitaalisen kulttuurin, maiseman ja kulttuuriperinnön tutkinto-ohjelma,

Digitaalinen kulttuuri

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Maaliskuu 2026

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä

Pro gradu -tutkielma

Digitaalisen kulttuurin, maiseman ja kulttuuriperinnön tutkinto-ohjelma, Digitaalinen kulttuuri

Katja Jaskari & Marja Katajavirta

Pandemian varjosta leikkausten aikaan: Media ja verkkokeskustelut kulttuurin ja tapahtuma-alan muutoksen peilinä vuosina 2020–2025

Sivumäärät: 90

Tutkielman aiheena on kulttuuri- ja tapahtuma-alan murroksen ilmeneminen verkkokeskusteluissa ja uutismedioissa pandemian jälkeisinä vuosina sekä kulttuurialan rahoitusleikkausten vaikutusten aikana. Tutkimuksen kohteena ovat sekä verkon keskustelupalstoilla että uutis- ja artikkeliaineistossa esiintyvät diskurssit, jotka heijastavat alan toimijoiden, yleisön ja muiden osallistujien näkemyksiä tapahtuma-alan tulevaisuudesta. Tutkimusongelmana on selvittää, millaista keskustelua käydään tapahtuma-alan tulevaisuudesta ja kulttuurialan leikkauksista, millaisin käsittein ja metaforin ilmiötä kuvataan, millaiseen sävyyn ja keiden toimesta keskusteluja käydään. Tutkimuksen tavoitteena on analysoida diskurssien kautta, miten alan murros ja yhteiskunnalliset muutokset rakentuvat julkisessa keskustelussa.

Aineisto koostuu vuosina 2020–2025 julkaistuista suomenkielisistä uutisartikkeleista sekä näihin liittyvistä verkkokeskusteluista. Rajaus kohdistuu julkisesti saatavilla oleviin kommentteihin sekä media-aineistoihin, joissa käsitellään tapahtuma-alaa, kulttuuripolitiikkaa tai pandemia-ajan vaikutuksia alan tilanteeseen Suomessa.

Tutkimusmenetelmänä käytetään yhdistettyä laadullista diskurssi- ja verkkoetnografista analyysiä sekä kuvailevaa analyysiä verkkokeskustelujen teemoista. Teoreettisena viitekehystenä hyödynnetään ajan-kohtaista kulttuuripolitiikan, digitaalisen vuorovaikutuksen ja diskurssianalyysin kirjallisuutta sekä empiiristä aineistolähtöistä tarkastelua.

Tämä pro gradu -tutkielma on laadittu kaksoistutkielmana, jossa kaksi tekijää – Katja Jaskari ja Marja Katajavirta – tarkastelevat samaa ilmiökenttää osittain eri painoituksin. Molemmilla on omat tutkimuskysymykset ja aineistot, jotka kuitenkin täydentävät toisiaan ja punoutuvat yhtenäiseksi kokonaisuudeksi tutkielman lopussa. Johdanto ja loppupäätelmät on laadittu yhteisesti. Tutkielman varsinaisen työnjaon osalta Marja Katajavirta vastaa luvuista kaksi ja kolme, jotka käsittelevät muun muassa uutisointia kulttuurialan rahoitusleikkauksista sekä verkkokeskustelujen analyysiä pandemian jälkeisinä vuosina. Katja Jaskari puolestaan vastaa luvusta neljä, jossa syvennyttään verkkokeskustelujen tematiikkaan ja diskurssien tarkempaan analyysiin.

Keskeiset tulokset osoittavat, että verkkokeskusteluissa ja mediassa tapahtuma-alan tulevaisuutta käsitellään vaihtelevin metaforin (esim. ”uusi nousu”, ”alan auringonlasku”), ja keskusteluissa esiintyy runsaasti kriittisyyttä, mutta pieneltä osin myös toiveikkuutta. Kulttuurialan leikkaukset jakavat mielihetkiä ja herättävät vahvoja erisävyisiä tunteita. Verkkokeskusteluun osallistuneiden taustat – alan ammattilainen, yleisö, ulkopuolinen – vaikuttavat argumentointiin ja näkökulmiin.

Päätelmänä voidaan todeta, että verkkokeskustelut peilaavat hyvin muutoksia yhteiskunnassa, tuoden esiin huolenaiheita ja kehitysnäkymiä kulttuuri- ja tapahtuma-alan tulevaisuudesta. Nyt tehdyn tutkimuksen pohjalta suosittelemme vertailemaan keskusteluja myös muissa maissa ja hyödyntämään laajempia aineistoja, jotta voidaan paremmin ymmärtää pandemian jälkeisiä alalla tapahtuneita muutoksia.

Avainsanat: verkkokeskustelut, kulttuuriala, tapahtuma-ala, kulttuurialan leikkaukset, diskurssianalyysi, verkkoetnografinen analyysi, uutismedia, Suomi, pandemia

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
1.1	Tausta ja ajankohtaisuus: Pandemia ja leikkaukset ravistelivat alaa	5
1.2	Tutkimuksen aihe, rajaus ja tutkimuskysymykset	9
1.3	Teoreettinen viitekehys ja aiemmat tutkimukset	12
1.4	Aineistot ja menetelmät	17
2	Uutisointi kulttuurialan rahoitusleikkauksista 2020-luvulla	25
2.1	Mediatilat Suomessa	25
2.2	Uutiset eri medioissa kulttuurialan tulevista leikkauksista	26
2.3	Uutisointi kulttuurialan tulevaisuudesta laimenee	31
2.4	Sakset seis – leikkauksia vastustetaan ja perustellaan	33
2.5	Kulttuuripolitiikkaa kritisoidaan ja mieltä osoitetaan	35
3	Kulttuurialan rahoitusleikkaukset osana alan tulevaisuutta	37
3.1	Keskustelukulttuuri muuttuu	38
3.2	Kulttuuria toimialana ei tunneta	39
3.3	Syksy 2024: leikkaukset tarkentuvat	43
4	Tapahtuma-alan murros mediassa ja verkkokeskusteluissa 2020–2025	45
4.1	Median roolit ja murroksen kehityskaari	48
4.2	Tapahtuma-alan keskustelu, moniääniset tulkinnat ja tutkimuksen yhdistelmämetodologia	52
4.3	Keskustelun päädiskurssit ja suosituimpien kommenttien rooli	60
4.4	Diskurssianalyysi ja verkkoetnografia: Tunteet ja yhteisöllisyys	65
4.5	Median voima mielipiteiden muodostajana	68
5	Johtopäätökset ja yhteenveto	72
5.1	Millaisia myönteisiä seurauksia kulttuurialan leikkauksista?	73
5.2	Diskurssien moniäänisyys ja verkkokeskustelun mahdollisuudet	74
5.3	Tutkielman tekemisen onnistumisia	75
	Lähteet	79

1 Johdanto

Tämä tutkielma osoittaa, että pandemiaa seuranneet taloudelliset sopeutukset ja leikkaukset ovat muokanneet kulttuuri- ja tapahtuma-alaa koskevaa julkista keskustelua pitkäkestoisena murrosprosessina. Media ja verkkokeskustelut toimivat tässä prosessissa peilinä, joka sekä heijastaa että jäsentää alan muutosta, ja journalistinen media painottaa rakenteellisia ongelmia ja kriisikehyksiä, kun taas digitaaliset keskusteluareenat tuovat näkyviin kokemuksellisia, tunnepitoisia ja vastakkaisia tulkintoja. Ajanjaksolla 2020–2025 keskustelut eivät ainoastaan kuvaa muutosta, vaan osallistuvat sen merkityksellistämiseen, vahvistaen tiettyjä narratiiveja ja haastamalla toisia. Näin tutkielma tuo esiin, että alan murros rakentuu julkisuudessa moniäänisenä ja ajassa kehittyvänä ilmiönä, jossa median ja verkkokeskustelujen vuorovaikutus vaikuttaa siihen, miten kriisi, sopeutuminen ja tulevaisuuden mahdollisuudet ymmärretään.

Tutkielmamme aihe on erityisen merkittävä vuoden 2026 näkökulmasta, sillä kulttuuri- ja tapahtuma-alan kriisit ovat edelleen ajankohtaisia ja niiden vaikutukset näkyvät laajasti yhteiskunnassa. Vaikka pandemia on jo jäänyt taakse, sen jälkimainingit sekä jatkuvat rahoitusleikkaukset muovaavat alan toimintaympäristöä ja haastavat niin ammattilaisia kuin yhteisöjä. Vuonna 2026 Suomessa keskustellaan edelleen aktiivisesti tapahtuma-alan tulevaisuudesta: alan toimijat kehittävät uusia tapoja selviytyä, ja julkinen keskustelu kuvastaa sekä epävarmuutta että toiveikkuutta tulevasta.

Aihe on tärkeä juuri nyt, koska tapahtuma-ala toimii monella tapaa yhteiskunnan peilinä. Muutokset vaikuttavat paitsi kulttuurielämään myös talouteen, yhteisöllisyyteen ja identiteettiin. Kun alan kriisit ovat tuoreessa muistissa ja keskustelu jatkuu niin mediassa kuin verkon kommenttipalstoilla, on erityisen tärkeää tutkia, miten nämä ilmiöt näkyvät, tulkitaan ja koetaan julkisessa keskustelussa. Tällä tutkimuksella pyrimme tuomaan esiin eri toimijaryhmien näkemyksiä, tunteita ja kokemuksia ja näin lisäämään ymmärrystä siitä, miten yhteisö rakentuu ja reagoi murroskauden haasteisiin.

Oma kiinnostuksemme aiheeseen heräsi työskennellessämme tapahtuma-alan hankkeessa, jossa perehdyimme alan ekosysteemin rakenteisiin ja toimintamalleihin käytännön tasolla. Hankkeen aikana saimme seurata läheltä kulttuuri- ja tapahtuma-alan murrosta, ja havaitsimme, miten pandemia ja rahoitusleikkaukset vaikuttivat monin tavoin niin järjestäjiin kuin yleisöihin. Lisäksi digitaalisen kulttuurin opintojemme kautta olemme syventyneet verkkoympäristöjen ja sosiaalisen median ilmiöihin, mikä on auttanut ymmärtämään, miten digitaaliset

kanavat muovaavat julkista keskustelua ja mahdollistavat uusia osallistumisen tapoja. Tämä yhdistelmä – käytännön työkokemus sekä teoreettinen digitaalisen kulttuurin ymmärrys – lisäsi ymmärrystämme alan sisäisistä dynamiikoista ja herätti halun tutkia tarkemmin, miten muutokset näkyvät mediassa ja koetaan erityisesti verkkokeskusteluissa ja tuoda esiin niitä ääniä, jotka usein jäävät julkisessa keskustelussa taka-alalle.

Tapahtuma-ala on viime vuosina kohdannut ennennäkemättömiä haasteita: COVID-19-pandemia pysäytti yleisötapahtumat äkillisesti vuoden 2020 alussa, ja heti perään taide- ja kulttuurialaa koettelivat merkittävät valtion rahoitusleikkaukset vuosina 2022–2024. Nämä kaksi perättäistä kriisiä, globaali pandemia ja alan kotimainen taloudellinen kiristys, ovat aiheuttaneet tapahtuma-alalle syvän murroksen. Samalla ne tekevät tutkielman aiheesta erittäin ajankohtaisen, on tärkeää ymmärtää, miten alan toimijat ja yleisö tulkitsevat ja käsitteellistävät näitä muutoksia julkisessa keskustelussa.

1.1 Tausta ja ajankohtaisuus: Pandemia ja leikkaukset ravistelivat alaa

Keväällä 2020 tiukat kokoontumisrajoitukset otettiin Suomessa käyttöön COVID-19-pandemian vuoksi, minkä seurauksena käytännössä kaikki suuret yleisötapahtumat, kuten festivaalit, konsertit ja messut, peruutettiin. Tämä odottamaton äkkipysäys lamautti tapahtumateollisuuden, esimerkiksi Joensuussa pelkästään vuoden 2020 tapahtumien peruuntumisen arvioitiin aiheuttaneen kymmenien miljoonien eurojen menetyksiä suoraan ja moninkertaisesti enemmän tappioita välillisesti palvelusektorille. Toimintaa ei voitu jatkaa samoin kuin aikaisemmin, ja ennalta laadittuja suunnitelmia ei ollut. Tapahtuma-ala joutui tässä kriisitilanteessa kehittämään uusia selviytymisstrategioita, kuten virtuaalitapahtumia ja rajoitetuilla yleisömäärillä toteutettuja tilaisuuksia. Kaikki järjestäjät eivät peruneet tapahtumiaan, mutta joutuivat sopeutumaan pienempiin yleisömääriin ja kasvaneisiin kuluihin yleisön turvallisuuden varmistamiseksi. Vaikka osa näistä pakkotilanteen synnyttämistä muutoksista (esimerkiksi hygieniaratkaisut ja digitaalisten kanavien hyödyntäminen) saattaa pitkällä aikavälillä parantaa alan resilienssiä, pandemia jätti pysyvän jäljen, ja monet kokeneet tekijät poistuivat alalta ja pelko uusista rajoituksista jäi varjostamaan tulevaisuutta¹.

Kun pandemia alkoi hellittää ja tapahtuma-ala toivoi suunnan kääntyvän, kohtasi kulttuurikenttä toisen iskun. Suomen hallitus ilmoitti syksyllä 2021 merkittävistä taide- ja kulttuurialan tukien leikkauksista seuraavalle vuodelle: opetus- ja kulttuuriministeriön budjettiin tuli 18,4

---

¹ Jauhainen et al. 2021, 8–12, 24–34.

miljoonan euron vähennys Veikkaus-voittovarojen ehtymisen vuoksi. Alan toimijat reagoivat voimakkaasti: “Koronasta pahoin kärsinyt ala tarvitsee tukea, ei uusia leikkauksia”², todettiin Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestön kannanotossa³ MTV:n uutisissa⁴. Tästä huolimatta kulttuurialan määrärahoja supistettiin edelleen vuosina 2022–2024. Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti vuoden 2024–2025 valtionavustuksiin tehtiin huomattavia vähennyksiä; esimerkiksi taide- ja kulttuurimääräraha pieneni noin 76 miljoonaa euroa (12 %) vuodesta 2023 vuoteen 2025. Leikkaukset kohdistuivat laajalle rintamalle: festivaaliavustuksia pienennettiin, joidenkin taideorganisaatioiden tuki jopa puolitettiin tai lakkautettiin. Leikkaukset avustuksiin ja valtionosuuksiin ovat koskettaneet koko Suomea pääministeri Orpon hallituskaudella.⁵ Tämä kulttuuripolitiikan kiristys toi tapahtuma-alalle kotimaisen rakenteellisen kriisin globaalin pandemian jälkimainingeissa.

Pandemian jälkimainingeissa kulttuuri- ja tapahtuma-alalle koitti uusi kriisi, kun Yle uutisoi 13.10.2021, miten leikkausuutinen iski kovaa juuri toipumisen kynnyksellä: “Kun koronasta pahoin kärsinyt ala alkoi päästä jaloilleen, tuli uutta kylmää vettä niskaan.”. Opetus- ja kulttuuriministeriön esitykseen sisältyvä 18,4 miljoonan euron leikkaus kohdistui niin vapaalle taidekentälle kuin freelance-taiteilijoille, ja oli seurausta Veikkauksen tuottojen ehtymisestä. Ylen artikkelissa siteerataan myös alan toimijoita, jotka vaativat, että koronan runtelema ala tarvitsee nyt tukea, eikä enää uusia leikkauksia ja vastaavan viestin toivat esiin lukuisat tahot. Näiden leikkausten myötä taide- ja kulttuurikenttä koki syvän epävarmuuden, kun jo pandemian aiheuttamat taloudelliset ja henkiset haasteet olivat edelleen tuoreessa muistissa. Koko alan tulevaisuus alkoi näyttäytyä entistä epävarmempana, kun rahoituksen supistaminen uhkasi laajasti toimijoiden mahdollisuuksia jatkaa työtään ja kehittää uusia avauksia.⁶

Kuvassa 1 on havainnollistettu aikajanalla pandemian ja sen jälkeisten tässä vuosien 2021–2025 tapahtumia kulttuuri- ja tapahtuma-alalla. Aikajanalta nähdään, miten pandemian jälkeen kulttuuriala alkaa hitaasti toipua ja sitten tulee uusi romahdus, tieto seuraavien vuosien isoista rahoitusten leikkauksista.

---

² Salon Seudun Sanomat 12.10.2021. <https://www.sss.fi/2021/10/opetus-ja-kulttuuriministerio-taiteeseen-ja-kulttuuriin-yli-18-miljoonan-euron-leikkaus-rahapeliteottojen-vaheneman-takia/>

³ TAKU 12.10.2021. <https://taku.fi/kulttuurin-rahoitusleikkaukset-peruttava/>

⁴ MTV uutiset 12.10.2021. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/rahapelirahoja-aiempaa-vahemman-nain-ministerio-leikkaa-43-miljoonaa-kulttuurista-taiteesta-ja-nuorisosta/8262974>

⁵ Sokka & Nokela 30.6.2025. <https://www.cupore.fi/uutishuone/katsaus-taiteen-ja-kulttuurin-vapaan-kentan-rahoitusleikkauksiin-ja-niiden-alueelliseen-kohdentumiseen/>

⁶ Yle 13.10.2021 <https://yle.fi/a/3-12142776>

Kuva 1. Aikajana tapahtumaketjusta, johon tutkielman aihe ja rajaukset kohdistuvat. Kuva Katja Jaskari. Kuva luotu tekoälyllä 2025.

Miksi tutkimme näitä muutoksia juuri verkkokeskusteluista? Verkon kommenttipalstat ja sosiaalisen median keskustelut toimivat ikään kuin peilinä alan ilmapiirille ja tulevaisuuskuville. Tapahtuma-alan toimijakenttä on monimuotoinen ja koostuu sekä alan sisäpiirin edustajista että ulkopuolisista osallistujista. Keskeisiin toimijoihin kuuluvat muusikot, tapahtumajärjestäjät, tekniset työntekijät (esimerkiksi valo- ja ääniteknikot), kulttuurituottajat, festivaali- ja

konserhtiorganisaatiot sekä taide- ja kulttuurialan ammattilaiset.⁷ Näiden lisäksi tapahtumalan dynamiikkaan vaikuttavat myös yleisöt, harrastajat, vapaaehtoiset, sponsorit, yhteistyökumppanit, mediatalojen edustajat ja kulttuuripoliittiset vaikuttajat. Jokainen toimijaryhmä tuo keskusteluun oman näkökulmansa: ammattilaiset jakavat käytännön kokemuksia ja haasteita, yleisöt ja harrastajat tuovat esiin odotuksia, toiveita ja kritiikkiä, kun taas kulttuuripoliittiset vaikuttajat ja mediatoimijat muovaavat julkista keskustelua ja alan tulevaisuuskuvia.

Verkkokeskustelut ovat usein välittömiä ja suoria vuorovaikutuksen muotoja, joissa käyttäjät ilmaisevat mielipiteitä, kokemuksia ja tunteita ajankohtaisista ilmiöistä. Suominen, Saarikoski ja Vaahensalo tarkastelevat verkkokeskusteluja historiallisina ja dokumentoivina aineistoina, jotka tallentavat eri aikakausien arkisia merkityksenantoja ja keskustelukulttuureja ilman journalistista toimitusprosessia. Tältä osin verkkokeskustelut tarjoavat tutkimukselle aineistoa, joka heijastaa aikaisten näkemyksiä ja yhteiskunnallisia jännitteitä niiden omissa syntykonteksteissa.⁸ Nykyhetkessäkin – vuonna 2026 – erilaisissa alan tilaisuuksissa ja puheenvuoroissa viitataan jatkuvasti pandemia-aikaan, ja keskusteluissa muistellaan vielä tuon ajan vaikutuksia sekä arvioidaan niiden pitkän aikavälin seurauksia tapahtuma- ja kulttuurialalle. Pandemian aika toimii yhä yhteisenä vertailukohtana ja vaikuttaa siihen, miten alan toimijat ja yleisö suhtautuvat uusiin haasteisiin, rahoitusleikkauksiin ja alan tulevaisuuden näkyymiin.

Aiemmat tutkimukset osoittavat, että näistä verkkokeskusteluista voi löytää arvokasta tietoa yhteiskunnallisista murroksista. Esimerkiksi Anna Rantasilan affektiteoreettinen tutkimus toteaa, että suuronnettomuudet ja kriisit kuten pandemia “saavat tunteet liikkeelle verkkokeskusteluissa”. Tunteet, kuten pelko, viha tai toivo, kietoutuvat vallankäyttöön, ja kriisiaikoina keskustelu voi polarisoitua ja jokainen uusi kriisi herättää omanlaisensa tunneilmaston. Kommenttiketjuissa nämä tunteet, ”tahmaiset affektit”, tarttuvat ja keskustelun sävy voivat heijastaa laajempaa mielialaa alalla. Kommenteissa näkyy esimerkiksi pandemia-ajan turhautuminen ja toisaalta yhteisöllinen tsemppaaminen.⁹

Myös Kangaspunnan tutkimus verkkouutisten kommentoijista korostaa, että kommenttipalstoilla ei ole kyse satunnaisesta huutelusta, vaan monilla keskustelijoilla on omat motiivinsa ja roolinsa¹⁰. Osa keskustelijoista pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan muiden mielipiteisiin, osa hakee yhteisöllisyyttä ja vertaistukea, kun taas toiset saattavat etsiä tilaisuutta haastaa riitaa ja

---

⁷ Kuusisto et al. 2023, Tilastokeskus 2008.

⁸ Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 16–17.

⁹ Rantasila 2020, 426–429.

¹⁰ Kangaspunta 2024, 13–14.

purkaa turhautumistaan. Tällainen dynamiikka on arvokasta ymmärtää, kun tarkastelemme tapahtuma-alaa koskevaa keskustelua. Keskusteluista saatamme löytää erilaisia diskursseja, jotka kuvastavat esimerkiksi alan puolustajien ääntä, kriitikoiden ääntä ja sivustakatsojien ääntä. Verkkokeskustelu antaa mahdollisuuden tarkastella kaikkia näitä ääniä rinnakkain.

Verkkokeskustelut tarjoavat tilan, jossa arkiset kokemukset, huolenaiheet ja yhteiskunnalliset tulkinnat tulevat näkyviksi ja jossa eri toimijapositiona käsin tuotetut merkitykset voivat kohdata. Tässä mielessä verkkokeskustelujen analyysi mahdollistaa ruohonjuuritason näkyvän toimialan murrokseen ja sitä koskevaan julkiseen puheeseen.¹¹

1.2 Tutkimuksen aihe, rajaus ja tutkimuskysymykset

Tutkielman aiheena on tapahtuma-alan murros pandemian jälkeisinä vuosina ja kulttuurialan leikkausten aikana, ja erityisesti sen ilmeneminen suomenkielisissä mediakeskusteluissa verkossa. Käytännössä tarkastelemme, millainen kuva kulttuuri- ja tapahtuma-alan tulevaisuudesta muodostuu verkkokeskusteluissa pandemian jälkeen. Aihe on rajattu ajallisesti vuosille 2021–2025, jotta mukaan saadaan sekä akuutin koronakriisin jälkivaikutukset että leikkauspolitiikan aika. Maantieteellisesti ja kielellisesti fokus on Suomessa ja suomenkielisessä julkisessa keskustelussa, sillä tutkimus sijoittuu suomalaiseen kulttuuripoliittiseen kontekstiin. Englanninkieliset tai muiden maiden keskustelut on rajattu tämän tutkielman aineistojen ulkopuolelle, sillä halusimme tutkia nimenomaan suomalaisen keskustelun erityispiirteitä tässä ajassa.

Aineiston osalta tutkimus keskittyy julkisesti saatavilla oleviin verkkomedioiden sisältöihin. Mukaan on valittu suomalaisten uutismedioiden (Yleisradio, Sanoma Media Finland ja Alma Media) verkkouutisia ja niiden yhteydessä julkaistuja kommenttiketjuja. Artikkelien keskustelut ovat julkisia ja jälkikäteen saatavilla, mikä tekee niistä sopivan ja eettisen aineiston tutkimukselle. Sen sijaan sosiaalisessa mediassa käydyt keskustelut (esimerkiksi X:n keskusteluketjut tai suljetut Facebook-ryhmät) on rajattu tutkielman aineistosta pois, koska niitä on haastava kerätä kattavasti ja anonymiteetin varmistaminen on vaikeaa. Aiherajaus myös varmistaa, että aineisto liittyy kulttuuri- ja tapahtuma-alaan. Aineistoon on valittu sellaisia artikkeleita ja uutisjulkaisuja (verkkokeskustelut), jotka käsittelevät joko tapahtumien järjestämistä, tapahtuma-alan tilaa, kulttuuripoliittikkaa, kulttuurialan leikkauksia tai pandemia-ajan vaikutuksia alan tilanteeseen valitun ajanjakson sisällä. Esimerkiksi puhtaasti poliittiset

---

¹¹ Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 21–22.

debatit, jotka eivät liity kulttuuriin tai tapahtumiin, on jätetty huomiotta, jotta fokus pysyy selkeänä.

Tutkimuskysymykset ohjaavat analyysiä tarkastelemaan syvällisesti sitä, miten verkkokeskustelujen ja median rooli, diskurssit, tunneilmasto ja eri toimijat vaikuttavat tapahtuma- ja kulttuurialan murrokseen vuosina 2020–2025. Digitaalisen kulttuurin tutkimuksen näkökulma, kuten Suomisen, Saarikosken ja Vaahensalon teoksessa¹² tuodaan esiin, auttaa ymmärtämään, että verkko on aktiivinen kulttuurinen tila, jossa yhteisöllisyys, identiteetit ja merkitykset jatkuvasti rakentuvat ja muuttuvat. Analyysin tavoitteena on selvittää, miten digitaaliset käytännöt ja kulttuuriset ilmiöt limittyvät verkkokeskusteluissa, miten eri osallistujien (ammattilaiset, yleisö, kulttuuripoliittiset vaikuttajat ja kansalaiset) tulkinnat ja tunteet kuten toiveikkaus, pettymys ja kriittisyys näkyvät keskusteluissa. Tutkielmassa vastataan erityisesti siihen, miten tapahtuma- ja kulttuurialan murros ilmenee julkisessa keskustelussa, millaisin kielellisin ja tunnepitoisin keinoin muutosta käsitellään, ja millaisia selviytymis- ja ratkaisumalleja keskusteluissa esitetään. Lisäksi tarkastellaan median roolia kehyskertomusten luojana ja sen rakentamaa vuorovaikutusta keskustelun teemoihin ja sävyyn. Tutkimuskysymykset tarjoavat monipuolisen viitekehyksen kulttuuri- ja tapahtuma-alan murroksen ymmärtämiseksi. Tutkimuskysymysten tarkennus myös ohjaa analyysiä moniulotteisesti sekä rakenteellisten että inhimillisten ulottuvuuksien tarkasteluun suomalaiselle keskustelukulttuurille ominaisella suoravii-
vaisuudella, mutta myös kulttuurisen yhteisöllisyyden ja tunneilmaston vivahteet huomioiden.

Tutkielman pääkysymys on: Millaista uutisointia ja verkkokeskustelua käytiin kulttuuri- ja tapahtuma-alan tulevaisuudesta pandemian jälkeisenä aikana vuosina 2020–2025?

Pääkysymystä syventävät seuraavat alakysymykset:

- Millä käsitteillä, metaforilla ja sävyillä tapahtuma- ja kulttuurialan tulevaisuudesta uutisoitiin ja keskusteltiin verkossa ja mediassa?
- Miten kulttuurialan leikkauksista käytiin keskustelua, ja millä perusteilla niitä puolustettiin tai vastustettiin kotimaisessa uutisoinnissa ja verkkokeskusteluissa?

Näiden kysymysten avulla tutkimus kattaa monipuolisesti keskustelun eri ulottuvuudet: kielen ja retoriikan (käsitteet, metaforat), tunneilmaston (sävy, affektit), toimijakentän (osallistujat, roolit) sekä konkreettisen yhteiskunnallisen kiistakysymyksen (rahoitusleikkaukset). Näiden

---

¹² Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 21–22

kysymysten avulla tutkimus pyrkii tarjoamaan kattavan ja moniäänisen kuvan siitä, miten tapahtuma- ja kulttuurialan murros rakentuu ja jäsentyy suomalaisessa verkkokeskustelussa ja mediassa pandemiavuosien jälkimainingeissa.

Lopuksi on syytä nostaa esiin myös median rooli ja vaikutus tapahtuma-alan murroksesta käytävässä keskustelussa. Kotimaiset mediatilat, kuten Yleisradio, Sanoma Media Finland (mm. Iltta-Sanomat, Helsingin Sanomat) ja Alma Media (mm. Aamulehti, Kauppalehti, Iltalehti), eivät pelkästään raportoi tapahtuma-alan tilanteista ja kulttuurialan leikkauksista, vaan niiden uutisoinnilla ja painotuksilla on merkittävä vaikutus siihen, millaisina ilmiöt ja kiistat julkisessa keskustelussa hahmottuvat. Median tuottamat kehyskertomukset – esimerkiksi painotettu raportoinnissa alan kriisi, uudistumisen mahdollisuus vai taloudelliset realiteetit – ohjaavat myös verkkokeskustelujen sävyä ja teemojen muodostumista. Jos mediassa korostuvat esimerkiksi leikkausten aiheuttamat vaikeudet, tämä voi vahvistaa verkkokeskusteluissa kriittistä ja huolestunutta ilmapiiriä. Toisaalta, jos mediassa nostetaan esiin toivon ja uudistumisen tarinoita, nämä voivat ruokkia myös rakentavaa vuoropuhelua ja ratkaisuehdotusten esiinmarssia kommenttipalstoilla. Näin ollen median näkökulmat ja tapa käsitellä tapahtuma-alaa ja kulttuuripolitiikkaa on syytä tarkastella rinnakkain verkkokeskustelujen kanssa, sillä ne muodostavat yhdessä kokonaisuuden, joka muokkaa alan julkista kuvaa ja vaikuttaa siihen, millaisia merkityksiä ja tulevaisuuskuvia tapahtuma-alalle rakennetaan.

Teoreettinen viitekehys kokoaa yhteen aiempien tutkimusten löydökset ja määrittelee analyysissä keskeiset käsitteet tarkasti. Tässä tutkimuksessa diskurssi tarkoittaa toistuvaa puhetapaa tai kertomusta, jonka kautta alan tilannetta tulkitaan, kuten esimerkiksi kriisipuhe tai uudistumisen retoriikka. Verkkoetnografia viittaa osallistuvaan havainnointiin verkkoyhteisöissä, jolloin tutkija tarkastelee vuorovaikutusta, normeja ja yhteisöllisyyden rakentumista digitaalisessa ympäristössä. Kulttuuripolitiikalla tarkoitetaan yhteiskunnallisia päätöksiä ja linjauksia, jotka vaikuttavat tapahtuma-alaan ja sen toimijoiden asemaan. Affektilla puolestaan viitataan keskusteluissa ilmeneviin tunteisiin ja niiden ilmaisutapoihin, kuten toiveikkuuteen, suuttumukseen tai yhteenkuuluvuuteen. Metaforat esimerkiksi ”taistelu elinkeinoista” tai ”kulttuurin kuolema” ovat kielikuvia, joiden avulla keskustelijat jäsentävät ja kuvaavat alan tilaa. Yhteisöllisyys puolestaan tarkoittaa verkkokeskusteluissa rakentuvaa tunnetta ryhmään kuulumisesta, jaettujen kokemusten jakamista ja vertaistukea. Näiden käsitteiden kautta aineistoa voidaan tarkastella sekä laajasti että syvällisesti, jolloin on mahdollista tunnistaa paitsi keskustelun pääteemat myös niiden taustalla vaikuttavat merkityksen- ja tunteenmuodostusprosessit.

Seuraavissa luvuissa esitellään tutkielman teoreettinen viitekehys sekä aiempia tutkimuksia. Verkkokeskusteluissa esiintyviä diskursseja yksityiskohtaisesti esimerkkien avulla, tuoden esiin molempien tutkijoiden omat painotukset ja metodologiset lähestymistavat. Katajavirta keskittyy luvussa 2 median uutisointiin kulttuurialan leikkauksista ja seuraa luvussa 3 verkkokeskustelun diskurssien etenemistä hallituksen leikkausesityksistä niiden toteutusvuosiin. Jaskari puolestaan analysoi luvussa 4 perinteisen ja digitaalisen median keskusteluja, eli sanomalehtiartikkeleita ja niiden kommenttiosioita, tutkien näissä muodostuvia diskursseja tapahtuma-alan muutoksista. Tutkielmassa on tarkasteltu laajempaa yhteiskunnallista taustaa, jotta voidaan ymmärtää, miten yhteiskunnalliset kriisit ja muutokset ilmenevät ja saavat merkityksiä julkisessa keskustelussa. Näistä havainnoista on yhdessä kirjoitettu johdantoluku ja johtopäätösluku 5. Lopussa esitetään johtopäätökset siitä, millaisen kuvan uutisointi kulttuurialan leikkauksista ja verkkokeskustelut kulttuuri- ja tapahtuma-alan tulevaisuudesta muodostavat, ja mitä tämä kertoo kulttuurialan muutoksista pandemian jälkeisessä Suomessa. Tutkimus pyrkii tarjoamaan uusia oivalluksia kaikille, joita kiinnostaa se, miten kriisit ja muutokset näkyvät ja resonoivat julkisessa keskustelussa.

1.3 Teoreettinen viitekehys ja aiemmat tutkimukset

Tutkimus nojaa monitieteiseen teoreettiseen viitekehykseen, joka yhdistää kulttuuripolitiikan ja digitaalisen kulttuurin tutkimusta (erityisesti verkkokeskustelujen osalta) sekä diskurssianaalyysin teoriaa. Aiheen ymmärtämiseksi on tärkeää tarkastella sekä yhteiskunnallista kontekstia (kuten kulttuuripoliittisia päätöksiä ja taloudellisia reunaehdoja) että kulttuurista keskustelua (miten ihmiset kokevat ja puheen tasolla rakentavat näitä muutoksia). Tässä luvussa esitellään tiiviisti keskeistä aiempaa tutkimusta ja määritellään käsitteitä, joihin analyysi tukeutuu.

Aikaisempaa tutkimusta tapahtuma- tai kulttuurialan kokemuksista pandemian ja leikkausten aikana on alkanut vasta hiljattain kertyä, sillä ilmiö on uusi. Kuitenkin useat tutkimukset sivuavat teemaamme ja tarjoavat hyödyllisiä näkökulmia:

Jakonen, Luonila, Renko ja Kanerva ovat julkaisseet katsauksen koronapandemian vaikutuksista taiteen ja kulttuurin alojen toimintaedellytyksiin ja kulttuuripolitiikkaan Suomessa. Katsaus osoittaa, että pandemia ja siihen liittyneet rajoitustoimet vaikuttivat nopeasti ja laaja-alaisesti kulttuurialaan sekä kulttuuripoliittisten tavoitteiden toteutumiseen. Samalla pandemian aikana käyty julkinen keskustelu nosti esiin sekä kulttuurialan haavoittuvuuden kriisitilanteessa että taiteen ja kulttuurin merkityksen yhteiskunnalliselle hyvinvoinnille ja

osallisuudelle. Nämä havainnot muodostavat kontekstin omalle tutkimuksellemme, jossa tarkastelemme, miten kriisi ja kulttuurin arvo rakentuvat puheen tasolla.¹³

Rauhasen kielitieteellinen diskurssianalyysi osoittaa, että kulttuurialaa koskeva pandemia-aikainen julkinen keskustelu rakentui useiden toistuvien ja toisistaan erottuvien diskurssien vaaraan. Keskustelua hallitsi erityisesti ahdinkodiskurssi, jossa kulttuuriala kehystettiin kriisin ja hätätilan kautta, sekä epäoikeudenmukaisuusdiskurssi, jossa kulttuurialan koettua eriarvoista kohtelua suhteessa muihin toimialoihin tuotiin esiin. Näitä täydensivät estämiskurssi, joka painotti rajoitusten ja kieltojen vaikutuksia, sekä syyttämiskurssi, jossa vastuuta tilanteesta kohdistettiin poliittiseen päätöksentekoon ja kulttuurin arvostuksen puutteeseen. Samanaikaisesti aineistossa esiintyi myös tulevaisuusdiskurssi, jossa kulttuurin merkitystä, jatkuvuutta ja puolustamista korostettiin kriisin keskellä ja sen jälkeen.¹⁴

Kangaspunnan laaja tutkimus verkkouutisten kommentoijien käytännöistä, motiiveista ja asenteista osoittaa, että verkkokeskusteluihin osallistujat eivät ole homogeeninen joukko, vaan heillä on erilaisia rooleja. Yksi Kangaspunnan keskeinen löytö on, että kommentoijilla on tyypillisesti eriäviä motiiveja. Verkkokeskusteluissa osa toimii aktiivikeskustelijoina, jotka lähes missionäärisesti pyrkivät vaikuttamaan muiden näkökulmiin. Osa keskustelijoista on yhteisöllisyshakuisia, jotka nauttivat kokemusten jakamisesta ja samanmielisten seurasta. Lisäksi mukana keskusteluissa on provokaattoreita, jotka haastavat ja kärjistävät keskustelua.¹⁵ Nämä profiilit auttavat ymmärtämään myös tapahtuma-alaa koskevan keskustelun dynamiikkaa ja voimme analyysissä tunnistaa, millaiset argumentit ovat mahdollisesti alan sisältä kumpuavia ja millaiset alan ulkopuolelta kommentoituja.

Rantasilan tutkimus ”Tahmaiset affektit: Fukushima-ydinonnettomuus Ylen verkkokommenteissa” tuo esiin tunteiden roolin verkkokeskusteluissa. Rantasila havaitsi, että kriisitilanteissa verkkokeskusteluihin muodostuu voimakas affektiivinen lataus, joka voi ohjata keskustelun kulkua. Jo vuonna 2011 (Fukushiman tapauksessa) somekommentit jakautuivat tunnereaktioiden mukaan eri leireihin, ja sama ilmiö on nähtävissä koronapandemian keskusteluissa. Tämä on merkityksellistä tutkielmamme kannalta: pandemian jälkeinen aika ja kulttuurileikkaukset

---

¹³ Jakonen et al. 2020, 50–51, 58–59.

¹⁴ Rauhanen 2023, 18–34, 36–38.

¹⁵ Kangaspunta 2024, 13–14, 170–180.

ovat herkästi tunteita nostattavia aiheita, joten on odotettavissa, että affektit – kuten turhautuminen, huoli tai toiveikkaus – näkyvät diskursseissa voimakkaasti.¹⁶

Mattila on tutkinut luovien alojen rakennemuutosta ja tuonut esiin, miten esimerkiksi digitalisaatio ja uudet liiketoimintamallit nousivat pintaan jo ennen pandemiaa, mutta kriisi kiihdytti muutosta. Tämä resonoi tapahtuma-alan kanssa: keskusteluaineistossamme saatamme nähdä viittauksia striimauksiin, virtuaalitapahtumiin tai uudenlaisiin hybridimalleihin, jotka Mattilan mukaan ovat osa laajempaa alan murrosta. Lisäksi voimme verrata, puhutaanko verkkokeskusteluissa näistä mahdollisuuksista optimistisena kehityskulkuna vai kaivataanko niissä paluuta entiseen.¹⁷

Stenvall ym.¹⁸ julkaisivat laajan raportin kulttuurialan selviytymisestä ja julkishallinnon toimista pandemian jälkeen. Raportissa on listattu keskeiset huolenaiheet alan toimijoiden näkökulmasta. Niitä ovat taloudellinen pärjääminen, yleisöjen paluu tapahtumiin, alan arvostus ja tukipolitiikan ennustettavuus. Nämä seikat tarjoavat vertailupohjan, jota aiomme analysoida, nousevatko verkkokeskusteluissa esiin samat teemat kuin virallisissa selvityksissä (talous, yleisöt, arvostus, tuki), vai tuoko kansalaiskeskustelu esille jotain ihan muuta (esim. yksittäisten kokemusten taso tai “pienemmät” mutta ihmisille tärkeät asiat, kuten kulttuurin hyvinvointivaikutukset).

Lisäksi on tutkittu sitä, miten yleisöt ja ammattilaiset ovat kokeneet muutokset ja millaisia innovaatioita, kuten virtuaalitapahtumia ja hybridimalleja, on syntynyt vastauksena kriisiin. Myös verkkokeskustelujen ja median roolia alan muutosten tulkitsijana on alettu tarkastella viime vuosina lisääntyvästi. Esimerkiksi Rantasilan¹⁹ affektiteoreettinen tutkimus sekä Kangaspunnan²⁰ analyysi verkkouutisten kommentoijista osoittavat, että verkkokeskustelut heijastavat laajempaa yhteiskunnallista tunneilmastoa ja tuovat esiin erilaisten toimijaryhmien näkemyksiä. Näin ollen tämän tutkielman näkökulma asettuu ajankohtaiseen tutkimuskenttään ja täydentää ymmärrystä siitä, miten tapahtuma-alaan kohdistuvat kriisit ja leikkaukset näkyvät suomenkielisessä verkkokeskustelussa ja julkisessa mielipiteessä.

Menetelmällisesti ja teoreettisesti tukeudumme myös diskurssianalyysin kirjallisuuteen ja verkkoetnografian oppaisiin. Nämä auttavat meitä jäsentämään aineiston käsittelyä:

---

¹⁶ Rantasila 2018, 30–40.

¹⁷ Mattila 2022, 8–9, 73–74.

¹⁸ Stenvall et al. 2024, 5–8.

¹⁹ Rantasila 2020, 428–429.

²⁰ Kangaspunta 2024, 12–14.

Pietikäinen & Mäntynen²¹ tarjoavat työkaluja erilaisten diskurssien erittelyyn suomalaisessa kieliympäristössä, kun taas Kallinen & Kinnunen²² käsittelevät, miten tutkija voi luotettavasti havainnoida verkkoyhteisöjä ja huomioida mm. eettiset kysymykset sekä digitaalisen aineiston erityispiirteet analyysissä.

Yhteenvetona aiempi tutkimus vahvistaa, että verkkokeskustelujen analysointi on hyvä tapa lähestyä tapahtuma-alan murrosta, se paljastaa laajempia yhteiskunnallisia merkityksiä (kuten arvot ja affektit) ja tuo esiin eri toimijatahojen ääniä. Tutkielmamme asemoituu tähän tutkimuskenttään tuomalla uudeksi tapaukseksi pandemian ja leikkausten koetteleman suomalaisen tapahtuma-alan, jota ei vielä ole kattavasti tutkittu verkkokeskusteluiden kautta. Samalla se toimii dialogissa edellä mainittujen tutkimusten kanssa. Analysointi tuo esiin, näkyvätkö Kangaspunnan profiilit ja Rantasilan tunnedyndamiikat aineistossamme, ja liitämme havainnot osaksi suomalaista kulttuuripoliittista keskustelua.

Tutkielmassa on käytetty seuraavia keskeisiä käsitteitä ja termejä:

Affekti: Tunne tai tunnevaikutus, joka värittää viestintää ja vuorovaikutusta. Affekti-käsitteellä viitataan usein yksilöiden kokemuksiin ja välittämiin tuntemuksiin (kuten ilo, viha, pelko) sekä niiden sosiaaliseen leviämiseen. Affektiteoreettisessa kehyksessä tutkitaan, miten tunteet “tarttuvat” ja muovaavat ryhmädynamiikkaa – esimerkiksi kriisin aikana syntyvä pelko tai suuttumus voi muuttua kollektiiviseksi mielialaksi keskustelussa. Tässä tutkimuksessa affektien analyysi auttaa ymmärtämään keskustelun sävyä ja emotionaalisia alavireitä: onko vallalla turhautuminen leikkauksiin, helpotus rajoitusten purkautumisesta, vai kenties toiveikas odotus tulevasta²³.

Diskurssi: Tietyssä kontekstissa vakiintunut puhetaujan kokonaisuus, joka rakentaa ja ylläpitää käsityksiä todellisuudesta. Diskurssi ei ole vain yksittäinen mielipide, vaan laajempi tapa jäsenellä aihetta kielen avulla. Esimerkiksi “kriisipuhe” muodostaa diskurssin, jossa tapahtuma-ala näyttäytyy jatkuvana kriisinä; “uudistumisen diskurssi” puolestaan kehystää alan tulevaisuuden mahdollisuuksien kautta. Diskurssien analyysi paljastaa, millaisia tarinoita ja kehyksiä keskustelussa käytetään.²⁴

---

²¹ Pietikäinen & Mäntynen 2019, 7–10, 130–180.

²² Kallinen & Kinnunen 2021.

²³ Rantasila, 2018, 33–36.

²⁴ Pietikäinen & Mäntynen 2019, 20–24.

Kulttuuripolitiikka: Yhteiskuntapolitiikan osa-alue, jolla julkinen valta pyrkii edistämään taiteen ja kulttuurin toimintaedellytyksiä. Siihen kuuluvat esimerkiksi valtion budjettipäätökset, lainsäädäntö ja ohjelmat, joilla tuetaan (tai joskus leikataan) kulttuurin ja tapahtumien tuottamista ja järjestämistä. Tutkimuksemme kontekstissa kulttuuripolitiikka viittaa erityisesti valtion rahoitusratkaisuihin ja linjauksiin pandemian jälkeen, kuten päätöksiin tukea tapahtuma-alaa korona-aikana ja toisaalta myöhempiin leikkauksiin.²⁵

Metafora: Kielikuva, jossa jokin asia ilmaistaan toisen asian käsittein, jotta saadaan aikaan vaikuttava vertailu tai uusi näkökulma. Metaforat kiteyttävät monimutkaisia ilmiöitä ymmärrettävämpään muotoon. Verkkokeskusteluissa metaforat voivat paljastaa, miten keskustelijat mieltävät tapahtuma-alan tilanteen. Esimerkkejä metaforista aineistossamme voivat olla vaikkapa “laiva ilman kapteenia” viittaamassa johtajuuden puutteeseen alalla tai “valonkajo tunnelin päässä” kuvaamassa toivon pilkahdusta pandemian jälkeen. Metaforien tunnistaminen on osa diskurssianalyysia, sillä usein ne toistuvat ja muodostavat osan diskursseista.²⁶

Tapahtuma-ala: Laaja ja moninainen toimiala, joka kattaa ammattimaisen tapahtumien suunnittelun, tuotannon ja niihin liittyvät palvelut. Tapahtuma-alaa luonnehtii verkostomainen ekosysteemi, jossa lukuisat yritykset ja toimijat toimivat yhteistyössä tuottaen lopputuotteenaan tapahtumia. Ala on monialainen, työvoimaintensiivinen ja fragmentoitunut. Siihen kuuluu erityyppisiä tapahtumia aina kulttuuri-, viihde- ja urheilutapahtumista yritys- ja messutapahtumiin, mikä tekee toiminnasta hajanaista, mutta myös joustavaa eri sektoreiden yli. Tapahtuma-alan taloudelliset vaikutukset ovat merkittävät, ulottuen laajasti myös muihin elinkeinoihin: ennen koronapandemiaa alan vuotuinen liikevaihto Suomessa oli noin 2,35 miljardia euroa, ja ala työllisti yhteensä arviolta 150 000–200 000 henkilöä (mukaan lukien tilapäiset työntekijät). Tämä vastasi noin 1,2 % Suomen bruttokansantuotteesta.²⁷ Kun tarkastellaan pelkästään kulttuurialaa, sen tuottama arvonlisäys valtiolle on Kulttuurin satelliittikirjanpidon mukaan pysynyt lähes samalla tasolla viimeiset viisi vuotta, ollen nyt 3,2 %²⁸. Vastaavasti alan työllisten määrä on viimeisen kymmenen vuoden aikana ollut hieman alle 80 000 tai vähän yli.

Verkkoetnografia: Laadullinen etnografinen tutkimusmenetelmä verkkoympäristöihin. Verkoetnografiassa tutkija upottautuu online-yhteisöön havainnoiden sen käyttäytymistä,

²⁵ Stenvall et al. 2024, 29–34.

²⁶ Pietikäinen & Mäntynen 2019, 22–24, 45–47.

²⁷ Kuusisto et al. 2023.

²⁸ Tilastokeskus 2025.

vuorovaikutusta ja kulttuuria, samoin kuin perinteinen etnografi tekisi fyysisessä yhteisössä. Tässä tutkimuksessa verkkoetnografia tarkoittaa mm. keskustelujen lukemista niiden luonnollisessa ympäristössä (esim. uutisten kommenttiosiot) ja sen huomaamista, millaisia kirjoittamattomia sääntöjä ja rooleja keskustelijat noudattavat.²⁹

Yhteisöllisyys: Kokemus ja toiminta, joka luo ja ylläpitää yhteisöä. Yhteisöllisyys ilmenee esimerkiksi solidaarisuutena, jaettuna identiteettinä tai haluna vuorovaikutukseen muiden kanssa. Verkkokeskusteluissa yhteisöllisyys näkyy, kun kommentoijat tuntevat kuuluvansa johonkin porukkaan – vaikkapa tapahtuma-alan puolustajiin – ja puhuvat “meidän alasta” tai rohkaisevat toisiaan. Toisaalta myös vastakkainasettelu (me vastaan he) voi rakentaa sisäistä yhteisöä. Tutkimuksessa yhteisöllisyyden tarkastelu auttaa ymmärtämään, löytyykö keskusteluista esimerkiksi alan toimijoiden muodostama tukiverkko tai fanien yhteenkuuluvuutta, ja miten se vaikuttaa keskustelun sisältöihin.³⁰

1.4 Aineistot ja menetelmät

Tässä luvussa esitellään keskeiset tiedot ja lähteet, joiden avulla kulttuuri- ja tapahtuma-alan muutosta sekä median ja julkisen keskustelun roolia tässä tutkielmassa tarkastellaan. Aineistot muodostavat kokonaisuuden, joka mahdollistaa ilmiön moniulotteisen analyysin. Tutkimusaineisto koostuu saman aiheen ja aikakauden julkisista julkaisuista, jotka kuvaavat erilaisia lähestymistapoja. Mukaan on valittu mediasta artikkeleita, uutisia, verkkoartikkeleiden kommentteja, alan järjestöjen uutisia ja valtion/hallituksen linjauksia. Näiden aineistojen avulla tutkitaan, miten kulttuurialan leikkauksista puhutaan, miten niitä kehystetään ja millaisia käsityksiä niistä muodostetaan suomalaisessa mediassa.

Verkko on mielenkiintoinen tutkimusympäristö, jossa verkkoartikkelit ja niistä syntyneet keskustelut voivat toimia kulttuurisena peilinä tapahtuma-alan murroksessa monin tavoin. Ne heijastavat ihmisten kokemuksia, tunteita, arvoja ja käsityksiä siitä, mitä tapahtuma-ala merkitsee ja miten sen muutos vaikuttaa yksilöihin ja yhteisöihin. Pandemian jälkeen nämä keskustelut ovat olleet erityisen merkityksellisiä, koska ne ovat syntyneet tilanteessa, jossa fyysiset kohtaamiset olivat rajoitettuja ja digitaalinen vuorovaikutus korostui.

Tässä tutkielmassa ja aineistojen analyysissä käytetään käsitteitä kulttuuriala ja tapahtuma-ala. Näitä molempia koskevia artikkeleita, uutisia ja verkkokeskusteluista voidaan käyttää,

---

²⁹ Kallinen & Kinnunen 2021.

³⁰ *ibid.*

koska tapahtuma-ala on kiinteä osa luovien alojen ja kulttuurialan toimialaa. Tapahtuma-ala luo aktiivisesti kulttuuria, se tuottaa ja muokkaa sitä, sen merkitystä ja yhteisöllisyyttä. Tapahtuma-ala toimii rajapinnassa taiteen, kulttuurin, elämysten ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen välillä. Tämän vuoksi tapahtuma-alaa voidaan perustellusti tarkastella kulttuurialan osana eikä erillisenä tai irrallisena sektorina. Tapahtuma-ala mahdollistaa kulttuurin tuottamisen, esittämisen ja kokemisen. Se toimii kulttuurisisältöjen keskeisenä jakelu- ja kohtaamisalustana ollen kiinteästi kulttuurialaa.

Tapahtuma-ala mahdollistaa kulttuurin elävän ja jaetun muodon, koska kulttuuri ei ole vain teoksia tai sisältöjä, vaan myös niistä tilanteita ja ympäristöjä, joissa ihmiset kohtaavat taiteen, perinteet ja yhteiset merkitykset. Tapahtumat (esimerkiksi festivaalit, esitykset, näyttelyt ja muut tapahtumat) ovat kulttuurin ilmenemismuotoja, ne ovat kulttuurista toimintaa ja sen esittämistä yleisölle. Ilman tapahtuma-alaa suuri osa kulttuurista jäisi yleisölle näkymättömäksi. Tapahtuma-ala toimii myös kulttuurin infrastruktuurina. Se vastaa tuotannollisista, teknisistä ja organisatorisista rakenteista, joiden avulla kulttuurisisältöjä voidaan toteuttaa, esittää ja jakaa. Ilman tapahtuma-alaa suuri osa taiteellisesta ja kulttuurisesta toiminnasta jäisi toteutumatta tai tavoittais vain rajatun yleisön.

Luvussa 2 esittely suomalaisista mediataloista ja niiden omistusrakenteesta sekä mediayhtiöiden uutisoinnista kulttuurialan leikkauksista on otettu tutkielmaan, koska nämä yhtiöt tarjoavat keskeisen kontekstin kulttuuri- ja tapahtuma-alan muutosten tarkastelulle sekä diskurssi-analyysin soveltamiselle.

Yleisradio Oy:n (Yle) rooli julkisena mediayhtiönä ja sen omistuspohja havainnollistavat, millainen asema julkisella tiedonvälityksellä on suomalaisessa mediakentässä. Tämä tausta auttaa ymmärtämään, miten valtion omistajuus ja lainsäädäntö ohjaavat median toimintaa ja vaikuttavat esimerkiksi siihen, minkälaista uutisointia kulttuurialan muutoksista tehdään. Vastaavasti suurten kaupallisten mediatalojen esittely ja niiden taloudelliset mittasuhteet auttavat hahmottamaan, ketkä Suomessa kontrolloivat hyvin laajasti mediaviestintää ja voivat vaikuttaa julkiseen keskusteluun. Tämä on olennaista diskurssi-analyysin näkökulmasta, sillä mediatalojen omistajuus ja taloudelliset intressit voivat vaikuttaa uutisoinnin painotuksiin ja siihen, miten kulttuurialan leikkauksista kerrotaan yleisölle.

Myös esimerkit eri medioiden uutisoinnista kulttuurialan leikkauksista, kuten Demokraatti-lehden³¹ otsikoinnin analyysi, havainnollistavat, miten sanavalinnat ja uutisoinnin sävyt rakentavat ja voivat muokata julkista ymmärrystä ja mielikuvia leikkauksista. Tämä liittyy suoraan diskurssianalyysin tavoitteisiin siitä, miten media käyttää kieltä vaikuttaakseen lukijoiden käsityksiin ja tunteisiin, ja miten alustavatkin poliittiset suunnitelmat saavat julkisuudessa merkityksiä, jotka voivat muuttua päätöksenteon edetessä.

Luvussa 3 on analysoitu laajaa verkkokeskustelua 22.3.2023 julkaistusta Ylen uutisesta ”Analyysi: Riikka Purra kutsui kulttuuria luksuspalveluksi, ja se saattaa olla parasta mitä kulttuurille on vaaleissa tapahtunut”. Artikkelissa pohditaan Purran lausuntoja usealta eri kantilta. Verkkokeskusteluun tuli kaikkiaan 657 kommenttia sen julkaisupäivän iltaan mennessä.³²

Ylen kulttuuriuutinen³³ esitteli hallituksen esittämät ja toteutettavaksi tulevat kulttuurialan leikkaukset vuosien 2024–2027 aikana. Artikkelin otsikko oli: Kulttuurista voi kadota lähi-vuosina kymmeniä miljoonia – ”Näen leikkaukset arvopohjan murenemisena”, sanoo rahanjakaaja. Uutisessa leikkausten arvioidaan olevan noin neljän vuoden aikana useita kymmeniä miljoonia. Hallituksen leikkaukset tulevat koskettamaan välittömistä isoa osaa kulttuurialan sektoreita ja myös välillisesti koko alan ekosysteemiä. Uutista oli mahdollista kommentoida samana päivänä, kun se julkaistiin 10.4.2024. Kaikkiaan verkkokeskustelussa oli 232 kommenttia, jotka ovat luvun 3 toinen verkkokeskusteluaineisto.

Luvun 3 kolmas aineisto on Ylen artikkeli, joka julkaistiin Sakset seis! -mielenilmauksen jälkeen. Otsikkona tässä oli ”Haluaisin tulla toimeen omalla työlläni” – tuhannet vastustivat kulttuurileikkauksia keskellä räntäsadetta”. Mielenilmauksessa oli mukana runsaasti kulttuurialan toimijoita. Uutisen verkkokeskustelussa kommentteja oli 194.³⁴

Luvun 4 aineisto kerättiin Yle.fi-sivustolla 17.7.2022 julkaistusta artikkelista, jonka otsikko on: ”Työvoimapula kurittaa nyt monia aloja – tapahtuma-ala kertoo, miten työntekijät saataisiin houkuteltua takaisin”. Artikkelit toimi keskustelun käynnistäjänä avaamalla tapahtumalan nykytilannetta kulttuurisen murroksen, työvoimapulan ja digitalisaation näkökulmista. Ennen keskustelun sulkeutumista artikkeliin kertyi yhteensä 90 kommenttia. Julkaistussa artikkelissa tarkastellaan, miten työvoimapula ei ole pelkkä resurssikysymys, vaan liittyy

---

³¹ Demokraatti 12.5.2021. <https://demokraatti.fi/mista-hoylataan-vuodesta-2023-alkaen-ministerioilta-on-nyt-tullut-alustavia-suunnitelmia>

³² Yle 22.3.2023. <https://yle.fi/a/74-20023605>

³³ Yle 10.4.2024. <https://yle.fi/a/74-20082767>

³⁴ Yle 5.12.2024. <https://yle.fi/a/74-20129166>

syvemmin muuttuvaan työelämään, ammatillisen identiteetin muutokseen sekä työn merkityksellisyyden uudelleenarviointiin.³⁵

Kokonaisuudessaan tutkielman aineistojen analysointi mahdollistaa kulttuuri- ja tapahtuma-alan identiteetin ja yhteisöllisyyden rakentumisen tarkastelun monipuolisesti. Lisäksi tutkimuksen kontekstiksi on hyödynnetty alan toimialaraportteja, ministeriöiden selvityksiä sekä tapahtuma-alan järjestöjen julkaisuja. Tapahtumateollisuuden toimialatutkimukset (2020–2021, 2024)³⁶ muodostavat keskeisen tietopohjan tapahtuma-alan analyysille Suomessa ja ne tarjoavat ajantasaista tietoa alan rakenteista, toimijamääristä, liikevaihdosta, työllisyysvaikutuksista ja pandemian seurauksista. Näistä lähteistä on löydetty ajantasaista tietoa alan rakenteista, tunnusluvuista sekä yhteiskunnallisista muutoksista, mikä tukee aineistojen analyysia ja tutkimuksen menetelmällistä perustelua.

Tutkimuksessa hyödynnetään digitaalisen kulttuurintutkimuksen näkökulmaa, jossa tarkastellaan, miten digitaaliset mediat ja verkkoympäristöt muovaavat kulttuurisia ilmiöitä, vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyden rakentumista. Lisäksi analyysissä sovelletaan diskurssianalyysia ja verkkoetnografiaa. Diskurssianalyysin avulla tarkastellaan, miten kielenkäyttö ja puhettavat rakentavat ja välittävät merkityksiä digitaalisissa ympäristöissä, kun taas verkkoetnografian keinoin syvennyttään verkko yhteisöjen vuorovaikutukseen ja osallistujien yhteisöllisyyden ilmentymiin. Digitaalinen kulttuurintutkimus tarkastelee erityisesti sitä, miten teknologiat, alustat ja verkostot vaikuttavat yksilöiden ja yhteisöjen toimintaan, arvoihin ja merkitysten muodostumiseen sekä kulttuurisen muutoksen prosesseihin digitaalisessa ajassa.³⁷ Tässä tutkielmassa digitaalisen kulttuurintutkimuksen, diskurssianalyysin ja verkkoetnografian näkökulmat auttavat ymmärtämään, miten julkinen keskustelu, verkkokeskustelut ja median rooli rakentuvat ja muotoutuvat digitaalisessa ympäristössä kulttuuri- ja tapahtuma-alan murroksessa.

Diskurssianalyysi on laadullinen analyysimenetelmä, joka on tutkimuksen syventävä osa. Siinä tarkastellaan kielenkäyttöä toimintana, joka rakentaa sosiaalista todellisuutta. Tässä tutkielmassa keskitytään erityisesti siihen, miten asioista puhutaan. Diskurssianalyysin avulla voidaan eritellä, miten puhettavat, käsitteet ja metaforat muovaavat ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä. Menetelmä yhdistää tekstien ja puheen kielellisen erittelyn niiden sosiaaliseen ja kulttuuriseen kontekstiin. Diskurssianalyysi soveltuu erityisesti tilanteisiin, joissa halutaan

---

³⁵ Yle 17.7.2022. <https://yle.fi/a/3-12525971>

³⁶ Wiren et al. 2020; Björkroth 2024.

³⁷ Turun yliopisto 2024.

paljastaa, millaisin sanavalinnoin ja kielellisin keinoihin kulttuuri- ja tapahtuma-alan murros representoidaan julkisessa keskustelussa.³⁸ Diskurssianalyysin avulla aineistosta pyritään tunnistamaan toistuvia puhetapoja tai tarinalinjoja (diskursseja). Esimerkkejä mahdollisista diskursseista ovat:

Kriisidiskurssi: puhetapa, jossa tapahtuma-ala esitetään jatkuvassa hätätilassa ja apua vailla (esim. ”ala on polvillaan, tarvitaan pelastuspaketti”).

Uudistumisdiskurssi: korostetaan sopeutumista ja innovaatiota (”kriisi synnytti uusia tapoja tehdä, ala nousee entistä vahvempana”).

Syyttelydiskurssi: etsitään syyllisiä (”poliitikot ajoivat alan ahdinkoon” tai ”tapahtumajärjestäjät eivät uudistuneet ajoissa”).

Yhteisödiskurssi: painotetaan yhteisöllisyyttä ja yhdessä selviämistä (”pidetään yhtä yli vaikeiden aikojen”).

Diskurssianalyysin ohella hyödynnetään verkkoetnografista otetta. Verkkoetnografia on etnografinen tutkimusote, joka soveltuu verkkoympäristöjen vuorovaikutuksen ja yhteisöjen tutkimiseen. Verkkoetnografiassa tutkija tarkastelee verkkokeskusteluja ikään kuin antropologi kenttätöyssä tutkien ja havainnoiden verkkokeskustelun kulkua, osallistujien vuorovaikutusta ja piirteitä, jotka eivät näy pelkästä sanasisällöstä. Verkkoetnografinen analyysi auttaa ymmärtämään esimerkiksi keskustelukulttuuria: Millaisia normeja ja yhteisöllisyyden muotoja foorumeilla on? Onko keskustelussa ”veteraanikommentoijia”, jotka ohjaavat sävyä? Synnykö osallistujien välille jaettuja vitsejä tai me-muodossa puhuttuja kannanottoja, jotka kertovat yhteishengestä? Tämän kaltaiset havainnot tuovat kontekstia diskurssianalyysille. Ne kertovat, miksi tietyt diskurssit ehkä nousevat esiin, monet osallistujat ovat alan ammattilaisia, keskustelun sävy saattaa olla sisäpiirille tyypillinen. Verkkoetnografinen lähestymistapa täydentää diskurssianalyysiä mahdollistamalla aineistolähtöisen tulkinnan siitä, miten digitaalisessa vuorovaikutuksessa rakentuvat narratiivit ja yhteisöllisyyden muodot.³⁹

Lisäksi laadullinen vaihe sisältää affektien tarkastelua: analysoidaan tunnesävyjä ja tunneilmauksia kirjoituksissa. Hyödynnämme affektiteoriaa apuna tunnistaaksemme, mitä tunteita keskusteluissa on pinnalla (esim. toivo, suuttumus, pelko, turhautuminen, yhteenkuuluvuus).

---

³⁸ Pietikäinen & Mäntynen 2019, 31–35, 46, 71.

³⁹ Kangaspunta 2024, 65–68.

Kiinnitämme huomiota mm. retorisiin keinoihin, joilla tunteita ilmaistaan: huutomerkit, caps lock -huudot, ironia tai tunteelliset kielikuvat (kuten “kulttuurin kuolema” leikkausten yhteydessä, tai “valoa tunnelin päässä” pandemian jälkeen). Tunteiden analyysi kytetään diskursseihin. Esimerkiksi vihadiskurssi voi erottua, jos osa keskustelusta on sävyltään katkeraa ja etsii syyllisiä, kun taas toivodiskurssi näkyy positiivisesti virittyneissä kommentteissa.

Kaiken kaikkiaan analyysiprosessi etenee aineistolähtöisesti. Tutkijaposition reflektointi on erityisen tärkeää juuri tällaisessa laadullisessa tutkimuksessa, jossa tutkijan rooli tulkitsijana korostuu. Reflektoinnin avulla tutkija tekee näkyväksi omat valintansa ja tulkintansa.⁴⁰ Ensin luemme tarkastellen sanoja ja sisältäjä keskusteluista. Aineistoa koodataan avoimin mielin ilman valmiita luokkia, antaen teemojen ja diskurssien nousta esiin datasta. Lähilukemalla saadaan kokonaiskuva keskustelujen laajuudesta ja piirteistä. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi kommenttien lukumäärän laskemista, aktiivisimpien keskustelijoiden tunnistamista sekä keskeisten teemojen esiintymistiheyden kartoittamista. Jatkossa analyysissä tarkastellaan ylipäätään aiheesta syntyneitä keskusteluja, verkkokeskusteluissa useimmin esiin nousseita teemoja (esimerkiksi taloudellinen tuki, turvallisuus, digitalisaatio).

Tämän jälkeen peilaamme havaintoja teorialähtöisesti aiempaan tutkimukseen ja käsitteisiin: esimerkiksi, jos havaitsemme toistuvasti metaforia sodasta (”taistelu elinkeinojen puolesta”), vertaamme tätä teoreettisiin käsityksiin kriisiviestinnän metaforista. Lopuksi muodostamme synteessin, jossa yhdistyvät aineiston tuottama suurkuva ja laadullisen analyysin muodostamat syvälliset tulkinnat.

Tutkimuksessa noudatetaan tarkasti tutkimuseettisiä periaatteita. Vaikka aineistona on julkisia verkkokeskusteluja, huolehdimme osallistujien anonymiteetista: raportissa ei paljasteta yksittäisten kommentoijien käyttäjänimiä tai tunnistettavia henkilötietoja. Suorina lainauksina esitetyt esimerkkisitaatit on esitetty sellaisenaan, mutta valittu siten, että esimerkiksi nimimerkistä ei paljastu yksittäinen henkilö. Aineistona käytettyjä verkkokeskusteluja ei ole tallennettu. Tutkimus on tehty hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti ja aineiston käsittelyssä on huomioitu Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeistus⁴¹. Kaikki aineiston keruu on tehty avoimista lähteistä ja keskustelufoorumeilta niiden käyttöehtoja kunnioittaen.

---

⁴⁰ Vaahensalo 2021, 77–78, 81–82.

⁴¹ Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023.

Tämän tutkielman tutkimusmenetelmien taustaksi tarkastelimme, kuinka verkkokommenttien tutkimuksissa korostuvat sekä menetelmien monipuolisuus että huolellinen eettinen harkinta. Verkkokeskustelujen analysointi edellyttää sekä menetelmällistä monipuolisuutta että huolellista eettistä harkintaa. Diskurssianalyysin viitekehyksessä tutkija tarkastelee, miten kielelliset käytännöt tuottavat merkityksiä, asemoivat toimijoita ja osallistuvat yhteiskunnallisten positioiden rakentamiseen⁴². Menetelmällinen valinta vaikuttaa suoraan siihen, millaisia merkityksiä aineistosta voidaan tunnistaa ja miten tutkija asemoituu suhteessa tutkittaviin. Erityisesti verkkokeskustelujen kontekstissa on tärkeää huomioida tutkittavien oikeudet, anonymiteetti ja aineiston julkinen luonne, sillä vaikka kommentit ovat julkisesti saatavilla, niiden tulkinta vaatii kontekstin ymmärrystä ja sensitiivisyyttä. Diskurssianalyysi tarjoaa tutkijalle mahdollisuuden yhdistää lähilukua, kriittistä reflektiota ja kontekstuaalista tulkintaa, mikä tekee siitä soveltuvan menetelmän digitaalisen kulttuurin ilmiöiden tutkimukseen.

Rantasila hyödyntää affektiteoreettista lähestymistapaa ja lähilukua analysoidessaan Fukushima Daiichin ydinonnettomuuden uutisoinnin yhteydessä syntyneitä verkkokommentteja. Kommentit nähdään osana verkottuneita julkisuuksia, joissa affektit kiinnittyvät kulttuuriin ja historiallisiin kerrostumiin. Lähiluku toimii diskurssianalyysin käytännön menetelmänä erityisesti silloin, kun tutkitaan yksittäisiä puheenvuoroja, kommentteja tai tekstikatkelmia tarkasti. Se sopii hyvin esimerkiksi verkkokommenttien tai mediapuheen analysointiin, kuten Rantasila tekee affektiteoreettisessa viitekehyksessä. Tutkimuseettisesti Rantasila korostaa tutkijan position merkitystä ja affektien sensitiivistä tulkintaa, sillä vaikka kommentit ovat osa julkista keskustelua, niiden analysointi vaatii kontekstin ymmärrystä ja eettistä harkintaa.⁴³

Kangaspunta lähestyy verkkouutisten kommentointia sosiaalipsykologisesta näkökulmasta, yhdistäen kyselytutkimuksen, teemahaastattelut ja ryhmäkeskustelut. Kommentointi nähdään moniäänisenä ja yhteiskunnallisena toimintana, jossa käyttäjät asemoivat itsensä suhteessa mediaan ja muihin toimijoihin. Tutkimuseettisesti Kangaspunta painottaa osallistujien anonymiteettiä, suostumuksen merkitystä ja tutkijan reflektiivistä asemaa suhteessa aineistoon⁴⁴. Tutkimus pyrkii tuomaan esiin osallistujien ääntä, ei vain analysoimaan sitä ulkopuolelta.

Molemmat tutkimukset osoittavat, että verkkokeskustelujen analyysi diskurssianalyysin keinoin edellyttää sekä menetelmällistä tarkkuutta että eettistä vastuullisuutta. Rantasila lähestyy

---

⁴² Jokinen et al. 2016, 33–35, 262–264; Pietikäinen & Mäntynen 2019, 15–18, 79–82.

⁴³ Rantasila 2018, 30–45.

⁴⁴ Kangaspunta 2024, 9–11, 65–68.

aineistoa affektien kautta, jolloin kommentit eivät ole vain mielipiteitä vaan tunnepitoisia reaktioita, jotka rakentavat kollektiivista kokemusta⁴⁵. Kangaspunta puolestaan korostaa kommentoinnin sosiaalista ulottuvuutta ja käyttäjien toimijuutta, mikä tuo esiin kommentoinnin merkityksen yhteiskunnallisena osallistumisena⁴⁶. Näiden näkökulmien yhdistäminen tarjoaa arvokkaan viitekehyksen digitaalisen kulttuurin tutkimukseen, jossa analyysin ja etiikan rajapinta on keskeinen.

---

⁴⁵ Rantasila 2018, 30–45.

⁴⁶ Kangaspunta 2024, 9–11, 65–68.

2 Uutisointi kulttuurialan rahoitusleikkauksista 2020-luvulla

Kulttuuripoliittinen selonteko julkaistiin vuonna 2024. Se on pääministeri Orpon hallituksen antama suunnitelma kulttuurialan ja luovien alojen toiminnalle vuoteen 2040 saakka⁴⁷. Selonteko on suomalaisen professori Alf Rehnin mielestä ”rigitikt kiva”. Eduskunnan talousvaliokunta pyysi Rehniltä lausuntoa selonteosta. Selonteossa kuvataan suomalaisen kulttuurin olevan 2040-luvulla ”Suomea vahvistava ja yhdistävä voima, joka inspiroi rakentamaan kestävämpää, elinvoimaisempaa ja inhimillisempää tulevaisuutta”. Rehn kertoo, että hallituksen kulttuuripoliittikka ei kuitenkaan vastaa selonteossa luotua positiivista kuvaa kulttuurin tilasta, esimerkiksi vuodelle 2026 on suunniteltu yhteensä 150 miljoonan euron säästöjä, joista kulttuurille varmasti on tulossa osa. Rehn omaa laajaa näkemystä Pohjoismaiden kulttuurikentästä. Hänen mukaansa Suomessa kulttuuriin suhtaudutaan liian kapeakatseisesti, ei ymmärretä sen monialaisuutta, jossa kaikki liittyy kaikkeen. Yksi syy tähän on alan vaikea mitattavuus euroissa. Esimerkiksi Tanskassa ja Ruotsissa valtion taidebudjetit ovat suurempia kuin Suomessa, mutta järjestelmät ovat erilaisia. Rehn sanoo, että kulttuuripoliittisen selonteon laatijat puhuvat kulttuurin arvoketjusta, mutta eivät kuitenkaan ymmärrä miten se toimii. Rehnin mielestä ”Suomessa kulttuuripoliittikka on ”staattista” rahoittamista”.⁴⁸

2.1 Mediatatol Suomessa

Suomessa toimii liikenne- ja viestintäministeriön alainen ns. julkinen media, O.Y. Suomen Yleisradio (Yle)⁴⁹. Yle on perustettu vuonna 1926. Se on ollut alusta saakka kaksikielinen ja sen toimintaa ohjaa Laki Yleisradio Oy:stä. Ylen perustajia olivat monien muiden lisäksi useat sanomalehdet, radioliikkeet, Lennätinhallitus, Puolustusvoimat ja Suomen Tietotoimisto (STT). Tällä hetkellä valtio omistaa Ylen lähes kokonaan (99,98 %), muita omistajia ovat mm. media-alan yritykset ja pankit. Vuodesta 2013 alkaen Yleä on rahoitettu yleisradioveron tuotoilla. Yle on toimittanut uutisia koko toimintansa ajan.

Ylen lisäksi Suomessa toimii useita kaupallisia medioita. Näistä medioista suurimman osan omistaa neljä yritystä: Sanoma Oyj (v. 2019 liikevaihto 913 milj. €), Otava-konserni (286 milj. €), Alma Media Oyj (250 milj. €) ja Keski-suomalainen Oyj (231 milj. €)⁵⁰. Mediatatolajen

⁴⁷ Valtioneuvosto 2024.

⁴⁸ Uusijuttu 27.3.2025.

⁴⁹ Yle (i.a.). <https://yle.fi/aihe/a/20-10006904>

⁵⁰ Suomen kuvalehti 2020. <https://suomenkuvalehti.fi/kotimaa/suomen-suurimmat-mediatatol-pala-palalta-lehtia-tv-kanavia-radiotaajuuksia-kirjakauppoja-ja-ulkomaisia-tyonhakusivustoja/>

erilaisia palveluja ovat mm. lehdet, televisiokanavat, radiokanavat ja internetpalvelut. Esi-
merkkejä kaupallisten medioiden palveluista ovat: Sanoma Oyj:n Ilta-Sanomat, Radio Nova,
Radio Suomipop, Alma Media Oyj:n Helsingin Sanomat, Aamulehti). Kaupallista televisiota
hallitsevat MTV3 ja Nelonen. Aikakausmedia⁵¹ toteuttaa Suomessa Kansallista Mediatutki-
musta, jonka päätulos kertoo eri lehdistä, kuinka monta tuhatta lukijaa keskimäärin lehden nu-
merolla on. Kuluttajien käyttäytyminen heijastuu vahvasti mediatalojen kannattavuuteen.

2.2 Uutiset eri medioissa kulttuurialan tulevista leikkauksista

Kulttuuri- ja tapahtuma-alan tulevista leikkauksista alkoi uutisointi eri medioissa alkuvuo-
desta 2021. Kulttuurialan rahoitus on pohjautunut Veikkauksen rahapelituottoihin⁵² vuosi-
kymmenien ajan. Helmikuussa 2021 julkistettiin ministeriöiden esitys Veikkauksen voittojen
siirtämisestä valtiolle. Veikkauksen varojen mahdollinen siirto aiheutti huolta erityisesti kol-
mannella sektorilla, urheilussa, taiteessa ja kulttuurissa, jotka olivat jo kärsineet pahasti ko-
rona-ajan rajoituksista⁵³. Tämä ministeriöiden työryhmän uutisointi ei vielä saanut kulttuurilta
laajaa tyrmäystä.

Taulukossa 1 on havainnollistettu taide- ja kulttuurimäärärahojen kehitystä valtion budjetissa
vuosina 2021–2025. Vuoden 2021 jälkeen oli ensin Veikkaus-tuottojen vähenemisen aiheut-
tama uhka, joka peruttiin, joten vuonna 2022 se pysyi edeltävän vuoden tasolla (arvio). Sitten
vuosina 2024 ja 2025 alalle myönnettäviin määrärahoihin tuli selkeät pudotukset. Kokonai-
suudessaan opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) pääluokan “Taide ja kulttuuri” (momentti
29.80) määrärahataso putosi noin 76 miljoonaa euroa (-12 %) vuodesta 2023 vuoteen 2025.
Osa tästä määrärahatason laskusta johtuu budjettirakenteen muutoksista, kun rahoituseriä siir-
rettiin momentin ulkopuolelle, mutta todelliset leikkaukset olisivat kuitenkin merkittävät, noin
26 M€ (-4,6 %) tuolla vajaan kahden vuoden aikavälillä.⁵⁴

⁵¹ Aikakausmedia. <https://www.msomediakortit.fi/>

⁵² Yle 20.10.2021. <https://yle.fi/aihe/a/20-10001464>

⁵³ Yle 26.2.2021. <https://yle.fi/a/3-11810433>

⁵⁴ Suomen Kulttuurirahasto 30.6.2025; Sokka & Nokela 30.6.2025.

Taulukko 1. Taide- ja kulttuurimäärärahojen kehitys valtion budjetissa vuosina 2021–2025.

Vuosi	Taide ja kulttuuri määrärahat (OKM 29.80)	Huomiot
2021	n. 570 M€ (arvio)	Leikkaussuunnitelmaesitys. Alalle ei merkittäviä leikkauksia. Sisälsi Veikkauksen tuottoja noin 240 M€. Pandemian vuoksi lisätukia myönnettiin erillisillä päätöksillä.
2022	n. 570 M€ (arvio)	Alan leikkausuhka 18,4 M€ peruttiin hallituksen päätöksellä ⁵⁵ . OKM:n kulttuuribudjetti säilyi edeltävän vuoden tasolla valtion lisärahoituksella.
2023	614 M€ (sis. lisätalousarviot)	Veikkaus-kompensaatio jatkui täysimääräisenä; lisäksi myönnettiin kertaluonteisia elpymistukia. Valtion kulttuurirahoitus huipussaan (n.~1,1 mrd € ilman Yle) ⁵⁶ .
2024	~598 M€ (ilman kertaluonteisia)	Hallitusohjelman 1. säästöerä -4 M€ avustuksiin ⁵⁷ . Kokonaisvähen- nys -8 M€ edelliseen vuoteen, -14 M€ kun huomioidaan päättyneet tuet ⁵⁸
2025	538 M€	Merkittävä leikkausvuosi. Lisävähennys -20 M€, josta -17,4 M€ avustuksia ⁵⁹ . Yhteensä taide ja kulttuuri määräraha -76 M€ (-12 %) alhaisempi kuin vuonna 2023 ⁶⁰

Lähteet: OKM budjettiesitykset 2024–2025; Cupore 2025.⁶¹ Vuosien 2021–2022 luvut ovat arvioita tehtyjen päätösten perusteella.

Toukokuussa 2021 julkistetut hallituksen 370 miljoonan euron leikkaussuunnitelmat kirvoittivat lukuisia uutisia ja kannanottoja aiheesta kulttuurialalta, vaikka julkistus koski vasta alustavia suunnitelmia eikä varsinaisia toteutuksia. Myöhemmin osaa leikkaussuunnitelmista peruttiinkin. Loppukevään aikana kulttuurin leikkauksista oli harvoja uutisia.

Vuoden 2021 aikana eri medioiden uutisten diskursseissa käytettiin huomioita herättäviä sanoja ja pyrittiin luomaan näkökulmaa mahdollisimman suuresta ilmiöstä. Otsikot maalasivat negatiivisia tulevaisuudenkuvia muistuttaen klikkiotsikointia. Klikkiotsikot pyrkivät herättämään uteliaisuutta, antavat tahallaan ymmärtää enemmän, mitä itse artikkeli onkaan. Tällainen otsikointi voi vaikuttaa harmittomalta, mutta vaikuttaa kuitenkin ärsyttäessään ja voi hämärtää ymmärrystä, mikä on totta ja mikä tarua. Otsikointi käyttää hyväkseen ihmisen

⁵⁵ Taiteen edistämiskeskus 19.10.2021. <https://www.taike.fi/fi/uutiset/taide-ja-kulttuurialan-leikkaukset-pe-ruuntuivat-uutinen>

⁵⁶ Sokka & Nokela 30.6.2025.

⁵⁷ ibid.

⁵⁸ Suomen Taiteilijaseura 17.10.2023. <https://www.artists.fi/fi/leikkaukset-kulttuurista-eivat-tue-hallituksen-kulttuuripoliittisia-tavoitteita>

⁵⁹ Sokka & Nokela 30.6.3025.

⁶⁰ Suomen kulttuurirahasto 30.6.2025. <https://www.stinfo.fi/tiedote/71296904/taiteen-ja-kulttuurin-rahoitusleikkaukset-vaikuttavat-kaikkialla-suomessa-tuore-katsaus-tarkentaa-kuvaa-valtion-tuen-muutoksista?lang=fi>

⁶¹ ibid; Sokka & Nokela 30.6.2025.

inhimillisiä ominaisuuksia, kuten taipumusta reagoida negatiivisiin asioihin, ongelmiin enemmän kuin positiivisiin asioihin.⁶² Esimerkkeinä otsikoista irrotettuja lukijan kiinnostuksen herättäviä melkein shokeeraavia ilmauksia ovat: hallituksen yllätysleikkaus, miljoonaleikkaukset saivat somen kierroksille, leikkauspaukku, musertava tieto, kylmää kyytiä kulttuurille, näin leikkaukset iskevät, järkytys leikkauksista, kohdistuu karmivasti, uutispommi, suomalaistähdet tyrmistyivät jättileikkauksista, kulttuurileikkauksista uusi kahnaus, uhkaavat leikkaukset tuhoisia.

Demokraatti-lehti otsikoi keväällä 2021 aiheeseen liittyvän uutisen ”Mistä höylätään vuodesta 2023 alkaen? – ministeriöiltä on nyt tullut alustavia suunnitelmia”.⁶³ Höylätä-sana oli otsikossa huomiota herättävä ja loi voimakkaan mielikuvan lopullisesta siivusta, mikä poistuu rahoituksista, vaikka suunnitelmat olivat alustavia eikä kohteita ollut vielä päätetty. Liikenne- ja viestintäministeriöön oli tuolloin kohdistuvan suurimmat leikkaukset, 110 miljoonaa euroa, ja siten jokaiselle sen alaiselle ministeriölle mm. opetus- ja kulttuuriministeriölle oli tulossa noin 35 miljoonan euron leikkaukset. Lokakuussa 2021 opetus- ja kulttuuriministeriö esitti 43 miljoonan säästöjä, jotka tulevat koskemaan taidetta, kulttuuria, urheilua, nuorisotyötä ja tiedettä vuonna 2022⁶⁴. Tämä hallituksen julkistama esitys avasi medioiden, alan järjestöjen ja yhdistysten uutishanat. Lopulliset päätökset leikkausten kohteista tehtäisiin vuonna 2022.

Kaksi päivää hallituksen esityksen julkaisemisen jälkeen Radio Helsinki otti voimakkaasti kantaa leikkauksiin ja järjesti taajuudellaan hiljaisia hetkiä nimellä ”Hiljainen hetki – kulttuuri hätätilassa”. Radio Helsinki kertoi tuolloin jatkavansa kampanjaa siihen saakka, kunnes kulttuurin leikkaukset perutaan. Kulttuurin hätätila oli Radio Helsingin ja Muusikkojen liiton yhteinen kampanja kulttuurin leikkausten perumiseksi.⁶⁵

Lokakuussa leikkausten uutisoinnin jälkeen julkaistiin muun muassa seuraavat uutiset, joissa jo otsikossa oli tulevaisuuden isoja menetyksiä koskevia ilmauksia: Kulttuurialan miljoonaleikkaukset saivat somen kierroksille⁶⁶, Marinin Kesäranta-hippoja seurasi melkoinen uutispommi – suomalaistähdet tyrmistyivät jättileikkauksista⁶⁷, Analyysi: Hallitus sai kiistansa sovitettua, mutta ongelma kulttuurin rahoituksesta ei kadonnut mihinkään⁶⁸ ja Kulttuurin läheltä-

⁶² Steele 2025.

⁶³ Demokraatti 12.5.2021. <https://demokraatti.fi/mista-hoylataan-vuodesta-2023-alkaen-ministerioilta-on-nyt-tullut-alustavia-suunnitelmia>

⁶⁴ Opetus- ja kulttuuriministeriö 12.10.2021. <https://okm.fi/-/rahapelitoiminnan-tuottojen-vahenema-kohdennettu>

⁶⁵ Radio Helsinki 14.10.2021. <https://www.radiohelsinki.fi/2021/10/14/1161181/>

⁶⁶ Ilta-Sanomat 12.10.2021. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008329041.html>

⁶⁷ Ilta-Sanomat 12.10.2021. <https://www.is.fi/viihde/art-2000008328302.html>

⁶⁸ Yle 18.10.2021. <https://yle.fi/a/3-12148446>

piti-leikkaukset osoittivat, etteivät oikeat leikkaukset saa kohdistua kaikkein haavoittuvimpiin⁶⁹. Näissä otsikoissa ilmaiset ”miljoonaleikkaukset”, ”iskevät”, ”uutispommi”, ”tyrmistyivät jättileikkauksista”, ”ongelma ei kadonnut” ja osuminen ”kaikkein haavoittuvimpiin” olivat sellaisia, joilla tavoitellaan kiinnostuksen heräämistä ja mahdollisimman laajasti klikkejä. Nämä otsikoiden diskurssit ovat kuvastoa, joka tuottaa medially klikkauksia, reaktioita ja herättää keskustelua.

Ilta-Sanomien uutisessa⁷⁰ kuvaillaan somen kierroksia miljoonaleikkauksista siten, että siihen on nostettu otteita taiteen ja kulttuurialan toimijoiden eri sosiaalisten medioiden kanavilla olevista kommentteista. Alan toimijat käyttävät esimerkeissä tuohtumista ja suuttumusta kuvaavia ilmaisuja: ”nyt tiedämme mitä on kulttuurin arvostus”, ”leikkauksia kaikkien suomalaisten hyvinvointiin”, ”henkiset kerrannaisvaikutukset ovat mittaamattomat”, ”järkyttävät sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset vaikutukset seurauksena”, ”hallitus kylvää jatkuvalla syötöllä tällaista tuhoa”, ”kulttuurin musta päivä”, ”surullinen uutinen” sekä leikkaukset ”rampauttavat koko kulttuurialaa”. Alan toimijoiden sanat viittaavat järkyttäviin valtaviin negatiivisiin seurauksiin koko Suomen kansalle ja toimijat yrittävätkin käyttää sanojen voimaa herättämään puolustusta alan leikkauksia vastaan. Uutista oli kommentoitu 92 kertaa. Verkkokeskustelu oli laaja ja monipuolinen. Leikkauksista keskustellaan muun muassa kritisoiden kehitysyhteistyötä, johon on lisätty satoja miljoonia euroja ja kulttuurista leikataan samaan aikaan. Keskustelussa kulttuurin sanotaan olevan ei-välttämätöntä verrattuna koulutukseen ja terveydenhuoltoon, eikä tukemiselle nähdä perusteita. Leikkausten vastustajille kulttuurin henkinen merkitys, työllistävyys ja vientiarvo ovat tärkeitä. Kulttuurin tukia kritisoidaan kulttuurin ansaintalogiikalla, alan toimijoiden pitäisi pärjätä omillaan.

Keskustelussa näkyy myös polarisaatio, osa pitää leikkauksia oikeina ja kulttuuria elitistisenä, osalle leikkaukset ovat lyhytnäköisiä ja alalle vahingollisia. Molempien ryhmien, leikkauksia vastustavien ja leikkausmyönteisten, kommentteissa esiintyy tunnepitoisia ilmauksia. Leikkauksia vastaustavien kommenttien sävy on huolestunut, puolustava, empaattinen, pettynyt ja loukkaantunut. Ilmaisuja, joilla verkkokeskustelijat vastustavat leikkauksia: kulttuuri on henkireikä, vientituote, kansan mielenmaisema, koronan kurittama, ei merkittävä säästö, arvovallinta, kulttuuri ylläpitää hyvinvointia. Leikkausmyönteisen keskustelun sävyssä on kärjekästä, vähättelevä, populistista, sarkastista ja ivallistakin puhetta, vedotaan taloudelliseen realismiin

⁶⁹ Yle 20.10.2021. <https://yle.fi/aihe/a/20-10001464>

⁷⁰ Ilta-Sanomien 12.10.2021. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008329041.html>

sekä kommentoidaan moralisoiden, että kulttuuriala olisi jotenkin etuoikeutettua ja toimisi vain tukien varassa, esimerkiksi ”Töihin vaan, jos ei laulamalla elä”. Vastaavasti muita termejä, joilla leikkauksia puolletaan: ”rahaa ei ole, talkoot, oikeat työt, kulttuuri ei ole välttämättöntä, eläkää omillanne, ilmaisia lounaita ei ole, ooppera eliitille, kulttuuri on harrastus”.

Verkkokeskustelussa voidaan nähdä myös ratkaisuehdotuksia, joissain kommentteissa esitetään vaihtoehtoisia säästökohteita kulttuurin leikkauksille, ehdotetaan kulttuurin leikkausten sijaan leikkauksia puoluetukiin, maatalouteen ja ulkomaanapuun. Samoin nähdään kompromissina se realismi, että rahaa ei ole, toisin sanoen hyväksytään leikkaukset, mutta vastaavasti tunnustetaan kulttuurialan tärkeys ja arvo.

Esimerkki Ilta-Sanomien⁷¹ artikkelin kommentteista alan toimijalta:

Maikki75: ”Työskentelen itsekin kulttuurialalla ja tulevat leikkaukset näkyvät omassakin työssä, se on varmaa. Mutta silti tajuan, että jos rahaa ei ole, niin sitä ei ole. Eikä kulttuurielämä ole ainoa, joka on kärsinyt koronasta. Kaikki siitä on kärsineet. Liika uhriutumisen ei auta mitään, se vaan ärsyttää ihmisiä. Näiltä kulttuurihenkilöiltä vois kysyä, että mistä sitten leikataan, jos ei kulttuurista? Koulutuksesta, vanhustenhoidosta, terveydenhuollosta vai lastensuojelusta? Onko ehdotuksia?” (82 kpl 👍 = hyvin sanottu).

Ilta-Sanomissa⁷² samana päivänä edellisen uutisen kanssa julkaistun uutisen verkkokeskustelussa oli 104 kommenttia. Uutisessa oli nostettu esiin suorina lainauksina pääministeri Marinin Kesärantaan kutsumien muusikoiden kirjoituksia. Tapahtumaan osallistuivat myös silloinen tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen sekä eduskunnan musiikkiverkoston puheenjohtaja kansanedustaja Ilmari Nurminen. Uutisessa on esitetty ja kommentoitu lähinnä artistien kritiikkiä leikkauksille heidän omilla julkisilla sosiaalisen median tileillään. Tilaisuuden mainittiin olleen pääministerin PR-temppu ja sitä ei koettu aidoksi keskusteluksi leikkausten aiheuttamista ongelmista alalla. Tilaisuuden ja leikkausten sama ajankohta herätti kutsutuissa alalla toimivissa luottamuspuolaa hallituksen toimintaan. Hallituksen toiminta koettiin ristiriitaiseksi ja kaksinaismoralistiseksi.

Yle⁷³ julkaisi analyysin tapahtumista noin viikko leikkausuutisten jälkeen. Analyysissä pääteltiin, että syksyllä 2022 sosiaalisessa mediassa tulisi kuohumaan kulttuurin rahoituksesta. Lisäksi analyysissä selitetään, miten hallitus perui kulttuurin avustuksiin suunnitellut

⁷¹ Ilta-Sanomien 12.10.2021. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008329041.html>

⁷² Ilta-Sanomien 12.10.2021. <https://www.is.fi/viihde/art-2000008328302.html>

⁷³ Yle 18.10.2021. <https://yle.fi/a/3-12148446>

leikkaukset väliaikaisella rahoitusratkaisulla. Analyysin mukaan julkinen kritiikki ja kuohunta somessa pakottivat hallituksen reagoimaan näin ja ilman pysyvää kulttuurin rahoitusmallia keskustelu aiheesta jatkuu.

Ylen⁷⁴ analyysin verkkokeskustelussa (70 kommenttia) ilmenee kritiikkiä hallituksen toimintaa ja rahoitusmallia kohtaan. Koetaan, että ”somen paine ohjaa päätöksentekoa”, ”hallitukselta puuttuu selkärankaa” ja se tekee julkisuustemppeja. Rahoitusta koskevassa kritiikissä kyseenalaistetaan kulttuurin rahoituksen yhteys rahapeliteutoihin. Osa kommentoijista tukisi kulttuuria valtion budjetista ja osan mielestä voisi karsia tukia enemmänkin tai jopa jättää alamarkeinatalouden varaan. Kommentoijat keskustelevat kulttuurin arvosta ja merkityksestä yhteiskunnalle. Veikkauksen antama tuki kyseenalaistetaan periaatteella, että yhteiskunnan toimintoja ei pitäisi rahoittaa riippuvuuksilla.

Hallituksen toiminta tuntuu ristiriitaiselta Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategian 2025 kanssa, jossa selkeästi määritellään valtion tehtävät kulttuuripolitiikassa, kulttuurin nykytila, toimintaympäristön muutoksia ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Suomen perustuslaissa määritellään suomalaisten kulttuuriset oikeudet.⁷⁵

2.3 Uutisointi kulttuurialan tulevaisuudesta laimenee

Vuosi 2022 oli uutisrintamalla kulttuurialan leikkausten suhteen hiljaista. Loppuvuodesta leikkauskeskustelu koski pääasiassa hallituksen esitystä arpajaislain muutoksesta.⁷⁶ Lakiin ehdotettiin muutosta rahoitusmalliin siten, että Veikkaus Oy:n tuotto olisi vuoden 2024 alusta alkaen yleiskatteellinen osa valtion talousarviota. Veikkaus Oy:llä olisi uuden mallin mukaan velvollisuus toimittaa selvitys tilittämästään tuotosta valtiolle. Uusi laki tulisi kumoamaan nykyiset säännökset tuoton jaosta ja avustusmenettelyistä, jotka säädettäisiin jatkossa muualla. Siten lain vaikutukset toisivat merkittäviä muutoksia kulttuurialan tukiin.

Taloustutkimuksen toteuttamassa kulttuurialan kehitystä 2010–2020 koskevassa tutkimuksessa⁷⁷ tutkittiin Tilastokeskuksen Kulttuurisatelliitin pohjalta alan kehitystä edellisen vuosikymmenen ajalta sekä vaikutusta työllisyyteen ja julkiseen talouteen. Vuoden 2020 valtion tuki taiteelle ja kulttuurille oli lähes 800 miljoonaa euroa. Lisäksi vuosina 2020 ja 2021 valtio maksoi koronataukea alalle 410 miljoonaa euroa. Kotitaloudet käyttävät kulttuuriin

⁷⁴ Yle 18.10.2021. <https://yle.fi/a/3-12148446>

⁷⁵ Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2017, 15.

⁷⁶ Valtioneuvosto 2022.

⁷⁷ Holm & Tyynilä 2022.

merkittävästi omia rahoja eli lähes kuusi miljardia euroa vuodessa. Summa on merkittävä ja se on tärkeä nostaa esiin, koska monet kulttuuripalvelut ovat kansalaisille ilmaisia, esimerkiksi kirjastot. Yksityisistä kulutusmenoista kulttuurin osuus on noin 5 %.

Kulttuurialojen tuotos on 1,5 miljardia euroa suurempi vuonna 2020 kuin vuonna 2010, vaikka se notkahti (1,9 miljardia euroa) koronapandemian aikana. Tuotos on kasvanut, mutta vastaavasti työllisyys on vähentynyt yli neljänneksellä. Vuonna 2010 kulttuuriala työllisti yli 100 000 henkilöä, kun vuonna 2020 alan työllisyys oli 77 000. Välillisesti ala työllistää 46 000 henkilöä. Alan työntekijöiden vuoden 2020 vero- ja maksutulot valtiolle olivat 920 miljoonaa euroa, kunnille 835 miljoonaa euroa, sosiaalivakuutusrahastoille 1,4 miljardia euroa eli yhteensä lähes 3,3 miljardia euroa.

Vuoden 2023 eduskuntavaaleissa kulttuuriala nousi esille Ylen uutisen⁷⁸ mukaan kaivattuna kofeiinipiikkinä. Yle teki aiheesta analyysin, kun perussuomalaisten puheenjohtaja Riikka Purra nosti sen vaalitentissä esiin sanomalla: ”Kulttuuri on sellainen luksuspalvelu, johon tällä hetkellä valitettavasti Suomessa menee liikaa rahaa.”. Ylen uutinen herätti myös kommentoijat runsaslukuisesti, verkkokeskusteluun kertyi ennen sen sulkeutumista kaikkiaan 657 kommenttia. Valtion budjetista taiteen ja kulttuurin osuus on 0,8 %. Lisäksi yleisö on kulttuurialan suurin tulonlähde, sen jälkeen tulevat kunnat ja viimeisenä alan pienin tulonlähde on valtio. Kulttuurin budjettia on ehdotettu nostettavan yhteen prosenttiin valtion budjetista. Verkkokeskusteluista on tullut ilmi, että tietoisuus kulttuurialan sisältämistä aloista ja osuudesta valtion budjetissa on vajavaista. Kulttuurina pidetään hyvin suppeasti vain oopperaa ja kuten Purra vaalitentissä nosti esiin kirjastot ja lastenkulttuurin⁷⁹. Purran mukaan: ”Julkisessa taloudessa, jota pitää korjata, emme saa suhtautua tällaisiin jättiläisiin olohuoneessa, ettei niihin voisi lainkaan koskea.”. Ylen artikkeliin haastattelemat ovat järkyttyneitä Purran lausunnoista. He olivat hämmästyneitä Purran kapeakatseisuudesta siitä, mitä kaikkea kulttuuri on, ja pitävät kulttuuria tärkeänä ja välttämättömänä. Alan toimija kommentoi lausuntoja X-palvelussa 21.3.2023 seuraavasti:

”Väärinkäsitys: kulttuuri ei ole luksuspalvelu. Se ei ole palvelu lainkaan, eikä myöskään harrastus. Se on työllistävä ja verotuloja tuottava elinkeino, jossa iso kasvupotentiaali. Se on myös kansakunnan olemassaolon syy ja turvallisuustekijä. Tältä pohjalta eteenpäin!”. (❤️ 163)

⁷⁸ Yle 22.3.2023. <https://yle.fi/a/74-20023605>

⁷⁹ Yle 22.3.2023. <https://yle.fi/a/74-20023558>

2.4 Sakset seis – leikkauksia vastustetaan ja perustellaan

Kolmas vuosi ensimmäisten leikkaus uutisten jälkeen. Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskus ottaa voimakkaasti kantaa hallituksen leikkauksiin sanoen niiden olevan Suomen itsenäisyyden ajan suurimmat kulttuurialalta. Järjestö paheksuu epä tietoisuutta siitä, mihin leikkaukset tulevat kohdistumaan sekä niiden kokonaisarvioinnin puutetta, ja ennustaa, että ”nyt tullaan näkemään taidealoilla kriisi, jonka vaikutuksia kukaan ei uskalla ennakoida”. Alan tekijöihin kohdistuu ”iskuja monelta suunnalta” ja ”alalta häviää kasvumahdollisuuksia”.⁸⁰

Syksystä 2024 eri medioiden uutisotsikoissa oli hallitusta syyttäviä otsikoita. Otsikoiden sävy oli muutosta aiempaan, nyt vedottiin laajempiin yhteiskunnallisiin asioihin, jopa alueelliseen tasa-arvoon ja sisäiseen turvallisuuteen. Uutisotsikoiden mielikuvia luovia voimasanoja olivat muun muassa: ”kylmävä totuus iskee”, ”Suomen sielu on nyt silppurissa, ja se on järkyttävän lyhytnäköistä”, ”tulee pitkäkestoista tuhoa”. Iltasanomien kolumnissa ”Suomalaisen yhteiskunnan tunnelma on kylmyyttä ja homeenhajua” kuvataan osin luontoasioita ja osin kulttuuria siten, että nyt ”kulttuurin tekijät joutuvat sanoittamaan itsestäänselvyyksiä, että mikä merkitys kulttuurilla ylipäätään on kansalle.”. Kolumni maalaa negatiivisen mielikuvan yhteiskunnan nykytilasta ja päättyy seuraavasti:

” Suomalaisen yhteiskunnan tunnelma on kuin säkkipimeässä maakellarissa kope-loisi tyhjiä hyllyjä. Kylmyyttä ja homeenhajua. On vaikea viritellä valon ja innon ilmapiiriä. Nolottaa ja ankeuttaa hyväosaista optimistiakin. Ainoa vastalääke, minkä keksin, on luonto ja entistä raivokkaampi kulttuurin kulutus. Siis lisää metsää, polkuja, rantoja, kallioita ja kukkia ympärille. Multaa kynsien alle ja tekoja luonnolle. Lisää kirjoja, runoja, sarjakuvia, taidetta, säveliä, esityksiä. Sielu tarvitsee ravintonsa.”⁸¹

Myös jotain positiivista uutisoitiin leikkauksiin liittyen. Museovirasto oli jo ilmoittanut sulkevansa historiallisesti merkittäviä museokohteita, mutta sitten ilmeni, että museovirastolle annetaankin lisärahaa merkittävien kohteiden aukipitämiseen. Tässä kohden positiivinen uutisointi kuitenkin kääntyi negatiiviseksi, kun hallitus ilmoitti, että ei leikkaa taiteilijoiden apurahoja, ja opetus- ja kulttuuriministeriön ylijohtaja arvioi, että lisäraha museoille siirretään näistä taiteilijoiden apurahoista.⁸²

⁸⁰ Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskus 21.8.2024. Historialliset leikkaukset ajavat taide- ja kulttuurialan kriisiin. <https://circusdance.fi/historialliset-leikkaukset-ajavat-taide-ja-kulttuurialan-kriisiin/#:~:text=Maan%20kulttuuri-perinn%C3%B6ss%C3%A4%20on%20mist%C3%A4%20amentaa%2C%20nykykulttuuria%20esiteltiin%20monipuolisesti%2C%20populaaria%20ja%20taidetta%20sekoittaen.>

⁸¹ Iltasanomat 19.8.2024. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000010638406.html>

⁸² Yle 22.11.2024. <https://yle.fi/a/74-20126629>

Mitta on täysi -ryhmä järjesti Sakset seis! -mielenilmauksen Helsingissä 5.12.2024. Mielenilmaus kokosi yhteen tuhansia suomalaisia, kulttuurialan työntekijöitä ja toimijoita. Kulttuurialalla oli loukkaannuttu valtiovarainministeri Purraan, jonka katsottiin olevan erityisen tyytyväinen leikkauksiin, jotka monella tasolla heikentävät alan toimijoiden elämää ja toimeentuloa. Mielenilmauksesta julkaistussa uutisessa otsikko oli: ”Haluaisin tosi paljon pystyä elämään omalla työlläni. Leikkausten jälkeen se ei ole kaikille mahdollista.”.⁸³ Ilmaus on ristiriidassa hallitusohjelman mukaan ”kulttuurialan kasvu tukee koko yhteiskuntaa vahvistaen sen hyvinvointia, luovuutta ja kestävyyttä.”.⁸⁴ Voidaankin kysyä, että miten ala voi kasvaa, jos sen toimijat eivät pysty omalla työllään elämään.

Loppuvuosi 2024 oli negatiivisten uutisten aikaa koskien kulttuurin leikkauksia. Teatterit reagoivat uutisiin käytännön tasolla tiedottamalla muutosneuvotteluista ja ensi-iltojen vähentämisestä. Näyttelijät ryhtyivät toimeen teattereiden puolesta, he kokivat tärkeäksi, että kulttuurin käyttäjät ymmärtäisivät kulttuurin merkityksen itselleen ja sen, että alan toimijat eivät toimi pelkästään oman toimeentulonsa vuoksi.⁸⁵

GramexPress ennusti vuoden 2024 lopussa, että kesästä 2025 voi tulla hyvin vaatimaton festivaalikesä. GramexPress perusti ennusteen hallituksen kaavailuihin puolittaa yksityisen kopiointin hyvitysmaksu. Tämän tukimuodon tuella on järjestetty Suomessa yli 200 kunnassa yli 10 000 musiikkitapahtumaa. Tapahtumat ehtivät jo ilmoittaa lopettamisista ja tämän tukimuodon puolittaminen voi tuoda lisää lopetusuutisia jopa pitkään järjestetyistä tapahtumista.⁸⁶ Kesän 2025 festivaaleja kohtasi loppuvuodesta myös toinen traaginen asia, josta järjestäjät pöyristyivät. Festivaalit myivät ennakkoon ensi kesän lippuja 10 % arvonlisäverokannalla jopa neljäsosan lipuista ja hallitus päätti nostaa vuoden 2025 alusta alv-kannan 14 prosenttiin. Tämä raivostutti tapahtumajärjestäjät ja aiheutti järjestäjille valtavat tappiot.⁸⁷

Alan ammattiliitot ottivat kansaa leikkauksiin uutisoimalla, että ”Maan hallitus on lyhytnäköisesti hylkäämässä kulttuurin”. Akavan Erityisalat, joka edustaa kulttuuri- ja museoalan työntekijöitä ilmaisee ristiriidan hallituksen toimien ja kulttuuripoliittisen selonteon välillä.⁸⁸ Myös Journalistiliitto lokakuun Journalistin pääkirjoituksessa näkee, että kulttuurialan ja

⁸³ Yle 5.12.2024. <https://yle.fi/a/74-20129166>

⁸⁴ Suomen Taiteilijaseura 11.10.2023. <https://www.artists.fi/fi/leikkaukset-kulttuurista-eivat-tue-hallituksen-kulttuuripoliittisia-tavoitteita>

⁸⁵ Yle 14.11.2024. <https://yle.fi/a/74-20124573>

⁸⁶ GramexPress 26.11.2024. <https://www.gramex.fi/festarikestasta-2025-voi-tulla-floppi/>

⁸⁷ Yle 15.11.2024. <https://yle.fi/a/74-20124849>

⁸⁸ Akavan Erityisalat 23.8.2023. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/70439505/liitot-maan-hallitus-on-lyhytnakoisesti-hylkaamassa-kulttuurin?publisherId=3616&lang=fi>

median ammattilaisten on hallituksen toimien takia pakko vaihtaa alaa ja hallituksen toiminta on vastuutonta. Hallitus ei liiton mukaan näe toimialan merkitystä esimerkiksi verojen ja maksujen tuottojen mukaan.⁸⁹

2.5 Kulttuuripoliitikkaa kritisoidaan ja mieltä osoitetaan

Yle⁹⁰ haastatteli talvella 2025 taiteilijaa, kulttuurintutkijaa ja kahta kansanedustajaa hallituksen kulttuuripoliittisesta selonteosta, joka on seurausta leikkauspäätöksistä. Selonteko kattaa suomalaisen taiteen ja kulttuurin, johon luetaan esimerkiksi taiteen perusopetus, kirjastot, teatterit ja museot. Kulttuuripoliittisessa selonteossa on mainittu tavoitteita myös luoville aloille, joihin luetaan esimerkiksi peliteollisuus.

Taiteilijan mielestä selonteon käyttöönotto ratkaisee sen merkityksen kulttuurille. Selonteko on vasta suunnitelma, jonka jälkeen on tulossa toimenpidesuunnitelma, ja lopputulos edellyttää hallituspuolueiden ja oppositiopuolueiden sitoutumista. Ylen haastattelema kulttuurintutkija vierastaa kulttuurin rinnastamista muihin toimialoihin. Tutkija nostaa esiin yleisen ja julkisen puheen kulttuurista merkittävänä. Tutkija esittää toiveen, että kulttuuriala nyt vaatisi hallitukselta konkreettisia esityksiä selonteossa esitetyn vision toteuttamiseksi. Kansanedustajan mielestä selonteosta nähdään kulttuurin arvostusta, ja samalla hän mainitsee sen olevan pitkän aikavälin suunnitelma vuoteen 2040 saakka. Kansanedustaja kommentoi eduskunnassa käytyä kulttuuripoliittisen selonteon lähetekeskustelua: ”Kulttuuria arvostetaan, mutta samalla kulttuuriin suhtaudutaan, että se on vähän kuin happi, että eipä siihen kiinnitetä kauheasti huomiota, ennen kuin se rupeaa loppumaan. Kulttuurialan ymmärtäminen työllisyydenkin näkökulmasta, siinä on meillä tekemistä.”. Toinen haastateltu kansanedustaja nosti myös esiin ajanjakson kauas tulevaisuuteen, pitäen kuitenkin selonteossa esitetystä tärkeästä tavoitteesta ”kulttuuri on jokaisen oikeus” ja mainitsee kulttuurin olevan kansallisen identiteetin pohja. Tähän Ylen uutisen verkkokeskusteluun tuli sen aukioloaikana 24 kommenttia. Keskustelun kielenkäyttö oli melko laimeaa. Keskustelussa useassa kommentissa verrattiin alaa muihin toimialoihin, teollisuuteen ja vientialoihin. Nimimerkki Abc tiivistä kommentissaan erinomaisesti kulttuurin merkityksen.⁹¹

---

⁸⁹ Journalisti 11.10.2024. <https://journalisti.fi/nakokulmat/2024/10/kulttuurin-leikkaukset-hukkaavat-ammattitaitoa-peruuttamattomasti/>

⁹⁰ Yle. 26.2.2025. <https://yle.fi/a/74-20145705>

⁹¹ ibid.

Abc: ”Pitäisi muistaa, mitä kulttuuri oikeasti on. Se ei ole vain modernia taidetta tai hienoja vaatteita ja kaunokirjallisia sanoja. Kulttuuri ei ole vain kulttuurialan ihmisten asia, vaan jokaisen suomalaisen asia. Kulttuuri määrittelee meidän kansallisen identiteettimme ja sitä kautta vaikuttaa suunnattomasti meihin yksilöinä. Me olemme meidän kulttuurimme. Ollaan tarkkoja siitä millaista kulttuuria haluamme luoda tulevaisuudessa ja kohdennetaan taloudelliset varat sen mukaan. Tällöin Suomella on edessä jälleen valoisa tulevaisuus maailman hyvinvointivaltioiden kärjessä.”

Alan toimijat, taiteilijat, näyttelijät ja artistit kokoontuivat huhtikuussa 2025 mielenilmaukseen Helsinkiin Senaatintorille vastustamaan vuodelle 2026 aiottuja leikkauksia. Mielenilmauksessa luovutetussa adressissa oli yli 100 000 allekirjoittajaa. Haastatellut taiteilijat käyttivät voimakkaita tunnepitoisia ilmaisuja: leikkausten vaikutukset ovat ”tuhoisia taide- ja kulttuurialalle”, ”koetaan kohtuuttomiksi ja vaikutuksiltaan tuhoisiksi taiteelle koko maassa”, ”köyhdyttävät koko meidän kulttuuria”, ”tilanteesta aiheutuu epätoivoa, työttömyyttä ja alan vaihtoja” ja ”menetys kulttuurielämälle”. Haastateltu taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestön pääsihteeri kommentoi, että leikkausten vaikutusarvioita tehdään liian vähän, muistuttaen kulttuurialan tarjonnan vaikutuksista esimerkiksi matkailualalle.⁹²

Syksyllä 2025 hallituksen kulttuuripoliittista selontekoa kritisoitiin oppositiosta SDP:n toimesta. Sitä pidettiin hyvänä asiakirjana, mutta hallituksen teot ja selonteossa esitetyt tavoitteet eivät vastaa toisiaan. Leikkausten kuvattiin tuottaneen ”suunnatonta vahinkoa” alan toimijoille, olleen ”iso isku kulttuurin kentälle” ja tyrehdyttävän alan kasvua ja elinvoimaa eli leikkausten seurauksista käytettiin mahdollisimman suurta vahinkoa kuvaavia ilmaisuja. SDP peräsi hallitukselta kulttuurin rahoituksen nostamista yhteen prosenttiin valtion budjetista.⁹³ Syksyllä leikkauksiin kommentoi Suomen elokuväsäätiö kannanotossaan: ”Hallitus aikoo romuttaa kotimaisen elokuvatuotannon” -otsikolla ja Ylen uutisessa: ”Suomen nimekkäimmät ohjaajat vaativat, että elokuva-alan leikkaukset peruttaisiin”. Elokuvasäätiön mukaan verotulot pienenevät huomattavasti hallituksen leikatessa kotimaiselta elokuva-alalta. Elokuvaohjaajat vaativat tuotantotukien puolittamisen perumista, jotta välttyään dramaattisilta vaikutuksilta elokuva-alaan ja kulttuuriin. Vain noin kuukausia elokuva-alan esittämän kritiikin jälkeen Yle uutisoi, että elokuva-alan leikkaukset onkin peruttu.⁹⁴

⁹² Yle 5.4.2025. <https://yle.fi/a/74-20154102>

⁹³ SDP 9.10.2025. <https://www.sdp.fi/ajankohtaista/sdpn-pia-viitanen-kulttuuripoliittinen-selonteko-hyva-mutta-hallituksen-leikkaukset-vievat-pohjan/>

⁹⁴ Suomen elokuväsäätiö 3.9.2025. <https://www.ses.fi/ajankohtaista/kannanotto-hallitus-aikoo-romuttaa-kotimaisen-elokuvatuotannon/>; Yle 11.9.2025. <https://yle.fi/a/74-20182373>; Yle 19.11.2025. <https://yle.fi/a/74-20194945>

3 Kulttuurialan rahoitusleikkaukset osana alan tulevaisuutta

Kulttuurialalta on tehty jo vuonna 2024 yli kahdeksan miljoonan euron leikkaukset. Yle uutisoi keväällä 2024 vuotena 2025 yli neljän miljoonan euron leikkauksista. Lisäksi uutisoitiin, että kahtena seuraavana vuotena ennakoidaan yhteensä korkeimmillaan 40 miljoonan leikkauksia. Leikkaukset koskettavat isoa osaa yhteiskunnassa toimivia kulttuurialan eri sektoreita, esimerkiksi esittäviä taiteita ja museoita, vapaata kenttää, elokuva-alaa. Lisäksi vaikutukset koskevat laajalti kulttuuritoimintaa ympäri Suomen kaikilla paikkakunnilla, joilla on teattereita ja muita kulttuurilaitoksia. Yle uutisoi 10.4.2024 juttunsa kulttuurialan leikkauksista otsikolla: Kulttuurista voi kadota lähivuosina kymmeniä miljoonia – Näen leikkaukset arvopohjan murenemisena”, sanoo rahanjakaja. Tässä artikkelissa ja muutoinkin kulttuurialan leikkauksia koskevassa uutisoinnissa puhutaan pääosin valtion leikkauksista.⁹⁵

Yhä edelleen vaikuttavat vaikeudet alalla alkoivat vuonna 2020 koronapandemiasta, jonka aikana määrättyt rajoitukset osuivat merkittävästi juuri kulttuuri- ja tapahtuma-alalle. Ylen uutisessa haastatellut ennakoivat leikkausten vaikutuksia alan tulevaisuuteen. Toisaalta pandemia ja rajoitukset pakottivat toimijoita kehittämään uusia toimintatapoja ja ottamaan käyttöön erilaisia digitalisaation muotoja. Vuoden 2025 leikkaukset ovat yli neljä miljoonaa euroa ja kahden seuraavan vuoden leikkausten arvioidaan olevan 30–40 miljoonaa euroa edellyttäen hallitusohjelman suunnitelmien toteutumista. Suomen elokuväsäätiön mukaan leikkaukset tulisivat suoraan vähentämään kotimaisten elokuvien määrää. Teattereissa henkilöstömenot ovat suurimpia kulueriä. Mikäli teattereiden valtionosuudet pienenevät paljon, tällä on suora vaikutus henkilöstömääriin, mikä puolestaan vaikuttaa välillisesti ohjelmistoihin. Myös museoliitto arvioi, että leikkausten seurauksena museoita saatetaan lakkauttaa. Museoilla huomattava kuluera on valtava määrä erilaisia kokoelmia, joita säilytetään ja ylläpidetään. Taiteen edistämiskeskuksella on huoli leikkausten vaikutuksista koko alan tulevaisuudelle. Freelancereiden asema alalla on erityisen huolestuttava ja heitä työskentelee kulttuuri- ja tapahtuma-alalla paljon.⁹⁶ Leikkauksia ei olla tekemässä suhteessa valtion budjettiin, jolloin ne olisivat olleet huomattavasti pienempiä, mikä taas olisi ollut edullista aliresursoidulle kulttuurialalle⁹⁷.

---

⁹⁵ Yle 10.4.2024. <https://yle.fi/a/74-20082767>

⁹⁶ ibid.

⁹⁷ Stara 2025. <https://journal.fi/teats/article/view/162421>

3.1 Keskustelukulttuuri muuttuu

Eduskuntavaaliehdokas Purra sanoi vaalikeskustelussa keväällä 2023 kulttuurin olevan luksuspalvelu, johon ei ole varaa. Tämä Purran puhe herätti valtavasti keskustelua Ylen eduskuntavaalien analyysiin, jota kommentoitiin 657 kertaa. Vaikka kommentteja oli useita satoja, yleisesti kommentit olivat lyhyitä ja keskustelua analysoidessa nousi helposti selkeitä vastakkain olevia teemoja, kuten kulttuuri on luksusta vs. kulttuuri on peruspalvelua, alueellinen epätasa-arvoisuus (Helsinki vs. muu Suomi) sekä Suomen taloustilanne. Kulttuuria luksuksena ei nähty välttämättömänä ja toisaalta kulttuuria puolustavat pitivät sitä hyvinvoinnille ja sivistykselle tarpeellisena, ja sitä ei voi laittaa vastakkain elintarviketuotannon tai sote-palveluiden kanssa. Alueellinen epätasa-arvo korostui kommentteissa, joissa Purran puolustajat korostivat kulttuurin olevan Helsinki-keskeistä, kun taas vastustajat kokivat maksavansa kulttuurista, jota eivät voi käyttää. Vastaavasti Purran kannalla olevat ymmärtävät niukkuuspuhetta ja leikkauksia kulttuurista, kun vastakommenteissa vedottiin kulttuurin työllistävyyteen, verotuloihin ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen.⁹⁸ Esimerkkejä niukkuus-, priorisointi-, elitismidiskursseista ja moraalista vastakkainasettelusta:

Urakkmies: ”...Kulttuuria vaikka kuinka paljon mutta tärkeysjärjestys on oltava tai meidät perii hukka. Asiat pitää kyetä asettamaan tärkeysjärjestykseen ja siinä luettelossa kulttuuri on hännillä. Ilman pelejä ja huveja tullaan toimeen, mutta perustarpeet on löydyttävä jokaiselle.”

Newfolder: ”Kirjakieltä puhuvien smokkiin pukeutuneiden elitistien pikku kulttuurikekkerit teattereissa yms. ovat järjetöntä ajanhukkaa. Onneksi en edes tiedä paljonko niihin menee verorahoja tai edes meneekö, mutta jos menee, niin siirtäisin saman tien jokaisen euron sairaanhoitajien palkkoihin. Jos sitten joku älymystö ei saa omaa annostaan kulttuuria ja shampanjaa oikein sekoitettuna, niin voivat vaikka muuttaa Kööpenhaminaan ja hakea Ruotsin kansalaisuutta...”

susikallio58: ” Jos joku luulee, ettei kulttuurista löydy mitään leikattavaa, hän ei ymmärrä miten vakavassa tilassa Suomen talous on. Jos ei mistään budjetin kohdasta löydy leikattavaa, makaavat vanhukset vielä pitkään kakkavaipoissaan. Nyt on oikeasti pantava asiat tärkeysjärjestykseen. Ne, joiden mielestä kulttuurin budjetti pitää säilyttää tai jopa kasvattaa, elävät jossain kuvitteellisessa kuplassa.”

Keskustelun puhetapojen analyysissä Purran puolustajat korostivat tärkeysjärjestystä, koska rahaa ei ole kaikkeen ilmaisuilla ”on pakko valita”, ”velkavuori” ja ”kaikki eivät voi olla koskemattomia”. Kulttuurin sanottiin palvelevan etuoikeutettuja (ooppera, baletti) ja asetettiin moraalisesti vastakkain eliitti vs. tavallinen kansa. Hyvinvointiin vedoten kulttuuria pidettiin

⁹⁸Yle 22.3.2023. <https://yle.fi/a/74-20023605>

ennaltaehkäisevänä sosiaalipolitiikkana ja sanottiin, että ”euro kulttuuriin säästää sote-ku-
luja”. Purran kannalla olevien mielestä kulttuurin pitäisi pärjätä ilman tukia, tätä kommentoi-
jat sanoittivat tyypillisesti kommenteilla ”maksakoon itse” ja ”kysyntä ratkaisee”. Tässä pit-
kässä verkkokeskustelussa nousi esiin Yle ja mediat. Niitä ei enää nähdä neutraalina areenana
ja kulttuurin puolustajana vaan niiden motiiveja kyseenalaistetaan ja ne nähdään poliittisina
toimijoina siten, että mediat ovat luoneet kohun Purran lausuntojen pohjalta. Tätä kommentoi-
tiin sanoilla ”tahallinen väärinymmärrys” ja ”mediapeli”. Tässä verkkokeskustelussa käydään
paljon keskustelua kulttuurista ja hyvinvointivaltion luonteesta.⁹⁹

Mitä tässä verkkokeskustelussa on samaa verrattuna aikaisempiin? Kulttuuria pidetään jousta-
vana, ei-välttämättömänä valtion menokohteena. Ylen analyysin keskustelussa tämä ilmenee
samankaltaisena ajatuksena kuin aiemmin, mutta hieman kärjistettynä ja suorasukaisilla ilmai-
suilla. Oopperaa voidaan pitää kulttuurikeskustelujen vakio ”luksustuote, jota kaikki maksa-
vat”. Aikaisemmissa keskusteluissa ei asetettu suoraan ja toistuvasti vastakkain kulttuuria
vanhustenhoidon tai terveydenhuollon kanssa.¹⁰⁰

Verkkokeskustelun analyysin tuoma uusi piirre oli Purran kulttuurista käyttämä luksus-käsite,
joka on normalisoitunut. Kulttuurin arvoa on kyseenalaistettu myös aiemmin, mutta sitä ei ole
varauksettomasti kutsuttu luksukseksi. Keskustelu on muuttunut myös siten, että kulttuurin
tekijöiden ja toimijoiden sijaan empatiaa kohdistetaan ”veronmaksajaan”, ”pienituloiseen,
joka ei käytä kulttuuria” ja ”maakuntalaiseen maksajaan”. Tästä laajasta verkkokeskustelusta
voidaan nähdä ajankuvaa, jossa keskustelua kulttuurista käydään. Ajankuva ilmenee esimer-
kiksi siten, että aiemmin voitiin kysyä, paljonko kulttuuria tuetaan, kun nyt kysytään, kenelle
kulttuuri kuuluu ja kuka siitä maksaa. Kulttuuria on pidetty isona osana hyvinvointivaltiota, ja
nykyhetken keskusteluissa hyvinvointia on ruoka, hoito ja turvallisuus. Edelleen kulttuuri on
merkityksellistä, mutta sitä ei pidetä välttämättömänä. Kulttuuriin on tullut talouspolitiikan
kaltainen vaatimus hyötyajattelusta ja taloudellisista mittareista.¹⁰¹

3.2 Kulttuuria toimialana ei tunneta

Ylen huhtikuussa 2024 julkaisema uutinen¹⁰² edelleen vuoden 2025 ja 2026 vaihteessa ajan-
kohtainen, tosin sillä muutoksella, että he otsikoivat, että kulttuurista voi kadota, kun tuote

⁹⁹ Yle 22.3.2023. <https://yle.fi/a/74-20023605>

¹⁰⁰ ibid.

¹⁰¹ ibid.

¹⁰² Yle 10.4.2024. <https://yle.fi/a/74-20082767>

uutinen voisi olla otsikoitu, että kulttuurista katoaa. Uutinen oli lukijalle valaiseva, kun siinä kerrottiin esitellyillä aloilla työskentelevien lukumääriä, esimerkiksi museoissa työskentelee noin 3000 henkilöä ja Suomen suurin taiteen tekijöiden joukko on 2500 freelancetaiteilijaa esittävän taiteen vapaalla kentällä. Alaa tuntemattoman lukijan saattaa olla kuitenkin haastava suhteuttaa näitä lukuja siihen, kuinka suurta osaa kulttuuria nämä sektorit edustavat. Lisäksi leikkausten välilliset vaikutukset ovat yhteiskunnallisesti merkittäviä.

Uutisen kommentteissa tuli esille se, että kommentoijilla ei ollut käsitystä kulttuurialan osuudesta koko valtiontalouteen (osuus BKT:sta 3,2 %) eikä liioin sen työllisten lukumääristä. Verkkokeskustelusta kävi myös ilmi tietämättömyys kulttuurialan monipuolisuudesta. Keskusteluketjussa mainittiin vain muutamia alalle kuuluvia sektoreita, kuten ooppera, urheilu, televisioviihde, kirjasto ja museo. Näiden hyvin suppeiden mielikuvien perusteella luodaan kuva kulttuurin tukien kohteista ja niiden tarpeesta. Kulttuuritoimialojen tuotos vuonna 2023 oli yli 16 miljardia euroa yhteensä 17 eri sektorilta¹⁰³. Suurin osa kulttuurin tuotoksesta tuli sektorilta: elokuvat, videot ja tietokonepelit (3,6 miljardia euroa). Harva kuluttaja tulee ajatelleeksi tämän koko kulttuurin toimialakokonaisuuden mittakaavaa. Kulttuurin hajanaisuus toimialana onkin haaste tukien laskemisessa ja samoin kulttuurin tuottamisen sekä kuluttamisen mittaamisessa. Kulttuurin aktiivisia kuluttajia on reilusti yli 1,5 miljoonaa suomalaisista, ja leikkaukset koskettavatkin suurta määrää suomalaisia, ei vain kulttuurin tekijöitä, vaan välillisesti myös kuluttajia¹⁰⁴.

Kulttuuribarometrin 2022 mukaan kulttuuria oli tuettu liian vähän (63 %). Kulttuuribarometrin tuloksissa tärkein kulttuurin käyttämistä estävä tekijä oli pääsymaksut. Pääsymaksujen tasoon taas vaikuttavat alan leikkaukset. Osaltaan tämä liittyy myös epätasa-arvoiseen kulttuurin tarjontaan, joka on pääkaupunkiseutupainotteista ja hintavaa. Suuri osa suomalaisista piti kulttuuribarometrin 2022 mukaan taiteen tärkeänä tehtävänä tuoda viihdytystä tai lohtua arkeen, laajentaa yleissivistystä, esteettisiä kokemuksia ja lisätä hyvinvointia. Verkkokeskusteluaineistossa kulttuurin leikkauksia vastustavat näkevät juuri nämä hyvinvointiin liittyvät asiat kulttuurin aikaansaannoksena. Kun taas leikkauksien kannattajien joukossa viihdytystä kommentoitiin kulttuuria höpöhöpönä ja yleissivistyksen olevan jo mennyttä aikaa.

Ylen 10.4.2024 uutisessa käytettiin seuraavia ilmaisuja: ”miljoonia (euroja) katoaa”, ”arvopohja murenee”, ”leikkaukset tulevat aiheuttamaan tuotantoyhtiöiden konkurssseja”, ”on jo

---

¹⁰³ Tilastokeskus 2025.

¹⁰⁴ Suomen kulttuurirahasto 2022.

höylätty ylimääräiset kulut pois”, ”ei ole pöhöttynyttä kuplaa, jossa olisi ylimääräistä rahaa”, ”leikkaukset uhka koko taiteen tulevaisuudelle”, ”kauaskantoisia vaikutuksia”, joilla kuvataan leikkauksien aiheuttamia menetyksiä suomalaisille kulttuurilaitoksille. Ilmaisut oli valittu kuvaamaan isoja menetyksiä ja asioita, mutta ne olivat kuitenkin melko maltillisia – eivät mitenkään rajuja ilmaisuja. Verkkokeskustelussa oli joitakin kyseenalaistavia kommentteja, keskustelijat saattoivat vastata kysymyksellä, kuten tarkoititko tosiaan tms. Aggressiivista, hyökkäävää kommentointia tai hymiöitä ei verkkokeskustelussa ollut. Verkkokeskustelu tuntui olevan kulttuurin käyttäjien keskustelua ja puhekieli oli pääosin kohteliasta.¹⁰⁵

Vertailevia kommentteja oli verkkokeskustelussa useita, kuten seuraava esimerkki, jossa kirjoittaja vertasi kulttuurin tukea yritys- ja maatalouden tukiin sekä paheksui perussuomalaisten kulttuurivihamielisyyttä. Puheenvuoroa kannatti 288 lukijaa. Tämä kommentti oli teemaltaan kuin yhteenvedo useista kommentteista. Myös vastaus nimimerkki PekkaaPahemman kommenttiin sai paljon kannatusta (76). Molemmat keskustelijat osoittavat tuntevansa kulttuurialaa.

PekkaaPahempi: Taitaa kulttuurin tuki olla suolarahoja teollisuuden- ja maatalouden tukiin verrattuna. En sano, etteikö kulttuuriltakin voisi leikata, mutta Perussuomalaisten ajama suoranainen kulttuurivihamielisyyks on pöyristyttävää. Kulttuuri yritetään leimata eliitin tarpeettomaksi puuhasteluksi. Olen ikäni nauttanut kulttuurista, enkä varmasti kuulu mihinkään eliittiin. Kulttuuri on yksi kansakunnan sivistystason mittari. (288 👍 = hyvin sanottu)

Vastaus edelliseen: **Terveiset kaikille, jotka äänestä tuntee:** ”Kulttuuri on yksi kansakunnan sivistystason mittari” Nimenomaan! On todella lyhytnäköistä ja yksisilmäistä leikata kulttuurista (johon tulee muuten lukea myös suuri osa akateemisesta tutkimuksesta). Taide ja kulttuuri heijastaa ja tutkii yhteiskuntaa ja laajemmin ihmisyyttä. Leikkaukset kulttuuriin johtavat ainoastaan sivistystason laskuun. Näissä leikkauksissa ei myöskään ymmärretä sitä, että kulttuuri ja sen edistäminen tuottaa huomattavasti enemmän kuin mitä tukirahoja myönnetään. Kulttuurin kautta tehdään näkyväksi Suomea ja se saa ihmiset myös ulkomailla kiinnostumaan syrjäisestä ”eksoottisesta” pohjolasta. Kulttuuri on siis suuri osa myös taloutta. Kulttuuriala myös työllistää huomattavasti enemmän porukkaa kuin perinteinen bulkkiteollisuus, johon meillä yritystukina syydetään rahaa. Tämä hallitus näyttää jäävän historiaan sivistys-, tiede- ja kulttuurivihamielisimpänä hallituksena koskaan. Ehkä laaja-alaisen sivistyksen alasajo on jopa tässä tavoitteena. Mitä matalampi sivistystaso sekä kapeampi ymmärrys yhteiskunnan toiminnasta, sitä paremmin yksinkertaiset totuudet uppoavat. Niin, mutta onko mielestäsi oikein, että samaan aikaan, kun kulttuurista leikataan rahaa, annetaan vastikkeetta yrityksille, jotka eivät rahaa millään muotoa edes tarvitse??” (76 👍 = hyvin sanottu)

¹⁰⁵ Yle 10.4.2024. <https://yle.fi/a/74-20082767>

Tasa-arvoinen osallistuminen nähdään tärkeänä kulttuurin tuomana mahdollisuutena. Pienikin tulotaso mahdollistaa esimerkiksi käymisen valtion tukemassa oopperassa. Kirjastot ovat kaikkien saavutettavissa. Kulttuurilla on myönteisiä vaikutuksia hyvinvointiin ja mielenterveyteen. Verkkokeskustelussa nousi esiin tämä leikkausten aiheuttama välillinen vaikutus sosiaali- ja terveystalouden kuormitukseen.

Ylen 10.4.2024 uutisen verkkokeskustelusta ilmenee, että keskustelijoilla on huoli kulttuurin tulevaisuudesta ja kirjoittajat näkevät leikkaukset uhkana. Keskustelun kommentteissa käytettiin katoamiseen ja menettämiseen liittyviä ilmauksia: ”kulttuuri katoaa”, ”on vaikea nostaa uudelleen takaisin sellaista, joka kerran menetetään”, ”ilmaisun monimuotoisuus tuhoutuu”, ”yhteiskunta lakkaa olemasta”, ”kulttuurinen ja moraalinen konkurssi”, ”viimeinen sammuttaa valot”, ”kulttuuri ajetaan alas”, ”kulttuuri poistetaan arvokartalta”, ”kulttuuri näivetetään” ja ”kulttuuri kuihtuu”. Sivustustason lasku, kansallisen identiteetin menetys ja riskit yhteiskunnan tasolla mainittiin useita kertoja: ”Suomi taantuu junttimaaksi”, ”yksipuolisuuden ylistys ja monipuolisuuden irvikuva”, ”ahdasmielinen ja sisäänpäin kääntynyt yhteiskunta” sekä ”kansakunta ilman mieltä ja sielua”. Keskustelussa käytetyistä ilmaisuista heijastuu lohduton tulevaisuudenkuva alalla.¹⁰⁶

Leikkauksilla nähdään verkkokeskusteluissa olevan taloudellisia ja myös sosiaalisia ongelmia ja mainitaan: ”taloudellinen konkurssi”, ”ostovoima imetään leikkauksilla pois”, ”maasta tulee pahoinvointivaltio”, ”alueellinen epätasa-arvo kasvaa”, ”paikkoja suljetaan”, ”tapahtumia on vähemmän ja maaseudulla ei enää ole kulttuuripalveluita”. Leikkausten seurauksena kulttuurin merkitys sekä sen rooli ja saavutettavuus tulevat kaventumaan. Tätä kaventumista verkkokeskustelun kommentteissa on ilmaistu seuraavilla ilmaisuilla: ”kortinpeluu viihteenä”, ”radion ja television kohina”, ”kulttuuri muuttuu pelkäksi viihteeksi”, ”tulevat kaikki syvemmät arvot, sisältö, filosofia ja toisinajattelu ohenemaan ja vähenemään”, ”lukutaito romahtanut”, ”kulttuuri on kuin laadukasta ravintolaruokaa aivoille ja mielikuvitukselle” sekä ”striimausviihde ja lyhytvideot ovat siihen verrattuna kuin pelkkää hattaraa”. Keskustelussa oli myös sellaisia kirjoittajia, jotka suhtautuivat kulttuurin vähättelevästi kommentoiden sen olevan: ”eliitin puuhastelua”, ”turhapurohumoria”, ”luksuspalvelua”, ”pienen piirin viihdehömpää”, ”tekotaiteellista kuraa”, ”pelkkää viihdettä”, ”pään turrutusta”, ”hattaraa ja ranskalaisia”.¹⁰⁷

¹⁰⁶ Yle 10.4.2024. <https://yle.fi/a/74-20082767>

¹⁰⁷ *ibid.*

3.3 Syksy 2024: leikkaukset tarkentuvat

Tuhansia ihmisiä ja kulttuurialan tekijöitä kokoontui Sakset seis! -mielenilmaukseen 5.12.2024 ja räntää satoi. Myös sää tuona päivänä ilmaisi surua ja lannistumista. Yle uutisoi mielenilmauksesta ja uutisen keskusteluun osallistui 194 kommentoijaa.¹⁰⁸

Uutisen verkkokeskustelusta ilmenee hyvin, millaisia vaikutuksia leikkauksilla on alalle. Vaikutukset osuvat kaikille tasoille, isoista alan laitoksista ruohonjuuritasolle saakka. Julkisen tuen raju väheneminen eriarvoistaa kansalaisia, hintojen nousun myötä kulttuuri voi muuttua maksukykyisten etuoikeudeksi ja pienituloiset, opiskelijat ja eläkeläiset jäävät kulttuurin ulkopuolelle. Keskustelijoissa on sellaisia, jotka tuntevat kulttuuria elinkeinona ja kommentoivat leikkausten olevan uhka koko kulttuurin monialaiselle ekosysteemille, ei vain taiteilijoille. Leikkaukset eivät poista tai lakkauta kulttuuria, mutta kaventavat sitä, keskittävät sitä harvoille ja voivat katkaista monen perinteisen ja yhteisöllisen tekemisen jatkuvuuden.¹⁰⁹

Jasa59: ”Kulttuuri on iso osa kansamme identiteettiä. Se, että heiltä leikataan, kertautuu vielä sillä, että heidän maksavilta asiakkailtaan leikataan myös, jolloin näiden asiakkaiden kyky käydä maksullisissa tapahtumissa huononee muuttuen jopa mahdottomaksi. Jo valmiiksi huono tilanne muuttuu tällöin vieläkin huonomaksi.”

Hallantuoma: ”... Elävä, aktiivinen kulttuuri uusintaa ja ruokkii meidän omaa elinvoimaista suomalaista kulttuuriamme. Se keskustelee ajankohtaisten asioiden kanssa, tekee katsauksia meidän historiaan, ja pitää yllä juuri meitä koskevia teemoja. Käsittelee asioita meidän näkökulmasta. Aika köyhäksi menee meininki, jos ne jää pois.”

Verkkokeskustelijat kyseenalaistavat kulttuuriin kohdistuvat säästöt, kun samaan aikaan esimerkiksi jaetaan kymmenien miljoonien yritystukia, ohjataan merkittäviä summia kehitysapuun tai yksityiseen terveydenhoitoon. Useat keskustelijat hyväksyvät sen, että kaikkea ei voi rahoittaa, ja ehdottavat rahoituksen kohteiksi kirjastoja, kansalaisopistoja, lasten ja nuorten kulttuuria. Keskustelussa ehdotetaan, että hallitus näkisi kulttuurin investointina, eikä pelkästään kuluna. Kulttuuriala on merkittävä monialainen elinkeino, tuottaa verotuloja ja työllistää paljon ihmisiä.

Verkkokeskustelujen haasteena voidaan sanoa olevan anonymiteetti, joka toisaalta madaltaa kynnystä osallistua keskusteluun ja toisaalta se myös madaltaa kynnystä kirjoittaa sellaisia

¹⁰⁸ Yle 5.12.2024. <https://yle.fi/a/74-20129166>

¹⁰⁹ *ibid.*

kommentteja, mitä ei muuten sanoisi henkilölle. Lauri Järvilehto sanoo kolumnissaan verkkokeskustelun suurimman ongelman olevan vuorovaikutuksen puute.¹¹⁰ Ihmisten välisen vuorovaikutuksen kautta välittyy paljon sellaista informaatiota, mitä on mahdoton kirjoitetun ja luetun tekstin kautta välittää. Kommentti saatetaan kirjoittaa tunnekuohun vallassa ja lukija luottaa tekstiin. Uutismedian liitto¹¹¹ tutkii tietyin väliajoin eri medioiden luotettavuutta. Lähes neljä viidestä suomalaisesta aikuisesta luottaa sanomalehtiin, joko painettuihin tai digitaalisiin, eli kirjoitettuun tekstiin. Kaiken kaikkiaan kommentit osoittavat laajaa halukkuutta osallistua kaikkia koskevan ilmiön keskusteluun.

Leikkauksia koskevien uutisten verkkokeskusteluissa ilmenee jaettua kansallisidentiteettiä ja arvokeskustelua kulttuurista. Sen sijaan huumoria näissä keskusteluissa ei ole ollut, eikä vihamielisiä kommentteja. Arvokeskustelu on ollut järkipäistä ja diskurssi oli pääsääntöisesti sekä leikkausten puolesta että vastaan perustelevaa ja selittävää. Dialogeja oli vähän, pääasiassa kommentit olivat yksittäisiä irrallisia nimimerkillä kirjoitettuja tai yhden tai muutaman vastauksen ketjuja. Kulttuurialan leikkausuutisten verkkokeskustelut osoittivat laajan tietämättömyyden kulttuurialasta toimialana.

---

¹¹⁰ Järvilehto 2012.

¹¹¹ Uutismedian liitto 2024.

4 Tapahtuma-alan murros mediassa ja verkkokeskusteluissa 2020–2025

Median ja verkkokeskustelujen roolia tapahtuma-alan murroksessa voidaan lähestyä digitaalisen kulttuurin tutkimuksen näkökulmasta, jossa verkkokeskustelut ja digitaalinen viestintä nähdään yhteiskunnallisen todellisuuden ja diskurssien muovaajina. Suominen, Saarikosken ja Vaahensalon teoksessa ”Digitaalisia kohtaamisia: verkkokeskustelut BBS-purkeista sosiaaliseen mediaan”¹¹² avataan, miten digitaalinen media on muokannut vuorovaikutusta ja kulttuurisia kohtaamisia Suomessa. Teos osoittaa, että digitaalisten keskustelualustojen kehitys on vaikuttanut merkittävästi siihen, miten yhteiskunnallisia ilmiöitä, kuten tapahtuma-alan kriisejä, käsitellään ja ymmärretään julkisuudessa. Tapahtuma-ala on kokenut 2020-luvulla merkittäviä muutoksia ja kriisejä, joista koronapandemian aiheuttama äkillinen pysähdys, työvoiman katoaminen ja alan jatkuva epävarmuus ovat olleet toistuvia teemoja sekä perinteisessä että digitaalisessa mediassa. Median rooli on ollut keskeinen sekä tiedonvälittäjänä että julkisen keskustelun ja kollektiivisen ymmärryksen rakentajana. Tässä analyysiluvussa tarkastellaan, miten perinteinen ja digitaalinen media ovat käsitelleet tapahtuma-alan muutoksia, millaisia diskursseja on syntynyt ja miten yhdistelmämetodologinen tutkimusote auttaa ymmärtämään keskustelujen dynamiikkaa ja vaikutuksia.

Kesällä 2022 julkaistu Ylen artikkeli ”Työvoimapula kurittaa nyt monia aloja – tapahtuma-ala kertoo, miten työntekijät saataisiin houkutelua takaisin”¹¹³ sijoittuu ajallisesti hetkeen, jolloin koronapandemian jälkivaikutukset olivat edelleen vahvasti läsnä alan arjessa. Artikkelissä kehoitetaan keskustelua kriisin ja niukkuuden kautta: työvoiman katoaminen, epävarmuuden jatkuminen ja osaajien pysyvä siirtyminen muille toimialoille muodostavat kertomuksen, jossa tulevaisuuden näkymät jäävät rakenteellisten haasteiden varjoon. Työvoimakriisi ei näyttäydy pelkästään tilapäisenä ilmiönä, vaan osana laajempaa, syvästi juurtunutta epävarmuutta, jossa alan elinvoimaisuuden ja jatkuvuuden perusedellytykset ovat jatkuvasti uhattuina¹¹⁴.

Ylen artikkelissa ja siitä syntyneessä keskusteluketjussa korostuvat erityisesti osaajapula, työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma, työhyvinvoinnin sekä perehdytyksen merkitys ja tapahtuma-alan näkymättömyys elinkeinona. Kokeneiden työntekijöiden katoaminen nähdään kulttuurisena menetyksenä, sillä tekemällä oppimisen perinne sekä hiljaisen tiedon siirtyminen

¹¹² Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 8–12, 255–257.

¹¹³ Yle 17.7.2022. <https://yle.fi/a/3-12525971>

¹¹⁴ *ibid.*

uusille sukupolville vaarantuvat. Alan murros näyttäytyykin moniulotteisena: kilpailu työntekijöistä kiristyy, nuoremman polven tulkinnat työn merkityksestä muokkaavat työyhteisöjä ja digitalisaatio muuttaa sekä tapahtumien tuotantoa että kuluttajakäyttäytymistä tavalla, jonka pitkäaikaiset vaikutukset ovat vielä osin piilossa.

Verkkokeskustelut, erityisesti Ylen artikkelin kommenttiketju¹¹⁵, poikkeavat selvästi perinteisestä mediadiskurssista. Siinä missä uutisartikkelit pyrkivät rakentamaan objektiivista, tilastollista ja asiantuntijapuheeseen nojaavaa kokonaiskuvaa, verkkokeskusteluissa korostuvat polarisoivat ja toiseuttavat asetelmat. Kommentoijat kyseenalaistavat toistuvasti työvoimapolun todellisuuden, etsivät syytä huonoista työehdoista, matalasta palkkatasosta ja työnantajien ratkaisuksista sekä nostavat esiin kokemuksia epäoikeudenmukaisuudesta ja ulkopuolisuudesta. Keskustelun sävy on usein kriittinen työnantajapuolta kohtaan ja myötämielinen työntekijöiden näkökulmille, mutta myös yhteiskunnallista vastakkainasettelua vahvistava. Ratkaisukeisyys jää taka-alalle, kun keskustelu kiertyy syyllisten hakemiseen ja alan rakenteellisten ongelmien toistamiseen. Tämä verkkokeskustelujen affektiivinen ja moniääninen ulottuvuus tuo esiin alan sisäisiä jännitteitä, mutta ei johda yhteisiin ratkaisuihin tai rakentavaan dialogiin. Analyysissä hyödynnetään Rantasilan¹¹⁶ käsitteitä, erityisesti affektiteoreettista lähestymistapaa, jonka avulla voidaan tarkastella, miten tunteet kiertävät mediajulkisuudessa ja muovaavat kollektiivista ymmärrystä.

Toistuvia teemoja ovat osaajapula, kohtaanto-ongelma, perehdytyksen ja työhyvinvoinnin puutteet sekä tapahtuma-alan heikko näkyvyys ja arvostus elinkeinona. Kohtaanto-ongelma konkretisoituu siinä, että vaikka työpaikkoja olisi tarjolla, ne eivät houkuttele tekijöitä ilman parannuksia työehtoihin, palkkaukseen ja työoloihin. Keskusteluissa nousee esiin myös alan pirstaleisuus: työn pätkäluonteisuus, epävarmat tulot ja työnantajien vaihtelevat käytännöt luovat epäjatkuvuutta, jonka keskellä erityisesti nuoret ja uudet tulokkaat kokevat epävarmuutta ja ulkopuolisuutta. Työhyvinvoinnin ja perehdytyksen merkitys korostuu; ilman riittävästi tukea ja osaamisen siirtoa alalle ei saada pysyviä ja motivoituneita työntekijöitä.

Analysoitaessa aineistoa sen omista lähtökohdista on tärkeää huomata, että kriisipuheen rinnalla on nähtävissä ratkaisusäikeitä, jotka ansaitsevat vahvempaa näkyvyyttä julkisessa keskustelussa. Täsmäkoulutus ja osaamisen kehittäminen voisivat vastata kohtaanto-ongelmaan

---

¹¹⁵ Yle 17.7.2022. <https://yle.fi/a/3-12525971>

¹¹⁶ Rantasila 2018, 30–32, 38–41.

sekä vahvistaa alan pitovoimaa¹¹⁷. Tapahtuma-alan elinkeinostatuksen tunnustaminen ja vahvistaminen sekä kaupunkien aktiivinen rooli tapahtumatuotannon mahdollistajina ja kehittäjinä voisivat luoda uusia mahdollisuuksia alan uudistumiselle ja houkuttelevuudelle. Näiden ratkaisujen esiin nostaminen on välttämätöntä, jotta toivo ja sopeutuminen eivät jäisi pysyvästi rakenteellisen epävarmuuden, osaajakadon ja työmarkkinoiden liikkuvuuden varjoon¹¹⁸.

Voidaan todeta, että tapahtuma-alan kriisiä kehystävä ajallinen ja rakenteellinen epävarmuus korostuu sekä perinteisessä että digitaalisessa mediassa, mutta verkkokeskustelut tuovat esiin polarisaation ja toiseuttamisen, jotka eivät edistä ratkaisujen löytymistä. Silti aineistossa on nähtävissä rakentavia avauksia – täsmäkoulutus, elinkeinostatuksen vahvistaminen ja kaupunkien roolin tunnistaminen – joiden systemaattinen esille tuominen voisi vahvistaa alan pitovoimaa ja luoda toivoa tulevaisuuteen. Näiden säikeiden näkyväksi tekeminen on ratkaisevaa, jotta kollektiivinen kriisipuhe ei muodostu pysyväksi esteeksi alan kehitykselle ja uusiutumislle.

Tapahtuma-alan kohtaamat kriisit eivät ole jääneet tutkimatta, vaan aihetta on tarkasteltu tuoreissa suomalaisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa eri näkökulmista. Esimerkiksi Suomessa Kuntaliitto¹¹⁹ on kartoittanut pandemian vaikutuksia työn ja talouden osalta, ja tämä osaltaan tulee vaikuttamaan myös kuntien tapahtumatoimintaan ja lisäämään alan kokemia taloudellisia menetyksiä. Samanaikaisesti tapahtuma-alan yritystoimintaan kohdistuneita taloudellisia vaikutuksia on analysoitu esimerkiksi ETLAn toimialatutkimuksissa¹²⁰. Lisäksi kulttuuripolitiikan tutkimuksessa¹²¹ on analysoitu leikkausten vaikutuksia alan rakenteisiin ja toimijoiden sopeutumista uuteen tilanteeseen. Laajemmin tarkasteltuna kansainväliset tutkimukset osoittavat, että tapahtuma-ala on ollut yksi eniten kärsineistä sektoreista COVID-19-pandemian aikana. Alan haavoittuvuus on nostettu esiin esimerkiksi Euroopan unionin selvietyksissä¹²², joissa korostetaan tarvetta kehittää alan kriisinkestävyttä ja monipuolistaa toimintamalleja. Euroopan komission Strateginen ennakointiraportti 2025¹²³ käsittelee kriisien,

¹¹⁷ Tampereen ammattikorkeakoulu 17.11.2022. <https://www.tuni.fi/fi/ajankohtaista/tapahtuma-alan-ammattilaisia-kannustetaan-takaisin-alalle-uuudella>

¹¹⁸ Valtioneuvosto 2023. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/selvitys-tapahtuma-alaa-ci-tunnisteta-elinkeinonamika-on-este-kasvulle>

¹¹⁹ Kuntaliitto 2020. <https://www.stinfo.fi/tiedote/69892096/pandemia-muuttaa-tyota-taloutta-ja-valtaa-kaupungit-ja-kunnat-luotaavat-uuudessa-raportissa-koronan-jalkeista-tulevaisuutta>

¹²⁰ Ali-Yrkkö & Pajarinen 2021. <https://pub.etla.fi/ETLA-Raportit-Reports-116.pdf>

¹²¹ Sokka & Nokela 2025. <https://www.cupore.fi/uutishuone/katsaus-taiteen-ja-kulttuurin-vapaan-kentan-rahoitusleikkauksiin-ja-niiden-alueelliseen-kohdentumiseen/>

¹²² Euroopan komissio 2025. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52025DC0484>

¹²³ *ibid.*

kuten COVID-19:n, aiheuttamaa haavoittuvuutta eri sektoreille ja korostaa tarvetta kehittää alueiden kykyä selviytyä äkillisistä muutoksista. Vaikka raportissa ei eritellä nimenomaisesti tapahtuma-alaa, EU:n komissio on useissa selvityksissään korostanut luovien ja kulttuurialojen, joissa tapahtuma-ala on keskeinen, erityistä herkkyyttä pandemian aikaisille shokeille.

Tämän laajan tutkimuspohjan huomioiminen luo perustan seuraavalle analyysille, jossa tarkastellaan, miten perinteinen journalistinen media ja digitaaliset, sosiaalisen median alustat risteävät tapahtuma-alan murrosta koskevassa julkisessa keskustelussa. Suominen, Saarikosken ja Vaahensalon tutkimus verkkokeskustelujen ja mediaympäristön historiallisesta kehityksestä osoittaa, että journalistisen ja sosiaalisen median rajat ovat yhä huokoisempia, ja että merkitykset, tulkinnat ja konfliktit rakentuvat näiden areenoiden vuorovaikutuksessa¹²⁴. Tässä kontekstissa diskurssit eivät synny yksittäisissä medioissa, vaan kehittyvät moniäänisesti journalististen uutisten, yleisökommenttien ja sosiaalisen median keskustelujen lomittumisessa. Yhdistelmämetodologinen tutkimusote mahdollistaa näiden diskursiivisten kehityskulkujen, keskustelujen dynamiikan sekä niiden yhteiskunnallisten ja toimialaa koskevien vaikutusten tarkastelun kokonaisuutena.

4.1 Median roolit ja murroksen kehityskaari

Digitaalisen kulttuurin tutkimus on viime vuosina syventynyt tarkastelemaan, miten verkkokeskustelut ja digitaalinen media muovaavat yhteiskunnallista todellisuutta ja diskursseja, erityisesti kriisien ja toimialojen murrosten yhteydessä¹²⁵. Perinteinen media rakentaa näissä tilanteissa usein virallista tulkintakehystä, kun taas digitaalinen yleisö tuottaa rinnakkaisia, kokemuksellisia ja tunnepitoisia narratiiveja, jotka voivat haastaa tai täydentää journalistista esitystapaa¹²⁶. Näiden ilmiöiden analyysi edellyttää monimenetelmällistä lähestymistapaa, jossa yhdistyvät verkkoetnografia, affektien analyysi, diskurssien erittely sekä monitieteinen teksti.

Perinteinen media kuten sanomalehdet, aikakauslehdet ja Ylen sekä MTV:n kaltaiset uutismediat ovat keskittyneet tapahtuma-alan muutosten raportointiin erityisesti alan taloudellisen ahdingon, työvoimapulan ja tukipolitiikan näkökulmista. Uutisartikkelit tarjoavat rakenteistettua tietoa, asiantuntijalausuntoja ja tilastotietoa, joiden avulla lukijat voivat hahmottaa alan tilannetta laajassa yhteiskunnallisessa kontekstissa. Esimerkiksi Kauppalehden artikkeli

¹²⁴ Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 255–257.

¹²⁵ Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 10–13.

¹²⁶ Rantasila 2020, 426–429.

”Tapahtuma-alalla katastrofi on jo isolta osin tapahtunut”¹²⁷ ja TEM-analyysien mukaan työvoimapula ei ole pelkästään suhdanneluonteinen ilmiö, vaan pitkään kehittynyt rakenteellinen haaste, joka korostuu työvoimaintensiivisillä aloilla, kuten tapahtuma-, matkailu- ja ravitsemusalalla. Pandemian vaikutukset näkyvät analyysien mukaan siinä, että monien tapahtumalan ammattilaisten työurat keskeytyivät, ja osaajat siirtyivät pysyvästi toisiin ammatteihin. Tämä hidastaa alan palautumista, vaikka kasvua olisi jälleen nähtävissä. Samalla tapahtumala kytkeytyy osaksi laajempaa talouskeskustelua, ja esiin nousevat rakenteelliset ongelmat sekä työmarkkinoiden kohtaantohaasteet.¹²⁸

Sanomalehtiartikkelit rakentavat ja vahvistavat diskursseja, joissa asiantuntijapuhe ja tilastollinen tieto muodostavat pohjan ymmärrykselle tapahtumalan murroksesta. Työvoimapulaa ja alan ahdinkoa tarkastellaan taloudellisina ja rakenteellisina ilmiöinä, ja keskustelu pyrkii objektiivisuuteen, lähtien päätöksentekijöiden ja elinkeinoelämän näkökulmista. Näin media kehystää ilmiöt ensisijaisesti ulkoisten syiden, kuten pandemian ja talouden rakenteiden, kautta ja antaa sekä painoarvoa hallinnon että asiantuntijoiden arvioille alan tilanteesta.

Verkkoetnografia tarkastelee digitaalisen median areenoita, kuten kommenttiosioita, sosiaalista mediaa ja keskustelufoorumeita, ruohonjuuritason kokemusten ja tunteiden näkökulmasta. Kommenttiosiot mahdollistavat välittömän palautteen, moniäänisen keskustelun ja yhteisöllisten merkitysten rakentamisen. Kommentoijat tuovat esiin omakohtaisia kokemuksia, kyseenalaistavat vallitsevia narratiiveja ja esittävät tunteita, kuten turhautumista, epäluottamusta ja suuttumusta, joita perinteisen median uutisointi harvemmin tavoittaa.¹²⁹ Näin esimerkiksi Ylen artikkelin ”Työvoimapula kurittaa nyt monia aloja – tapahtuma-ala kertoo, miten työntekijät saataisiin houkuteltua takaisin”¹³⁰ kommenttiketju toimii ikkunana alan arkeen, työntekijöiden kokemuksiin ja yhteiskunnallisiin jännitteisiin.

Affektiteoreettinen tutkimus nostaa esiin, kuinka tunteet kiertävät mediajulkisuudessa ja muovaavat kollektiivista ymmärrystä. Rantasilan ja Paasosen käsitteet, kuten ”tahmaiset affektit”, kuvaavat prosessia, jossa tietyt aiheet keräävät ympärilleen voimakkaita tunteita, jotka tarttuvat osallistujasta toiseen¹³¹. Kommenttipalstoilla keskustelu saa affektiivisen ja ironisen pohjavireen, ja vaikeita asioita käsitellään usein huumorin ja kritiikin keinoin. Verkkokeskustelu

¹²⁷ Kauppalehti 21.5.2021. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/a/f58652ab-ee4-4f0c-8966-44198e9997d7>

¹²⁸ Valtioneuvosto 113/2023. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/f21e52fa-421e-4f7e-9cc7-c543a759401b/content>

¹²⁹ Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 10–12; Rantasila 2020, 426–429.

¹³⁰ Yle.fi 17.7.2022. <https://yle.fi/a./3-12525971>

¹³¹ Rantasila 2018, 42–44, Paasonen 2015, 28–30.

osoittaa, miten tapahtuma-alan kommentteissa kollektiivinen turhautuminen tiivistyy muutama-
miin avainkysymyksiin, joista muodostuu tunnepitoisen keskustelun polttopisteitä. Verkko-
keskustelussa työntekijöiden kokemukset, kritiikki työnantajapuolta kohtaan ja vaatimukset
paremmista työehdoista nousevat keskiöön. Kommenttikentissä rakentuu erityisesti vastarin-
nan diskurssi, jossa kyseenalaistetaan työnantajien selityksiä työvoimapulasta ja nostetaan
esiin palkkauksen ja työolojen kriittisiä puutteita. Lisäksi esiin nousee sopeutumisen dis-
kurssi, eli pyrkimys ymmärtää pandemian aiheuttamia realiteetteja, sekä ironian ja huumorin
kautta ilmaistua kritiikkiä. Nämä kaikki osallistuvat yhteiskunnallisen todellisuuden rakenta-
miseen. Näissä puhetavoissa kiteytyy kollektiivinen muistaminen ja jaetut kokemukset, jotka
vaikuttavat siihen, miten alan murros ymmärretään laajemmin.¹³²

Tarkasteltaessa kriisin kehystystä mediassa on havaittavissa, että uutiskriteerit, kuten dramaati-
tisuus, ajankohtaisuus ja vaikutusten laajuus, suuntaavat huomion ensisijaisesti ongelmien ja
uhkien esiintuomiseen. Median tehtävänä on nostaa esiin rakenteellisia epävarmuustekijöitä,
kuten työvoiman katoamista, taloudellista epävarmuutta sekä alan kohtaanto-ongelmaa: työn-
tekijöiden ja työpaikkojen välistä epäsuhtaa ja alan vetovoiman heikkenemistä. Tämä kehys-
tys vahvistaa kriisitietoisuutta ja ylläpitää keskustelua alan haasteista, mikä samalla selittää,
miksi toivon tai sopeutumiseen liittyvää keskustelua esiintyy vain vähän.

Rantasilan affektiteoreettista media-analyysiä mukaillen kriisiuutisointi ei ainoastaan välitä
tietoa, vaan myös kierrättää ja vahvistaa tietynlaista tunneilmastoa, jossa epävarmuuden, me-
netyksen ja huolen affektit korostuvat¹³³. Samansuuntaisesti Suomisen, Saarikosken ja Vaa-
hensalon verkkokeskusteluja koskeva tutkimus osoittaa, että journalistisen median kriisike-
hykset heijastuvat ja voimistuvat digitaalisissa keskustelutiloissa, joissa uutisoinnin painotta-
mat ongelma- ja uhkanarratiivit muodostavat keskeisen tulkintakehyksen¹³⁴. Uutisointi pai-
nottuu epävarmuuden ja menetyksen kokemuksiin, koska ne ylittävät median uutiskynnyksen
ja resonoivat sekä laajan yleisön että päättäjien kanssa. Toivo ja sopeutuminen jäävät margi-
naaliin, sillä ne eivät yhtä selkeästi täytä uutiskriteerejä: ne eivät tarjoa yhtä vahvaa draamaa
tai välitöntä ongelmanratkaisua, vaan liittyvät usein hitaampiin, vaikeammin konkretisoituihin
prosesseihin, joiden affektiivinen intensiteetti on heikompi sekä journalistisessa julkisuudessa

---

¹³² Rantasila 2018, 30–45, Vaahensalo 2018, Vaahensalo 2022, 144–155.

¹³³ Rantasila 2018, 30–45.

¹³⁴ Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 170–171.

että sitä seuraavissa verkkokeskusteluissa, kuten Rantasilan affektiteoreettinen analyysi kriisijulkisuudesta osoittaa¹³⁵.

Rakenteellinen epävarmuus ilmenee erityisesti siinä, että pandemia-aikana tapahtunut työvoiman siirtyminen muihin ammatteihin, kuten sosiaali- ja terveysalalle tai hallinnollisiin tehtäviin, on vaikeuttanut tapahtuma-alan palautumista. Kohtaanto-ongelma, jossa työtä olisi tarjolla, mutta tekijöitä ei löydy, kytkeytyy palkka- ja työehtojen sekä alan imagon ongelmiin. Perinteinen media raportoi näistä siirtymistä muihin ammatteihin ja niiden vaikutuksista laajassa taloudellisessa ja rakenteellisessa viitekehyksessä, samalla, kun digitaalisessa mediassa yksittäiset työntekijät tuovat esiin omia päätöksiään jättää ala ja kertovat syistä, miksi paluu alalle ei houkuta. Näin muodostuu moniääninen kuva alan murroksesta, jossa yksilölliset ratkaisut ja yhteiskunnalliset rakenteet kietoutuvat yhteen. Kriisin kehystyksen ja uutiskriteerien yhteisvaikutus ohjaa keskustelua korostamaan epävarmuutta, menetyksiä ja rakenteellisia ongelmia. Tämän seurauksena toivoa ja sopeutumista käsittelevät näkökulmat jäävät usein sivuosaan niin uutisoinnissa kuin verkkokeskusteluissakin.

Työvoimapulan ja alan murroksen kehityskaari vuosina 2020–2025 voidaan hahmottaa selkeästi taloudellisten ja työvoimaan liittyvien tunnuslukujen kautta. Koronapandemian aiheuttama äkillinen pysähdys näkyi konkreettisesti alan työpaikkojen määrässä: Tapahtumateollisuus ry:n arvion mukaan pandemia-aikana menetettiin noin kolmannes vakituisista työpaikoista, mikä tarkoittaa arviolta 6 000–6 500 työpaikan katoamista.¹³⁶ Vuosien 2021–2022 luvut perustuvat arvioihin toteutuneista päätöksistä ja osoittavat selkeän laskun alan työvoimassa ja rahoituksessa. Pohjoismaisen ministerineuvoston (Nordiska ministerrådet) raportti 2023 osoittaa, että kulttuurialan rahoituspohja on ollut jatkuvassa muutoksessa koko tarkastellun ajanjakson aikana. Tapahtuma- ja esittävän taiteen sektoreilla henkilöstön määrä on vähentynyt ja alanvaihtoja on ollut paljon, sillä pandemian aikaan toiminta keskeytyi äkillisesti, mikä johti henkilöstön vähentämiseen ja monien siirtymiseen muille aloille. Useilla kulttuurialoilla työvoiman määrä ei palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle vielä vuoden 2022 aikana, ja alan toimijat ovat raportoineet pysyvästä osaajakadosta. Epävarmuus tulevaisuudesta sekä rahoituksen toistuvat katkokset vaikeuttivat pitkäaikaisten työsuhteiden solmimista ja ylläpitämistä, sillä monilla työnantajilla ei ollut mahdollisuutta sitouttaa henkilöstöä pysyvästi. Tämä johti siihen, että monet kokeneet ammattilaiset hakeutuivat muihin töihin, eivätkä enää

---

¹³⁵ Rantasila 2020, 426–429.

¹³⁶ Yle 17.7.2022. <https://yle.fi/a/3-12525971>

palanneet alalle, mikä syvensi osaajapulaa ja heikensi alan elpymismahdollisuuksia pitkällä aikavälillä.¹³⁷

OKM:n budjettiesitykset vuosille 2024–2025¹³⁸ osoittavat, että alan rahoitus on elpynyt pandemian jälkimainingeissa, mutta ei ole vielä saavuttanut kriisiä edeltävää tasoa. Suomen Taiteilijaseura on nostanut esiin, että alan epävarmat työehdot, projektimainen työnkuva sekä rahoituksen katkonaisuus ovat heikentäneet työurien ennustettavuutta ja johtaneet osaajien siirtymiseen muille toimialoille¹³⁹. Järjestön mukaan erityisesti pitkälle koulutetut ja kokeneet ammattilaiset ovat hakeutuneet vakaampiin työsuhteisiin, mikä on kaventanut alan osaamis-pohjaa ja heikentänyt työn jatkuvuutta.

Myös ajankohtaisessa työllisyyskeskustelussa on tunnistettu, että työvoiman saatavuusongelmat eivät johdu yksinomaan uusien työntekijöiden määrällisestä puutteesta, vaan rakenteellisista tekijöistä, kuten osaamisen siirtymästä ja työelämän katkoksista. TEM:n mukaan työvoimapula ei ole pelkästään määrällinen ongelma, vaan keskeinen haaste liittyy osaamisen kohtaantoon ja rakenteellisiin vinoumiin. Koronapandemian jälkeen osa työvoimasta ei ole palannut tietyille aloille, ja uusien tulokkaiden ammatillinen kehittyminen vie aikaa ja edellyttää perehdytystä, mutta kokeneita tekijöitä on alalla aiempaa vähemmän tarjolla¹⁴⁰. Tämä hidastaa työmarkkinoiden normalisoitumista ja vahvistaa koetun työvoimapulan vaikutuksia käytännön toiminnassa. Vuosien 2020–2025 aikana tapahtuma-alalla koettiin ensin jyrkkä lasku työvoiman ja rahoituksen määrässä, minkä jälkeen seurasi hidas elpyminen. Rakenteelliset haasteet, kuten työvoiman pysyvyys ja alan vetovoima, jäivät edelleen ratkaistaviksi. Tämä ajallinen ja numeerinen tausta luo perustan verkkokeskustelujen laadulliselle analyysille, jossa tarkastellaan ilmiön kokemuksellisia ja kulttuurisia ulottuvuuksia.

4.2 Tapahtuma-alan keskustelu, moniääniset tulkinnat ja tutkimuksen yhdistelmämetodologia

Keskustelussa nousi esiin muutamia kommentteja, jotka saivat selvästi muita enemmän tykkäyksiä (peukalomerkitöjä). Tykkäykset kertovat, että monet lukijat arvostivat tai olivat

---

¹³⁷ Nordiska ministerrådet 2023. <https://pub.norden.org/nordiskkulturfakta2023-03/>

¹³⁸ Opetus- ja kulttuuriministeriö 2023. <https://okm.fi/-/okm-n-talousarvioesitys-kaheksan-miljardia-euroa-voodelle-2024>

¹³⁹ Suomen Taiteilijaseura 2023. <https://www.artists.fi/fi/kulttuurileikkausten-vaikutukset-kuvataiteen-alalla>

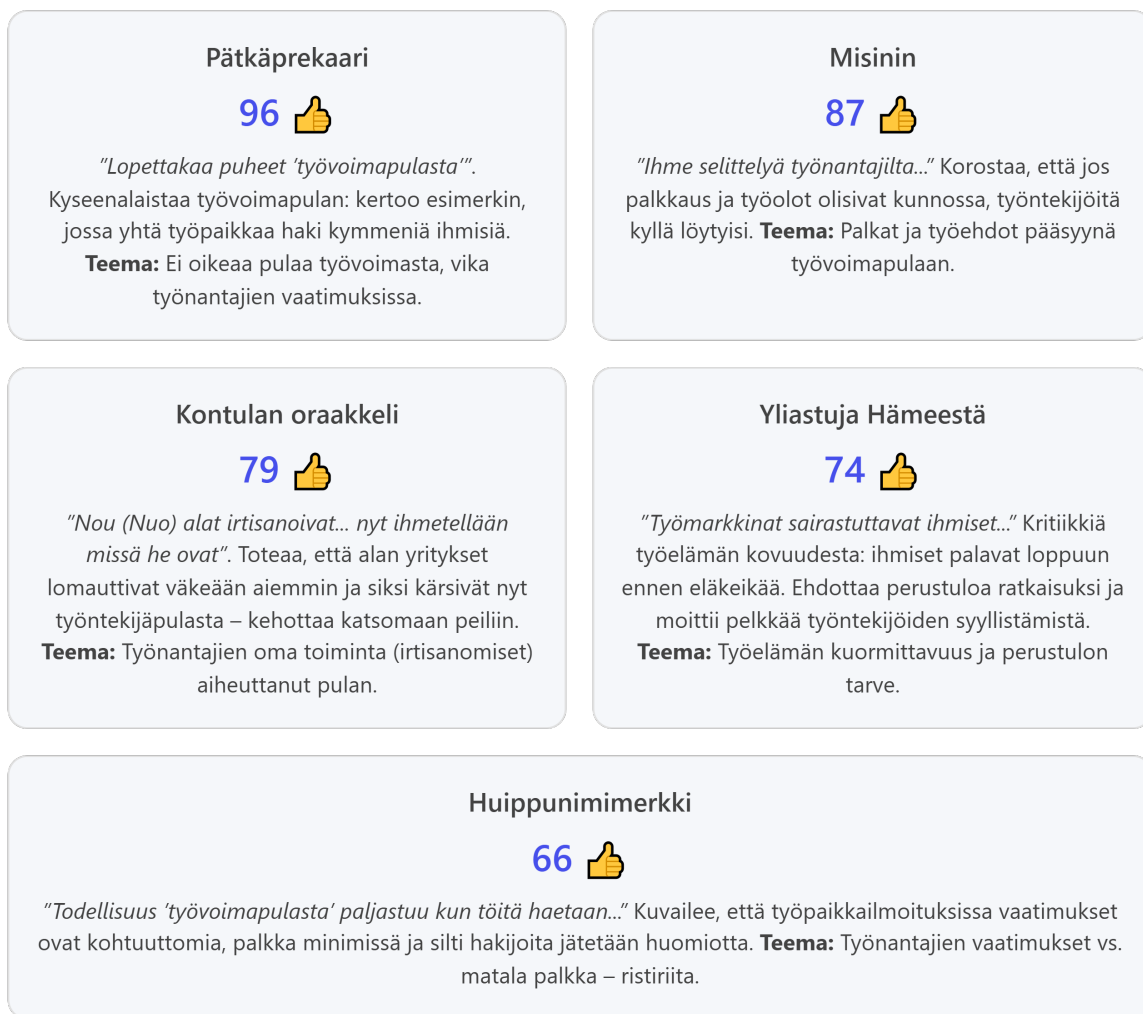
¹⁴⁰ Työ- ja elinkeinoministeriö 2024. <https://tem.fi/-/tyovoimakatsaus-tyovoiman-saatavuusongelmat-jatkuvat-ennestaantutuilla-toimialoilla>

samaa mieltä näiden viestien kanssa. Kuvassa 2 on esitetty viisi eniten tykkäyksiä saanutta yksittäistä kommenttia, sekä tiivis kuvaus niiden sisällöstä ja pääasiallisesta näkökulmasta.

Verkkokeskustelujen analyysi osoittaa, että tapahtuma-alan työvoimapulakeskustelussa korostuvat erityisesti työntekijöiden kokemukset ja näkemykset alan nykytilasta. Keskusteluissa nousevat esiin konkreettiset syyt työntekijöiden poistumiselle, kuten korona-ajan irtisanomiset, matala palkkataso sekä työolojen puutteet. Näissä kommentteissa kiteytyvät tunteet ja mielipiteet, jotka resonoivat laajasti työntekijöiden keskuudessa ja nostavat esiin alan vetovoiman kehittämisen kannalta keskeisiä signaaleja. Suosituimpien kommenttien teemat osoittavat, että keskustelun painopiste on usein rakenteellisissa ongelmissa ja epävarmuudessa, jotka vaikuttavat alan houkuttelevuuteen sekä työvoiman pysyvyyteen.

Keskustelujen perusteella alan työntekijöiden poistuminen juontuu pitkälti korona-aikana tapahtuneista irtisanomisista ja lomautuksista, jotka katkaisivat työsuhteet ja heikensivät luottamusta alan vakauteen. Moni kokee, ettei ala ole onnistunut houkuttelemaan työntekijöitä takaisin, koska palkkataso on pysynyt matalana, eikä työehdoissa ole tapahtunut olennaisia parannuksia. Työn fyysinen ja henkinen kuormittavuus sekä epäsäännöllisyys ja kausiluonteisuus tekevät alasta edelleen vähemmän houkuttelevan. Näissä keskusteluissa korostuu tarve kehittää alan vetovoimaa pitkäjänteisesti. Pelkästään tapahtumien paluu ei riitä, vaan tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä työolojen ja palkkauksen parantamiseksi, jotta ala voisi palauttaa menetettyä osaamista ja rakentaa uudelleen yhteisöllisyyttä ja identiteettiä. Työvoimapula näyttäytyy monisyisenä ilmiönä, jossa taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät kietoutuvat toisiinsa.

Keskustelussa nousi esiin muutamia kommentteja, jotka saivat selvästi muita enemmän tykkäyksiä (peukalomerkitöjä). Tykkäykset kertovat, että monet lukijat arvostivat tai olivat samaa mieltä näiden viestien kanssa. Seuraavassa kuvassa on viisi eniten tykkäyksiä saanutta yksittäistä kommenttia, sekä tiivis kuvaus niiden sisällöstä ja pääasiallisesta näkökulmasta:

Kuva 2: Viisi eniten tykkäyksiä saanutta kommenttia keskustelussa, sekä kyseisten kommenttien tiivistelmät ja pääteemat. Kuva Katja Jaskari. Tekoälyllä luotu kuva 2025.

Kuvassa 2 listatut verkkokeskustelun¹⁴¹ suosituimmat kommentit edustavat muutamaa selkeää pääteemaa työvoimapulaa koskevassa keskustelussa:

1. Työvoimapulan kyseenalaistaminen: Useampi huippusuositettu kommentti väittää, ettei todellista työvoimapulaa ole, vaan ongelma johtuu muista tekijöistä. Esimerkiksi Pätkäprekaari viittaa omakohtaiseen kokemukseen: yhdessä työhakemuksessa hakijoita oli yli 80, toisessa yli 140 – tästä päätellen työvoimaa on kyllä tarjolla, joten "pula" on liioiteltua. Myös Kontulan oraakkeli kyseenalaistaa puheet työntekijöiden katoamisesta toteamalla, että työnantajat itse aiheuttivat tilanteen irtisanomisilla ja lomautuksilla: "Nuo alat irtisanoivat ja lomauttivat

¹⁴¹ Yle.fi 17.7.2022. <https://yle.fi/a/3-12525971>

työntekijänsä ja nyt ihmettelevät missä he ovat.” Työvoimapula nähdään siis pitkälti itse aiheutettuna ilmiönä.

2. Palkkaus ja työehdot keskiössä: Lähes kaikkien suosituimpien kommenttien taustalla on ajatus, että huono palkka ja kehnot työolot ovat suurin syy työntekijäpulaan. Misinin tiivistää tämän räväkästi: “Ihme selittelyä taas työnantajilta. Työehdot, työolot ja palkkaus edes ok tasolle niin löytyy työntekijöitä.” Sama viesti toistuu muillakin: Huippunimimerkki huomauttaa, että työpaikkojen ehdot eivät houkuttele – vaaditaan paljon kokemusta ja osaamista, mutta tarjotaan vain TES:n minimipalkkaa eikä edes vastata hakijoille. Moni keskustelija siis kokee, että työnantajat eivät ole valmiita maksamaan sellaista palkkaa tai tarjoamaan niitä ehtoja, joilla työ olisi tekijälle aidosti kannattavaa. Varfariini (37 tykkäystä, ei top 5:ssä mutta hengeltään samanlainen) tiivistää: “Ei ole työvoimapulaa, meillä on pula työnantajista, jotka maksavat asiallista palkkaa työstä. Hoitakaa työehdot kuntoon... niin ’työntekijäpula’ loppuu.” Tämä palkkaukseen ja työehtoihin liittyvä näkökulma on keskustelun kantavin teema.

3. Työelämän kuormittavuus ja yhteiskunnan rakenteet: Yliastuja Hämeestä nostaa esiin työelämän raskauden ja joustamattomuuden. Kommentissa pohditaan, miksi niin moni joutuu työkyvyttömyyseläkkeelle ennen aikojaan – ja ehdotetaan syyksi, että nykyiset työmarkkinat suorastaan sairastuttavat ihmiset. Ratkaisuksi Yliastuja (ja eräät muutkin) väläyttää kansalaispalkkaa (perustuloa): jos pätkätyöt ja silpputyö ovat arkipäivää, perustulo tekisi niiden vastaanottamisesta mahdollisempaa ilman pelkoa tukien menettämisestä. Samalla kommentti kritisoi oikeistoa siitä, ettei ongelmaa haluta tunnustaa. Myös toiset keskustelijat koskettavat tätä teemaa: esimerkiksi Duff22 (63 tykkäystä) huomauttaa KELAn byrokratian ja tukijärjestelmän jäykkyyden tekevän osa-aikatyön kannattamattomaksi, mikä luo kannustinloukkuja. Nämä kannanotot edustavat näkökulmaa, jossa yhteiskunnan rakenteet (sosiaaliturva, työlainsäädäntö) kaipaavat uudistamista, jotta työelämä olisi ihmisille kestävä ja lyhyidenkin työsuhteiden vastaanottaminen olisi järkevää. Teema laajenee yksittäisten työnantajien vikaa pidemmälle, kohti hyvinvointivaltion rakenteita ja työelämän kulttuuria.

4. Työnantajien asenteet ja rekrytointikäytännöt: Useat suosittu kommentit sisältävät kriittisen sävyn työnantajien toimintatapoja kohtaan. Kontulan oraakkeli ja Huippunimimerkki syyttävät työnantajia itseään tilanteesta – edellinen aiemmin mainittujen irtisanomisten vuoksi, jälkimmäinen siksi, että työnantajat pitävät yllä epärealistisia odotuksia (“pitkät listat vaatimuksia, TES-minimipalkka, eikä vaivauduta edes vastaamaan”). Nimimerkki7777 (28 tykkäystä) huomauttaa sarkastisesti markkinatalouden logiikasta: jos työvoimasta olisi oikeasti pulaa,

palkkojen pitäisi kysynnän mukaan nousta – miksei niin tapahdu, ellei kyseessä ole työnantajien yhteinen linja olla korottamatta palkkoja? Yhteinen sävel näissä kommentteissa on työnantajapuolen toimien arvostelu: joko suoraan syyttäen heitä ahneudesta ja lyhytnäköisyydestä, tai epäsuoremmin peräänkuuluttaen peiliin katsomista ja käytäntöjen muutosta (kuten panostamista työntekijöiden kouluttamiseen ja kohtuullisiin pätevyysvaatimuksiin).

Huomionarvoista on, että kaikki viisi kärjessä olevaa kommenttia esiintyvät työntekijöiden näkökulmasta käsin. Ne eivät puolusta työnantajien näkemyksiä, vaan haastavat vallitsevia asenteita työntekijäpuolelta. Teemat nivoutuvat toisiinsa: esimerkiksi palkkaus kietoutuu työelämän kuormittavuuteen (pienipalkkaisessa työssä uupuu helpommin, jos on jatkuva kiire ja stressi), ja työnantajien toimia käsittelevät kommentit liittyvät sekä palkkoihin että yleiseen asenneilmapiiriin. Suosituimpien kommenttien vahva kannatus keskustelussa selittyy ennen kaikkea niiden kyvyllä sanoittaa laajasti jaetut kokemukset ja tunteet. Kommentit käsittelevät tuttuja ilmiöitä kuten huonoa palkkausta, epävarmoja päätöksiä ja työnhaun turhauttavuutta tavalla, joka resonoi monen lukijan arjessa. Samaistuttavuus tekee niistä uskottavia ja tunnistettavia, ja siksi ne saavat laajaa hyväksyntää. Lisäksi kommentit ovat ajankohtaisia: ne kytkeytyvät suoraan pandemian jälkeiseen työmarkkinatilanteeseen ja osoittavat ymmärrystä sen taustoista. Esimerkiksi huomio siitä, että työnantajat itse irtisanoivat väkeään ja nyt kärsivät työvoimapuolelta, tarjoaa lukijoille selkeän selityksen tilanteelle ja vahvistaa kollektiivista muistia.

Retorisesti kommentit ovat napakoita ja teräviä. Ne käyttävät suoraa, joskus sarkastista kieltä, joka tekee niistä helposti omaksuttavia ja mieleenpainuvia. Tällainen tyyli toimii erityisen hyvin verkkokeskustelussa, jossa lyhyet ja iskevät huomiot leviävät nopeasti. Provokatiivisuus on myös osa niiden vetovoimaa – mutta hallitusti. Kommentit haastavat vallitsevia näkemyksiä, erityisesti työnantajapuolen puolta, mutta pysyvät asiallisuuden rajoissa, mikä lisää niiden uskottavuutta. Suosituimmissa kommentteissa on selkeä ja koherentti ajatuskulku. Ne eivät ole pelkkiä tunnepurkauksia, vaan sisältävät perusteluja ja konkreettisia havaintoja, jotka tukevat esitettyä väitettä. Tämä tekee niistä vakuuttavia ja antaa vaikutelman harkitusta kannanotosta, mikä lisää niiden painoarvoa keskustelussa. Tällainen retorinen tyyli tukee kommenttien affektiivista resonanssia ja uskottavuutta verkkokeskustelussa, jossa napakka,

tunnepitoisuutta ja argumentaatiota yhdistävä ilmaisu kiertää tehokkaasti ja saa painoarvoa osana julkista keskustelua¹⁴².

Kun tarkastellaan valittujen kommenttien teemoja suhteessa heinäkuun 2022 suomalaiseen mediakeskusteluun, voidaan todeta, että ne heijastavat laajasti julkisuudessa esillä olleita aiheita ja huolia. Analyysissä esiin nousseet pääteemat – työvoimapulan kyseenalaistaminen, palkkauksen ja työehtojen ongelmat, työelämän kuormittavuus sekä työnantajien asenteet ja rekrytointikäytännöt – olivat kaikki näkyvästi esillä useissa valtakunnallisissa medioissa tuona ajankohtana. Esimerkiksi tapahtuma-alan ahdinko ja sen vaikutukset työmarkkinoihin nousivat esiin Kauppalehden artikkelissa ”Tapahtuma-alalla katastrofi on jo isolta osin tapahtunut”, jossa kuvattiin alan romahtanutta liikevaihtoa, epäonnistuneita tukimuotoja ja epäselvää tulevaisuutta, jotka kaikki osaltaan selittävät työmarkkinoiden epävakautta ja työntekijöiden epävarmuutta¹⁴³.

Talouselämän artikkelissa ”Tapahtumia on jälleen, mutta mistä tekijät ja yleisö?” nostetaan esiin alan ainutlaatuinen tilanne: tapahtumia järjestetään nyt runsain mitoin, mutta tekijöistä ja kävijöistä on pulaa¹⁴⁴. Tämä ilmiö linkittyy suoraan aiempien kommenttien teemoihin työvoimapulan kyseenalaistamisesta, palkkauksesta, työehdoista sekä työelämän kuormittavuudesta. Tekijöiden osalta artikkeli kuvaa, kuinka moni tapahtuma-alan freelancer ja vakituinen työntekijä on kadonnut alan epävarmuuden takia – osa on vaihtanut kokonaan alaa, eikä vanhoja verkostoja saada helposti kasaan. Yritykset joutuvat nyt panostamaan uusien tekijöiden kouluttamiseen ja houkuttelemiseen, mikä näkyy sekä palkkatasossa että työehdoissa. Messurakentamisen puolella palkkojen ennustetaan nousevan nopeasti, kun kysyntä kasvaa ja tekijöitä on niukasti. Tämä vahvistaa aiempaa analyysiä siitä, että työvoimapula ei ole yksiselitteinen, vaan osin itse aiheutettu ja liittyy työnantajien kykyyn tarjota kilpailukykyisiä ehtoja. Yleisön osalta artikkelissa korostuu kuluttajien muuttunut käyttäytyminen: liput ostetaan viime hetkellä, eikä etukäteissitoutumista juurikaan tapahdu. Taustalla vaikuttavat pandemian jälkeiset pelot sairastumisesta sekä epävarmuus tulevasta tapahtumista. Tämä kasvattaa järjestäjien riskejä ja vaikeuttaa ennakointia. Vaikka tapahtumien määrä on palannut lähes vuoden 2019 tasolle, alueelliset erot ovat suuria ja esimerkiksi Itä-Suomi on jäljessä palautumisessa. Kuluttajien ostokyky ja aika eivät välttämättä riitä kaikkiin tarjolla oleviin tapahtumiin, mikä luo

---

¹⁴² Rantasila 2020, 426–429.

¹⁴³ Kauppalehti 21.5.2021. <https://www-media-arkisto-com.libts.seamk.fi/text/94f09dde-a20b-4d2f-9ac5-4d798787d47c>

¹⁴⁴ Talouselämä 8.4.2022. <https://www-media-arkisto-com/text/0c51dcc9-7f68-426b-a904-912933cb7d28>

uusia haasteita alan taloudelliselle kestolle. Yhteiskunnallisesti tapahtuma-alan analyysi heijastelee laajempaa työelämän muutosta. Koronan aiheuttama tauko on jättänyt jälkensä sekä työntekijöihin että työnantajiin: epävarmuus, pätkätyöt ja alan rakennemuutokset ovat tehneet työelämästä entistä kuormittavampaa ja arvaamattomampaa. Myös tukijärjestelmien jäykkyys ja kannustinloukut ovat osa kokonaisuutta kuten aiemmissa kommentoissa todettiin, osa-aikatyön vastaanottaminen ei aina ole taloudellisesti järkevää, ja perustulon kaltaiset ratkaisut nousevat keskusteluun.

Talouselämän artikkeleissa ”Työvoimaa on nyt enemmän kuin koskaan, silti työvoimapula piinaa lähes kaikkia aloja”¹⁴⁵ sekä ”Työvoiman saatavuudessa kiinnostava käänne”¹⁴⁶ tarkastellaan työmarkkinoiden tilannetta, joka rinnastuu suoraan tapahtuma-alan haasteisiin. Ensimmäisessä artikkelissa tuodaan esiin ilmeinen ristiriita: vaikka tilastoissa työvoimaa on enemmän kuin koskaan, lähes kaikilla aloilla koetaan työvoimapulaa. Lisäksi korostetaan menetettyjen työsuhteiden vaikutusta kansantalouteen, mikä liittyy laajempaan keskusteluun koronapandemian jälkeisistä työelämän muutoksista ¹⁴⁷.

Suomen Yrittäjien yrittäjägallupista¹⁴⁸ kertovassa artikkelissa käsitellään työvoiman saatavuuden muutoksia ja niiden yhteyttä erityisesti tapahtuma-alan tilanteeseen. Tapahtuma-alalla on menetetty huomattava määrä työpaikkoja, minkä seurauksena moni työntekijä on siirtynyt kotoaan toisille toimialoille. Tämä ilmiö näkyy laajemmin työmarkkinoilla siten, että tarjolla oleva työvoima ja avoimet tehtävät eivät kohtaa – työntekijöiden osaaminen ja motivaatio eivät aina vastaa työnantajien tarpeita.

Artikkelit ja mediakeskustelu osoittavat, että työvoimapulan taustalla vaikuttavat rakenteelliset tekijät, kuten työnantajien haluttomuus tai kyvyttömyys tarjota kilpailukykyisiä työsuhteen ehtoja sekä työelämän epävarmuus ja pätkätyöt. Nämä seikat syventävät kohtaanto-ongelmia, mikä on erityisen haastavaa esimerkiksi tapahtuma-alalla. Media nosti toistuvasti esiin kysymyksen siitä, onko työvoimapula todellinen vai liioiteltu, tarkastellen työnhakijoiden kokemuksia, tilastotietoa ja työnantajien toimintaa. Näkökulmat auttavat ymmärtämään, miksi

---

¹⁴⁵ Talouselämä 14.7.2022. <https://www.talouselama.fi/uutiset/a/8a7c6efa-f6ab-4440-ad6a-c4b642de4bb8>

¹⁴⁶ STT 23.6.2022. <https://www.stinfo.fi/tiedote/69945336/yrittajagallup-kaanne-tyovoiman-saannissa-vaikeudet-loytaa-osaavaa-tyovoimaa-ovat-vahentyneet>

¹⁴⁷ Talouselämä 14.7.2022. <https://www.talouselama.fi/uutiset/a/8a7c6efa-f6ab-4440-ad6a-c4b642de4bb8>

¹⁴⁸ Kantar TNS 6.6.2022. <https://www.yrittajat.fi/app/uploads/public/2022/06/Yrittajagallup-osaava-tyovoima-toukokuu-2022.pdf>

osaavan työvoiman löytäminen on vaikeaa ja miksi ongelmat korostuvat tietyillä aloilla, erityisesti pandemian jälkeisessä ajassa.

Tapahtuma-alaa koskeva uutisointi kytkeytyy selvästi laajempaan työmarkkinakeskusteluun, jossa tarkastellaan palkkauksen, työehtojen ja sosiaaliturvan yhteensovittamisen ongelmia. Mediassa on toistuvasti esitetty, että monet avoimet työpaikat jäävät täyttymättä, koska palkkataso ja työehdot eivät vastaa työn vaativuutta, mikä on ollut erityisen näkyvää palvelu- ja hoiva-aloilla. Ylen heinäkuussa 2022 julkaisemissa artikkeleissa on käsitelty työelämän aiheita, jotka ovat saaneet satoja kommentteja kuten ”Nyt myydään ei-oota - Työvoimapula näkyy tänä kesänä jonoina lentokentällä, taksitolpalla ja hoivapuolella. Koska yritykset eivät löydä tekijöitä, joudutaan ovia sulkemaan, jopa pysyvästi”¹⁴⁹ sekä sosiaaliturvan kannustinloukkuja, osa-aikatyön vastaanottamisen esteitä ja perustulon mahdollisuutta osana suomalaisen työelämän rakennemuutosta käsittelevissä kirjoituksissa, on käsitelty työelämän aiheita, jotka ovat saaneet satoja kommentteja ¹⁵⁰.

Työnantajien asenteiden ja rekrytointikäytäntöjen kritiikki oli niin ikään ajankohtaista julkisessa keskustelussa. Useimmat mediat käsittelivät työnantajien vaatimusten ja tarjottujen ehtojen epäsuhtaa sekä työnhakijoiden kokemaa vastausten puutetta esimerkiksi Yle uutisoi: ”Työnantajalla on nyt tuumauksen paikka: hakeako superihmistä vai kelpaisiko ihan tavallinen osaaja?”¹⁵¹ MTV3 nosti myös rekrytointiviestinnän Moni työnhakija törmää nyt ikävään ilmiöön, joka rikkoo hyviä toimintatapoja¹⁵² Nämä aiheet ovat olleet vahvasti esillä mediassa ja näkyvät myös verkkokeskustelun suosituimmissa kommentteissa, joissa työnantajia kehoitetaan tarkastelemaan toimintaansa ja muuttamaan käytäntöjään.

Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että verkkokeskustelun suosituimmat kommentit eivät ole irrallisia yksittäisiä mielipiteitä, vaan ne kytkeytyvät laajempaan yhteiskunnalliseen ja mediassa käytyyn keskusteluun. Ne eivät ainoastaan heijasta työntekijöiden kokemuksia ja näkemyksiä, vaan myös vahvistavat ja kiteyttävät niitä argumentteja, joita julkisessa keskustelussa on tuotu esiin tapahtuma- ja kulttuurialan kriisin sekä työvoimapulan syistä ja seurauksista. Tämä on linjassa Jakosen ja Hirvi-Ijäksen havainnon kanssa, jonka mukaan kulttuurialan

---

¹⁴⁹ Yle 4.7.2022. <https://yle.fi/a/3-12498352>

¹⁵⁰ Yle 5.7.2022. <https://yle.fi/a/74-20169265>

¹⁵¹ Yle 19.5.2022. <https://yle.fi/a/3-12450877>

¹⁵² MTV3 11.5.2022. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/moni-tyonhakija-tormaa-nyt-ikavaan-ilmioon-joka-rikkoo-hyvia-toimintatapoja/9149380>

pandemian jälkeinen toipuminen ja siihen liittyvät työmarkkinahaasteet ovat nousseet keskeisiksi teemoiksi sekä mediassa että kulttuuripoliittisessa keskustelussa Pohjoismaissa.

Verkkokeskustelu toimii näin paitsi tuntojen ja kokemusten kanavana, myös kollektiivisen mielipiteen rakentajana, joka voi vaikuttaa siihen, miten työvoimapulaa ja siihen liittyviä kysymyksiä ymmärretään ja käsitellään yhteiskunnassa. Kun samat aiheet kuten epävarma toimeentulo, alan vetovoiman heikkeneminen ja rakenteelliset ongelmat nousevat esiin sekä journalistisessa uutisoinnissa että kansalaiskeskusteluissa, on selvää, että kyse on laajasti koetuista ja yhteiskunnallisesti merkityksellisistä ilmiöistä¹⁵³.

4.3 Keskustelun päädiskurssit ja suosituimpien kommenttien rooli

Seuraavaksi tarkastellaan, millaisia diskursseja keskusteluissa nousee esiin ja miten ne osallistuvat tapahtuma-alan työvoimapulan ja murroksen merkitysten rakentumiseen. Keskusteluketjun yleissävyn sekä suosituimpien kommenttien analyysi osoittaa, että keskustelu painottuu selkeästi työntekijälähtöisiin näkökulmiin. Diskurssianalyysin kannalta nämä kommentit eivät ainoastaan kuvaa vallitsevaa tilannetta, vaan aktiivisesti muovaavat sitä. Kommentit rakentavat sosiaalista todellisuutta, jossa työvoimapula näyttäytyy nimenomaan seuraamuksena työnantajien toiminnasta, yhteiskunnallisista rakenteista ja työelämän epäkohtien kasautumisesta, ei neutraalina taloudellisena ilmiönä. Kommenttien laaja suosio osoittaa, että ne resonoivat laajasti ja vahvistavat kollektiivista kokemusta epäoikeudenmukaisuudesta.

Vaahensalo tukeutuu myös brittisosialogi Halliin todetessaan, että identiteettiä rakennetaan asettumalla erilleen jostakin “Toisesta”, usein leimaamalla jokin ryhmä kielteisesti. Hallin teoria kollektiivisen identiteetin rakentumisesta vastakkainasettelun ja toiseuden kautta syventää ymmärrystä siitä, miksi verkkokeskusteluissa työntekijöiden ja työnantajien ryhmät asettuvat niin jyrkästi toisiaan vastaan ja miksi nimitykset sekä syyllisten etsintä ovat niin keskeisiä ilmiöitä. Havainto tapahtuma-alan keskustelusta – työntekijöiden kokemusten vastakkainasettelu työnantajien “muutettuun” todellisuuteen ja syyllisten etsintä – heijastaa Hallin käsitystä: meidän ja muiden vastakkainasettelu on olennainen osa kollektiivisen identiteetin muodostumista, jossa “normaalina” pidetty oma ryhmä määrittyy torjumalla ja alentamalla jokin toinen ryhmä. Kuten Hall korostaa, kielenkäyttö tuottaa merkityksiä ja sosiaalisia rajoja, ja

---

¹⁵³ Jakonen & Hirvi-Ijäs 2023. <https://www.cupore.fi/uutishuone/kulttuurialan-pandemiasta-toipuminen-ja-kulttuuripolitiikan-muutos-pohjoismaissa/>

verkkokeskusteluissa ryhmien nimitysten (esim. “laiska duunari” tai “ahne pomo”) kautta ihmiset jäsentävät suhdettaan toisiinsa, usein vahvistaen vastakkainasettelua.¹⁵⁴

Diskurssianalyysin valossa keskustelussa esiintyy kolme keskeistä diskurssityyppiä: vastarinnan, sopeutumisen ja ironian diskurssi, jotka yhdessä jäsentävät työvoimapulan merkityksiä ja tapahtuma-alan murrosta. Nämä puheenvuorot eivät ole vain yksittäisiä mielipiteitä, vaan ne muodostavat ja ylläpitävät tiettyjä asenteita, käsityksiä sekä yhteiskunnallisia positioita¹⁵⁵. Diskurssit rakentuvat kielellisistä käytännöistä, jotka muovaavat sosiaalista todellisuutta ja vaikuttavat siihen, miten ilmiötä ymmärretään ja käsitellään¹⁵⁶.

Keskustelun suosituimmat kommentit edustavat selkeästi vastarinnan diskurssia. Niissä kyseenalaistetaan työnantajien puhe työvoimapulasta ja nostetaan esiin palkkauksen, työehtojen ja rekrytointikäytäntöjen ongelmat. Esimerkiksi kommentit, kuten ”Lopettakaa puheet ’työvoimapulasta’” ja ”Työehdot, työolot ja palkkaus edes ok tasolle niin löytyy työntekijöitä”, tiivistävät tutkimusaineistossa esiintyvän kollektiivisen turhautumisen sekä epäluottamuksen työnantajapuolta kohtaan. Näitä kommentteja voidaan pitää diskursiivisina välineinä, joilla haastetaan vallitsevaa markkinatalouspuhetta ja rakennetaan työntekijöiden asemaa aktiivisina toimijoina työmarkkinoilla.

Kommentoijat esittävät, että työntekijöiden siirtyminen muille aloille on rationaalinen valinta työolojen ja palkkauksen ollessa puutteellisia, eikä tätä nähdä yksinomaan ongelmana työmarkkinoille. Vaikka keskustelussa esiintyy myös sopeutumisen diskurssia, kuten puheenvuoroja, joissa ymmärretään pandemian aiheuttamat realiteetit, korostetaan yksilön vastuuta ja hyväksytään lomautusten välttämättömyys, nämä näkökulmat eivät kuitenkaan nousseet keskustelun suosituimpien joukkoon, vaan jäivät selvästi vähemmistöön verrattuna kriittisiin ja vastarintaa korostaviin puheenvuoroihin.

Samoin ironian diskurssi, joka purkaa epäoikeudenmukaisuutta huumorin keinoin, esiintyy laajasti mutta jää tykkäysmäärissä jälkeen. Kommentit kuten ”Aikoinaan orjillakin oli enemmän vapaa-aikaa kuin nykyihmisellä duunarihommissa” rakentavat yhteisöllisyyttä ja etäisyyttä käsiteltävään aiheeseen, mutta eivät nouse keskustelun kärkeen. Tolbertin ja Johnsonin mukaan tällaiset ilmaisut ovat osa digitaalista folklorea, jossa yhteisö rakentaa ja jakaa

---

¹⁵⁴ Vaahensalo 2018, 23–24; Vaahensalo 2022, 34–36.

¹⁵⁵ Jokinen et al. 2016, 32–33; Pietikäinen & Mäntynen 2020, 13–17, 32.

¹⁵⁶ Pynnönen 2013, 9–10.

kulttuurisesti tunnistettavia kertomuksia.¹⁵⁷ Keskustelun yleinen mielipide painottuu kriittiseen ja suorasanaiseen vastarintaan, ja suosituimmat kommentit tiivistävät tämän sävyn tehokkaasti. Ne eivät vain kuvaa tilannetta, vaan muovaavat sitä: työvoimapula ei näyttäydy neutraalina taloudellisena ilmiönä, vaan seurauksena työnantajien toimista, yhteiskunnallisista rakenteista ja työelämän epäkohtien kasaantumisesta. Diskurssien moniäänisyys rikastuttaa keskustelua, mutta vastarinnan diskurssi nousee selvästi hallitsevaksi ja määrittää sen, miten tapahtuma-alan murros ja työvoimapulan syyt ymmärretään.

Elina Vaahensalon toiseuttavan verkkokeskustelun käsite – Vaahensalon tutkimus Suomi24-foorumilla määritteli käsitteen toiseuttava verkkokeskustelu kuvaamaan polarisoitunutta, “me vastaan muut” -asetelmaa netin keskustelupalstoilla. Hän yhdisti diskurssianalyysin ja verkkoetnografian osoittaakseen, miten anonyymissa verkkokeskustelussa ryhmärajoja rakennetaan eriarvoistavien kategorisointien kautta. Esimerkiksi hänen analyysinsä paljasti neljä erilaista toiseuttavan diskurssin muotoa – passiivinen vs. aktiivinen toiseuttaminen sekä kohtaava vs. ulossulkeva tapa puhua “meistä” ja “niistä muista”. Havainto, että keskustelufoorumin luonne vaikuttaa siihen, kuinka nopeasti toiseuttava puhetapa normalisoituu, tukee myös tapahtuma-alan verkkokeskusteluista tehtyä analyysia: tietynlaisessa ympäristössä toiseuttava sävy (esim. työnantajien syyllistäminen) voi nopeasti muuttua normiksi ja jaetuksi vastarinnan retoriikaksi. Tämä heijastaa Vaahensalon näkemystä siitä, että toiseuden tuottaminen on pervasiivinen ilmiö netissä – lähes mihin tahansa keskusteluun voi kietoutua ulossulkevia ja vastakkain asettelevia puhetapoja, joissa jokin ryhmä leimataan alempiarvoiseksi “Toiseksi”.¹⁵⁸

Diskurssien luonne ja painotus rakentuvat osin keskustelualustan ja viestijöiden taustan mukaan. Tämä ilmiö nousee vahvasti esiin myös Ylen verkkoartikkelin keskustelussa, jossa osallistujat kuvaavat arjen realiteetteja työvoiman niukkuuden ja jatkuvan resurssipaineen näkökulmasta. Koko keskustelun ydin rakentuu muutaman keskeisen diskurssin ympärille: Niukkuuden diskurssi: "Hyviä tekijöitä on lähtenyt, mennään hiuskarvan varassa, tuotantoja suoraviivaistettava" – resurssipaineet ja palvelun laadun heikkeneminen korostuvat, mikä näkyy erityisesti alan arjen kuvauksissa. Kommentit korostavat, miten henkilöstövaje vaikuttaa

---

¹⁵⁷ Tolbert Jeffrey A. & Johnson, Eric D.M. 2019, 342–344.

¹⁵⁸ Vaahensalo 2018, 72–74, Vaahensalo 2022, 33–35.

suoraan työn laatuun ja työssä jaksamiseen, ja keskustelijat tuovat esiin huolen palveluiden jatkuvuudesta sekä alan vetovoimasta tulevaisuudessa¹⁵⁹.

Vetovoima-/pitovoima-diskurssi: Työnantajapuheessa painotetaan työhyvinvointia, perehdytystä ja alan ainutlaatuisuutta ("yllätyksellisyys, hetkessä eläminen") vetovoimatekijöinä, mutta käytännön ratkaisut jäävät usein varovaisiksi ("vippaskonstit eivät auta, peiliin katsominen").¹⁶⁰

Tilastollinen selitysdiskurssi: TEM:n ja Tilastokeskuksen datan tulkinta (esim. liikkuvuuden kasvu, osa-aikatyön osuuden nousu, työtuntien väheneminen) pyrkii "objektivoimaan" työvoimapulan syitä, mutta jää usein etäälle työntekijöiden arjen kokemuksista.¹⁶¹

Vaahensalon mukaan anonyymeissä ja puolianonyymeissä verkkoympäristöissä, kuten Ylilaudalla ja Suomi24:ssa, keskustelu kärjistyy herkästi toiseuttavaksi ja vastakkainasetteleväksi. Erityisesti Ylilaudan kaltaisilla täysin anonyymeillä foorumeilla alustan kulttuuri normalisoi polarisoivia ja jopa väkivaltaisia diskursseja, jolloin keskustelu tuottaa shokeeraavia mutta vähän ratkaisuhakuisia tulkintakehyksiä¹⁶². Suomi24:n keskusteluissa toiseuttaminen ilmenee usein moralisoivina vastakkainasetteluina, kuten työn moraalialia ja kausiluonteisuutta koskevin kategorisointeina, joiden muotoutumiseen keskustelualueiden temaattiset rajaukset vaikuttavat¹⁶³.

Institutionaalisten ja ruohonjuuritason äänien välinen jännite näkyy selvästi suomalaisessa media- ja verkkokeskustelussa. Uutisjournalismissa ääni annetaan pääosin yritysjohtajille, virkamiehille, järjestöjen edustajille ja muille institutionaalisille asiantuntijoille sillä tämä painotus on seurausta journalistisista käytännöistä, lähdepreferensseistä ja asiantuntijuuden normeista. Valtioneuvoston julkaisema analyysi uutismedioiden omistuksen keskittymisestä osoittaa, että kansalaisten ja työntekijöiden omat kokemukset jäävät usein taka-alalle suhteessa eliitti- ja organisaatiolähteisiin¹⁶⁴. Näin ollen institutionaalinen media rakentaa keskustelua enimmäkseen ylhäältä alas, mikä voi kaventaa näkökulmia ja jättää arjen todellisuuden vähemmälle huomiolle.

---

¹⁵⁹ Yle 17.7.2021. <https://yle.fi/a/3-12525971>

¹⁶⁰ ibid.

¹⁶¹ ibid.

¹⁶² Vaahensalo 2021, 26–27.

¹⁶³ Vaahensalo 2018, 72–74.

¹⁶⁴ Valtioneuvosto 2024. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-168-1>

Verkkokeskustelut ja uutisten kommenttikentät puolestaan avaavat tilan työntekijöiden ja kansalaisten omille äänille. Näissä foorumeissa nostetaan esiin konkreettisia arjen kokemuksia, kuten työn kuormittavuus, epäsäännölliset työajat, epävarma toimeentulo ja riittämätön palkkataso. Näitä teemoja käsittelevät myös työelämä tutkimukset (esimerkiksi E2 Tutkimus, 2024¹⁶⁵), joissa työntekijöiden omat kertomukset korostuvat. Institutionaalisessa mediassa nämä kokemukset näkyvät usein vain suodatettuna tai tiivistettynä, mutta verkkoalustoilla ne pääsevät esiin suuremmin ja monipuolisemmin. Käyttäjien näkemyksiä ja kokemuksellista puhetta on tutkittu esimerkiksi Media & viestintä -lehden julkaisuissa.¹⁶⁶

Verkkoalustojen dynamiikka ja kulttuuri kuitenkin muovaavat keskustelun sävyä: anonymitteetti, algoritmien suosimat konfrontaatiot ja alustojen rakenteet vahvistavat usein kyynisiä, sarkastisia ja polarisoivia puhetapoja. Tämä ilmiö on todettu muun muassa Ylen ja Erätauko-säätiön "Hyvin sanottu" -tutkimuksessa¹⁶⁷ sekä Moreenimedian selvityksissä¹⁶⁸, joiden mukaan verkkokeskustelut voivat siirtää keskustelua pois rakentavista, toivoa tai sopeutumista korostavista kehyksistä. Verkko uutiskommentteja koskevissa tutkimuksissa on tunnistettu käyttäjäryhmiä, kuten "kyyniset rajoittajat" ja "kyyniset sallijat", joiden vaikutuksesta keskustelun painopiste siirtyy helposti sarkasmiin ja kyynisyyteen, mikä osaltaan etäännyttää keskustelua ratkaisukeskeisyydestä.

Verkkokeskustelut ovat selvästi moniäänisempiä ja affektiivisempiä kuin perinteinen uutiskerronta, mikä ilmenee esimerkiksi huumoriin, epäluuloon ja kyseenalaistamiseen perustuvissa puhetavoissa. Vaahensalon tutkimuksen mukaan anonyymien foorumien keskusteluissa korostuvat kiittailu, valta-aseman haastaminen sekä vertaistuellinen "me vastaan ne" -asetelma, mikä näkyy erityisesti tapahtuma-alan työntekijöiden turhautumisena ja vastarinnan diskurssina. Työnantajien selitykset kyseenalaistetaan ja huomio kiinnitetään rakenteellisiin epäkohtiin, kuten alipalkkaukseen ja huonoihin työehtoihin. Verkkoyleisö muodostaa näin oman vastanarratiivinsa, joka haastaa uutismedian asiantuntijapuheen ja tuottaa uusia yhteisiä mielikuvia, kuten toistuvat iskulauseet ("Ei ole työvoimapolua, on vain palkkapula"), jotka rakentavat kollektiivista kokemusta ja muistia verkossa. Tämä ilmiö muistuttaa Maurice Halbwachs'in kuvaamaa kollektiivisen muistin muodostumista, jossa kriisistä kehittyä jaettu

¹⁶⁵ Yrittäjä-lehti 12.12.2024. <https://y-lehti.fi/e2-tutkimus-selvitti-suomalaisien-kokemuksia-tyoelaman-muutoksesta-suomalaisilla-pessimistinen-kuva-tyoelaman-suunnasta-enemmiston-mielesta-tyoelama-jakautuu-hyviin-ja-huonoihin-toihin/>

¹⁶⁶ Kangaspunta 2022, 30–31.

¹⁶⁷ Yle 2022. <https://yle.fi/aihe/a/20-10003516>

¹⁶⁸ Moreenimedia 11.11.2024. <https://moreenimedia.fi/2024/11/11/halu-osallistua-yhteiskunnalliseen-keskusteluun-on-hiipumassa-syyna-polarisoitunut-keskustelukulttuuri/>

tulkinta toistuvien teemojen ja kertomusten kautta. Työvoimapulakeskustelun diskurssit muodostavat moniäänisen ja osin vastakkaisen kentän, jossa institutionaalinen tieto, tilastollinen tulkinta ja työntekijöiden ruohonjuuritason kokemus kohtaavat ja rakentavat uutta ymmärrystä alan murroksesta. Verkkokeskustelut tuovat esiin tunteet, ironian, kriittisyyden ja arjen realiteetit, kun taas mediakeskusteluissa painottuvat institutionaalinen ja tilastollinen näkökulma. Näin verkkokeskustelut paitsi heijastelevat julkista mielipidettä, myös muovaavat sitä ja voivat ohjata yhteiskunnallista keskustelua kohti ratkaisujen ja rakenteiden uudelleenarviointia.¹⁶⁹

4.4 Diskurssianalyysi ja verkkoetnografia: Tunteet ja yhteisöllisyys

Anna Rantasilan analyysi affektiivisesta dynamiikasta tarjoaa selkeän näkökulman siihen, miten tunteet rakentuvat verkkokeskusteluissa. Rantasila tutki mediakriisien tunneilmaisua, esimerkiksi Fukushima-ydinonnettomuuden uutisoinnin yhteydessä syntyneitä verkkokommentteja, käyttäen affektiteoriaa ja Sara Ahmedin “tahmeiden affektien” käsitettä. “Tahmeat affektit” tarkoittavat sitä, että tietyt henkilöt tai symbolit keskustelussa (esimerkiksi ydinvoimapäättäjät ja aktivistit) keräävät ja kiinnittävät itseensä voimakkaita tunteita. Näistä muodostuu keskustelun solmukohtia, jotka ohjaavat ja kokoavat osallistujien tunteet yhteen.¹⁷⁰

Samanlainen ilmiö näkyy myös tapahtuma-alaa käsittelevissä verkkokeskusteluissa ja mediassa: kun keskustellaan esimerkiksi työvoimapulasta, tietyt vastakkaiset ryhmät (kuten työnantajat ja työntekijät) ja avainsanat (esimerkiksi “työvoimapula”) keräävät ympärilleen voimakkaita tunteita. Näistä syntyy affektiivisiä polttopisteitä, jotka vaikuttavat keskustelun sävyyn ja suuntaan.

Diskurssianalyysin näkökulmasta keskustelijat rakentavat ja merkityksellistävät työvoimapulaa kielen avulla, hyödyntäen retorisia keinoja, kuten teräviä kannanottoja, ironiaa ja napakkaa kieltä. Suosituimmat kommentit ovat usein työntekijöiden näkökulmasta esitettyjä puheenvuoroja, joissa korostuvat teemat kuten riittämätön palkkaus, huonot työehdot, työnantajien vastuu työntekijäpulasta, työelämän kuormitus sekä perustulon mahdollinen tarve. Näiden kommenttien suosio selittyy niiden samaistuttavuudella, ajankohtaisuudella sekä onnistuneella retoriikalla – ne antavat monen mielestä äänen “totuudelle” ja haastavat vallitsevaa

¹⁶⁹ Vaahensalo 2022, 31–33, 42–43.

¹⁷⁰ Rantasila 2020, 426–429.

narratiivia. Yhteisöllisyyttä puolestaan vahvistaa se, että osallistujat tunnistavat toisissaan samankaltaisia kokemuksia ja tunteita, ilmaisten hyväksyntää tykkäyksillä ja jatkokeskustelulla.¹⁷¹

Verkkoetnografinen näkökulma täydentää analyysia havainnoimalla, miten digitaalinen yhteisöllisyys muodostuu ja miten kulttuuriset käytännöt, kuten huumorin, ironian ja sarkasmin käyttö, rakentavat yhteistä ymmärrystä sekä kriittistä vastapuhuntaa verkkokeskusteluissa. Vaahensalon analyysi osoittaa, että verkkokeskusteluissa merkityksiä ja yhteisiä tulkintakehyksiä neuvotellaan kielellisten ja affektiivisten ilmaisujen kautta, joissa napakka, ironinen ja provokatiivinen mutta asiallisuuden rajoissa pysyvä retoriikka voi vahvistaa yhteisöllisyyttä ja rajata vastakkainasetteluja. Digitaalisten keskustelualustojen ominaisuudet – kuten tykkäystoiminnot, kommenttien ketjuttuminen ja lainaaminen – mahdollistavat tällaisten ilmaisujen leviämisen ja näkyväksi tulemisen sekä vahvistavat kollektiivista mielialaa ja jaettua kokemusta osana verkkokeskustelun dynamiikkaa.¹⁷²

Verkkokeskustelujen pohjalta on havaittavissa, että työntekijät hakeutuvat vakaampiin, paremmin palkattuihin ja arvostavampiin työpaikkoihin, mikä kuvastaa laajempaa työelämän arvojen muutosta. Tämä näkyy keskustelussa lisääntyneenä tietoisuutena työn arvosta ja hyvinvoinnista sekä kritiikkinä suuryritysten voitontavoittelua ja henkilöstöpolitiikan laiminlyöntiä kohtaan. Samalla keskustelu nostaa esiin sen, että osaajapula ei kosketa ainoastaan tapahtumalaa, vaan on ilmiönä laajempi yhteiskunnallinen haaste.

Diskurssianalyysin näkökulmasta keskustelijat rakentavat ja merkityksellistävät työvoimapulaa kielen avulla, hyödyntäen retorisia keinoja, kuten teräviä kannanottoja, ironiaa ja napakkaa ilmaisua. Vaahensalon mukaan verkkokeskusteluissa tällaiset kielelliset ja affektiiviset käytännöt eivät ole satunnaisia, vaan ne osallistuvat merkitysten neuvotteluun, yhteisten tulkintakehysten rakentamiseen ja vastakkainasettelujen jäsentämiseen. Suosituimmat kommentit ovat usein työntekijöiden näkökulmasta esitettyjä puheenvuoroja, joissa korostuvat teemat kuten riittämätön palkkaus, huonot työehdot, työnantajien vastuu työntekijäpulasta, työelämän kuormitus sekä perustulon mahdollinen tarve. Näiden kommenttien suosio selittyy niiden samaistuttavuudella, ajankohtaisuudella sekä onnistuneella retoriikalla: ne antavat monen mielestä äänen ”totuudelle” ja haastavat vallitsevaa narratiivia. Yhteisöllisyyttä vahvistaa se, että osallistujat tunnistavat toisissaan samankaltaisia kokemuksia ja tunteita, ilmaisten

---

¹⁷¹ Vaahensalo 2022, 172–176.

¹⁷² Vaahensalo 2022, 172–176.

hyväksyntää esimerkiksi tykkäyksillä ja jatkokeskustelulla. Verkkoetnografinen näkökulma täydentää analyysia havainnoimalla, miten digitaalinen yhteisöllisyys muodostuu ja miten kulttuuriset käytännöt, kuten huumorin, ironian ja sarkasmin käyttö, rakentavat yhteistä ymmärrystä ja kriittistä vastapuhuntaa. Vaahensalo korostaa, että digitaalisten keskustelualustojen rakenteelliset ominaisuudet – kuten kommenttien ketjuttuminen, lainaaminen ja reaktiotoiminnot – mahdollistavat affektiivisten ilmaisujen leviämisen ja vahvistavat kollektiivista mielialaa osana verkkokeskustelun dynamiikkaa.¹⁷³

Rantasilan käyttämä käsite “affektiivinen kurinpito” viittaa siihen, miten digitaalisessa julkisuudessa pyritään yhteisöllisesti säätelemään keskustelun tunnesävyä. Rantasila havainnollistaa ilmiötä analysoimalla Jodel-sovelluksen verkkokeskusteluja koronapandemian aikana: keskustelijat ylläpitivät yhteisön tunnelmaa kannustamalla kurinalaista käytöstä, tukemalla toisia rajoitusten noudattamisessa, moralisoimalla normista poikkeavia ja käyttämällä peukutusjärjestelmää ohjaamaan, mitkä mielipiteet nousevat esiin. Sama ilmiö näkyy tapahtumalan verkkokeskusteluissa, joissa työntekijät ja heidän tukijansa vahvistavat omaa näkökulmaansa esimerkiksi toistamalla avainviestejä (“parantakaa palkat niin työvoimapula loppuu”), antamalla tykkäyksiä eniten kannatusta saaneille kommentteille ja paheksumalla vastakkaisia mielipiteitä moraalisiin perustein.¹⁷⁴

Tämä ilmiö liittyy Papacharissin ajatukseen “affektiivisistä julkisuuksista”, jossa sosiaalisen median keskusteluissa tunteet, moraalinen suuttumus ja vertaistuki ovat keskeisiä. Näiden kautta yhteisön arvot vahvistuvat, mutta samalla toisinajattelijat saatetaan sulkea ulkopuolelle.

Yhdistelmämetodologian tuoma syvyys korostuu erityisesti keskustelujen kulttuuristen ja rakenteellisten ulottuvuuksien tarkastelussa. Määrällinen analyysi osoittaa, mitkä kommentit saavat poikkeuksellisen paljon kannatusta, mutta vasta laadullinen tarkastelu paljastaa, millaisia tunteita ja puhetapoja niissä käytetään ja miksi ne resonoiivat niin laajasti. Samalla voidaan tunnistaa, miten digitaaliset käytännöt, kuten meemien jakaminen ja sarkasmi, rakentavat yhteisöllisyyttä ja vaikuttavat keskustelun tunnelmaan.

Kokonaisuutena verkkokeskustelu paljastaa, ettei tapahtumalan työvoimapula johdu vain ulkoisista tekijöistä, vaan myös alan sisäisistä rakenteista ja kulttuurisista muutoksista. Työntekijät kaipaavat parempaa palkkaa, johtamista ja arvostusta, ja alan houkuttelevuus vaatii

---

¹⁷³ Vaahensalo 2022, 163–164.

¹⁷⁴ Rantasila 2018, 31; Rantasila & Laaksonen 2021; Paasonen 2015, 27–42.

uudelleenarviointia työn merkityksestä ja olosuhteista. Laadullinen ja määrällinen analyysi yhdessä osoittavat, että ratkaisujen löytäminen vaatii sekä työelämän rakenteiden parantamista että kulttuurisen arvostuksen nostamista.

Verkkokeskusteluissa rakentuva julkinen mielipide voi merkittävästi vaikuttaa tapahtuma-alan tulevaisuuteen ja työvoimapulan ratkaisuihin. Kun työntekijöiden näkemykset ja kokemukset tulevat näkyvästi esiin, ne voivat lisätä tietoisuutta alan todellisista haasteista ja painostaa päättäjiä sekä työnantajia reagoimaan. Kriittinen ja samaistuttava keskustelu voi esimerkiksi lisätä vaatimuksia paremmista työehdoista ja palkkauksesta, mikä puolestaan voi johtaa konkreettisiin toimenpiteisiin alan vetovoiman ja työolojen parantamiseksi. Julkisen mielipiteen kautta syntyvä paine voi myös ohjata poliittista päätöksentekoa kohti pitkäjänteisempiä ja osallistavampia ratkaisuja, jotka huomioivat työntekijöiden äänen ja alan erityispiirteet. Verkkokeskustelut avaavat näin näkymän ruohonjuuritason kokemuksiin ja voivat toimia katalysaattorina kulttuuripoliittiselle muutokselle, jossa alan arvostus, osaamisen kehittäminen ja sosiaaliturva nousevat keskiöön¹⁷⁵.

Yhdistelmämetodologinen analyysi osoittaa, että tapahtuma-alan työvoimapulakeskustelu verkkoympäristöissä on moniulotteinen ilmiö, jossa määrälliset ja laadulliset piirteet kietoutuvat tiiviisti yhteen¹⁷⁶.

4.5 Median voima mielipiteiden muodostajana

Mediajulkaisujen rooli tapahtuma-alan työvoimapulakeskustelussa vuosina 2020–2025 on ollut ratkaiseva siinä, miten julkinen mielipide ja alan merkitykset rakentuvat. Perinteinen media, kuten sanoma- ja aikakauslehdet sekä uutisportaalit, ovat pyrkineet kehystämään alan kriisiä tilastojen, asiantuntijapuheenvuorojen ja rakenteellisten tekijöiden kautta. Näin syntyneet uutisnarratiivit painottavat usein ongelmia ja epävarmuutta, mikä ohjaa keskustelua kriisitietoisuuden ja uhkakuvien suuntaan. Vaikka objektiivinen tiedonvälitys on journalismin keskeinen ihanne, journalistiset käytännöt ja uutiskriteerit ohjaavat uutisointia painottamaan erityisesti menetyksiä, epävarmuuksia ja rakenteellisia haasteita. Nikusen (2011) mukaan kriisi- ja murrostilanteissa journalismi rakentaa usein ongelma- ja uhkakeskeisiä tulkintakehyksiä, joissa taloudelliset riskit, työpaikkojen katoaminen ja institutionaaliset epävarmuuskijät nousevat keskiöön. Tällainen kehystys selittää, miksi ratkaisukeskeiset ja toivon

¹⁷⁵ Jakonen & Hirvi-Ijäs, 2023. <https://www.cupore.fi/uutishuone/kulttuurialan-pandemiasta-toipuminen-ja-kulttuuripolitiikan-muutos-pohjoismaissa/>

¹⁷⁶ Suominen, Saarikoski & Vaahensalo 2019, 32–34.

liittyvät näkökulmat jäävät usein marginaaliin: ne eivät yhtä selkeästi täytä uutiskriteerejä kuin dramaattiset ja välittömiä vaikutuksia korostavat uutisaiheet¹⁷⁷.

Digitaalinen media ja verkkokeskustelut puolestaan tuovat esiin ruohonjuuritason kokemuksia, tunteita ja moniäänisyyttä. Kommenttiketjuissa ja keskustelufoorumeilla työntekijöiden omat näkemykset, kritiikki työnantajia kohtaan sekä vaatimukset paremmista työehdoista nousevat esiin suuremmin ja affektiivisemmin kuin institutionaalisessa mediassa. Näissä foorumeissa rakentuu kollektiivinen muistaminen ja jaettu kokemus, joka voi vahvistaa yhteisöllisyyttä ja vaikuttaa julkisen mielipiteen suuntaan. Samalla verkkokeskustelujen polarisoiva ja sarkastinen sävy voi kuitenkin etäännyttää keskustelua ratkaisukeskeisyydestä ja lisätä vastakkainasettelua.

Institutionaalinen media nojaa edelleen vahvasti eliittilähteisiin, kuten yritysjohtajiin, virkamiehiin ja asiantuntijoihin, mikä kaventaa näkökulmia ja syrjäyttää työntekijöiden arjen äänen julkisesta keskustelusta¹⁷⁸. Median rakenteelliset tekijät, erityisesti omistuksen keskittyminen, vahvistavat tätä vinoumaa ja rajaavat vaihtoehtoisia tulkintoja pois, mikä entisestään kaventaa moniäänisyyttä¹⁷⁹. Samaan aikaan verkkokeskustelut ja digitaaliset alustat tarjoavat tilan, jossa työntekijät ja kansalaiset voivat tuoda esiin omia kokemuksiaan ja rakentaa vaihtoehtoisia ratkaisuehdotuksia, lisäten julkisen keskustelun moniäänisyyttä ja mahdollistaen myös rakenteellisen vaikuttamisen¹⁸⁰.

Kokonaisuutena tarkasteltavien vuosien uutisointi piirtää tapahtuma-alasta muutoskaaren, jossa akuutti kriisi muuttui ensin epätasaiseksi elpymiseksi ja lopulta uudeksi normaaliksi. Pandemia toimi säsäyksenä, joka toi esiin tapahtuma-alan rakenteelliset heikkoudet. Samalla se kiihdytti alan uudistumista ja muutti tapahtuma-alan asemaa osaksi laajempaa yhteiskunnallista, taloudellista ja kulttuurista kehitystä.

Vuonna 2021 ala kohtasi eksistentiaalisen kriisin, jota kuvattiin rakenteelliseksi romahdukseksi: pandemian vaikutukset ulottuivat yksittäisten tapahtumien peruuntumisesta koko toimialan perusteisiin. Näkemys ei enää rajoittunut yksittäisiin peruuntumisiin, vaan koko toimialan rakenteiden vaurioitumiseen. Tapahtumateollisuus ry:n mukaan huomio oli siirtynyt kysymyksestä, kaatuvatko alan yritykset, siihen, kuinka suuria ja pitkäkestoisia vaurioita

---

¹⁷⁷ Nikunen 2011, 189–191.

¹⁷⁸ Ylikoski & Ahva 2025, 116–118.

¹⁷⁹ Ylikoski & Ahva 2025, 118–119.

¹⁸⁰ Vaahensalo 2018, 1–2.

kriisi oli jo ehtinyt aiheuttaa. Yritysverkostojen, osaamisen ja tuotannollisten rakenteiden katsottiin heikentyneen tavalla, jonka korjaaminen veisi vuosia¹⁸¹. Samankaltaisesti valtakunnallinen uutisointi kuvasi alan muuttuneen kannattamattomaksi elinkeinoksi, kun liikevaihdot romahtivat jopa 70–75 prosenttia ja osaavan työvoiman poistuma kiihtyi epävarmuuden vuoksi¹⁸².

Vuosina 2024–2025 tapahtuma-ala siirtyi kriisivaiheesta elpymiseen, mutta uutisoinnissa alkoi yhä selvemmin erottua ero määrällisen palautumisen ja rakenteellisen toipumisen välillä. Vaikka tapahtumia järjestettiin jälleen ja yleisöt palasivat, alan työvoimapula ja osaamiskato nousivat keskeisiin ongelmiin. Useissa medioissa todettiin, että pandemia oli kiihdyttänyt jo olemassa olleita prekaarisuuden piirteitä, kuten freelancer-työn epävarmuutta ja tilapäiseen työvoimaan nojaavia tuotantoketjuja, joiden uudelleen kokoaminen osoittautui haastavaksi¹⁸³.

Vuonna 2024 uutisointi alkoi painottua taloudellisiin tunnuslukuihin ja toipumisen mittareihin. Tutkimusuutisten mukaan alan liikevaihto oli noussut pandemiaa edeltävälle tasolle ja jopa ylittänyt sen, mikä viittasi vahvaan kysynnän palautumiseen. Kuitenkin korostettiin, että kasvu tapahtui muuttuneessa toimintaympäristössä, jossa inflaatio, kustannustason nousu ja heikentynyt kannattavuus rasittivat erityisesti pieniä ja keskisuuria toimijoita. Taloudellinen elpyminen ei siten tarkoittanut paluuta pandemiaa edeltävään normaaliin, vaan uudenlaista sopeutumista aiempaa hauraammalla rakenteellisella pohjalla¹⁸⁴.

Vuonna 2025 pandemian merkitys uutisoinnissa muuttui edelleen: sitä ei enää käsitelty akuutin kriisinä, vaan historiallisena käännekohtana, joka oli muovannut toimialaa pysyvästi. Uutisissa pandemia mainittiin osana laajempaa murroskertomusta, jossa globaalit terveyskriisit, geopoliittinen epävarmuus ja talouden rakennemuutokset olivat yhdessä kehystäneet alan toimintaedellytyksiä uudelleen. Alan kasvua kuvattiin tapahtuneen “vahvasta vastatuulesta huolimatta”, mikä osoitti tapahtuma-alan resilienssiä ja teki näkyväksi tarpeen pitkäjänteisille

---

¹⁸¹ Verkkouutiset 15.2.2021. <https://www.verkkouutiset.fi/a/kriisi-karjistyy-tapahtuma-alalla/>

¹⁸² MTV Uutiset 6.9.2020. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/7917412>

¹⁸³ Yle uutiskooste 2024–2025. <https://yle.fi/t/18-357117/fi>

¹⁸⁴ Verkkouutiset 15.2.2021. <https://www.verkkouutiset.fi/a/kriisi-karjistyy-tapahtuma-alalla/>; MTV uutiset 6.9.2020. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/7917412>; Yle Uutiset 2021–2023. <https://yle.fi>; Turun yliopisto. 16.12.2024. <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/uutinen/tapahtumateollisuus-kasvaa-alan-ydintoimijoiden-liikevaihto-ylittaa-pandemiaa>

rakenteellisille uudistuksille, kuten verotuksen, tukijärjestelmien ja tapahtumatilojen kehittämisen osalta¹⁸⁵.

Mediajulkaisujen vaikutus mielipiteiden muodostumiseen on merkittävä: perinteinen ja digitaalinen media eivät vain heijasta tapahtuma-alan murrosta, vaan osallistuvat aktiivisesti sen rakentamiseen ja määrittelyyn. Media kehystää alan haasteet ja mahdollisuudet, ohjaa keskustelua, muodostaa diskursseja ja vaikuttaa siihen, millaisia ratkaisuja ja uudistuksia yhteiskunnassa tavoitellaan. Näin ollen median rooli on keskeinen sekä mielipiteiden muokkaajana että alan tulevaisuuden suunnannäyttäjänä.¹⁸⁶

---

¹⁸⁵ Tapahtumateollisuus ry. 27.2.2025. <https://tapahtumateollisuus.fi/tapahtuma-alan-yhdeksan-ehdotusta-kasvutoimiksi/>; Tapahtumaviesti. 28.2.2025. <https://www.tapahtumaviesti.fi/tapahtumat/tapahtumateollisuus-ryn-ehdotukset-kansantalouden-kasvun-vauhdittamiseen/>

¹⁸⁶ Jakonen & Hirvi-Ijäs, 2023 <https://www.cupore.fi/uutishuone/kulttuurialan-pandemiasta-toipuminen-ja-kulttuuripolitiikan-muutos-pohjoismaissa/>; Vaahensalo 2018, 17–18; Valtioneuvosto 2024; Moreenimedia 11.11.2024. <https://moreenimedia.fi/2024/11/11/halu-osallistua-yhteiskunnalliseen-keskusteluun-on-hiipumassasyyna-polarisoitunut-keskustelukulttuuri/>

5 Johtopäätökset ja yhteenveto

Tapahtuma- ja kulttuurialan murros vuosina 2020–2025 avautuu tämän tutkielman valossa moniulotteisena ilmiönä, jossa media ja verkkokeskustelut eivät vain heijasta muutosta, vaan osallistuvat sen aktiiviseen rakentamiseen ja muutosten ilmaisemiseen. Tekijöiden näkökulmasta on ollut kiehtovaa seurata tutkielman aineiston aikajanaa, kuinka perinteisten uutismedioiden yhteiskunnalliset kehyskertomukset ja digitaalisessa tilassa käydyt, tunteikkaat verkkokeskustelut muodostavat yhdessä kokonaisuuden, joka paljastaa ja muovaa alan haasteita, toiveita ja tulevaisuuskuvia.

Pandemian ja kulttuurialan rahoitusleikkausten jälkimainingeissa verkkokeskusteluilla on tekijöiden havaintojen mukaan oma selkeä roolinsa. Ne toimivat huolien purkamisen kanavina sekä vertaistuen ja yhteisöllisyyden foorumeina, joissa ihmiset voivat rakentaa kollektiivista identiteettiä ja jakaa kokemuksiaan. Erilaisten tunteiden, kuten pettymyksen, toivon ja suuttumuksen, rohkea ilmaiseminen ei ole vain ohimenevää, vaan se juuri vahvistaa alan yhteisöllisyyttä ja auttaa löytämään selviytymisen keinoja epävarmuuden keskellä. Tässä mielessä digitaaliset affektit ja yhteisöllisyyden muodot luovat perustaa sopeutumiselle ja alan uudistumiselle.

Tutkielman diskurssianalyysi paljastaa, että julkiset puhetaumat eivät ole neutraaleja. Ne rakentavat vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia, joissa yhteiskunnassa rakenteelliset kysymykset, kuten rahoitus, työolojen kehitys ja poliittiset päätökset, kietoutuvat inhimillisiin ulottuvuuksiin. Näitä inhimillisiä tekijöitä voivat olla alan tekijöiden, yleisöjen ja muiden osallistujien pelot, toiveet ja arvot. Moniäänisyys verkkokeskusteluissa kuvastaa yhteiskunnallista dialogia, jossa erilaiset toimijaryhmät neuvottelevat siitä, miten tapahtuma-ala ja kulttuuripolitiikka ymmärretään ja mihin suuntaan niitä halutaan kehittää. Erityisesti tapahtuma-ala ilmenee vielä rakenteitaan etsivänä toimialana luoden uusia toimintatapoja.

Tutkielman aineiston rajaukset tuli pitää mielessä koko työn tekemisen ajan. Tutkielma perustuu suomenkielisiin julkisiin verkkofoorumeihin ja uutismedioihin. Nämä antavatkin syvällisen kansallisen näkökulman tutkimusvuosien 2020–2025 tilanteesta kotimaassa, mutta jättävät samalla kansainvälisen vertailun tulevien tutkimusten tehtäväksi. Jatkossa olisikin mielenkiintoista ja tarpeen tarkastella tapahtuma- ja kulttuurialan tilannetta myös kansainvälisessä kontekstissa, esimerkiksi vertailemalla eri maiden verkkokeskusteluja ja poliittisia ratkaisuja. Erityisesti Pohjoismaat voisi olla mielenkiintoinen viitekehys maiden väliselle vertailulle,

sillä niissä on keskenään yhteisiä piirteitä ja samalla löytyy kuitenkin kansallisia eroavaisuuksia. Tämä toisi esiin yhtäläisyyksiä ja eroja sekä voisi tarjota hyviä käytäntöjä alan kehittämiseksi Suomessa. Lisäksi olisi kiinnostavaa tutkia, miten tunneilmaisut ja digitaaliset diskurssit siirtyvät päätöksenteon ja institutionaalisen toiminnan tasolle myös muissa maissa.

5.1 Millaisia myönteisiä seurauksia kulttuurialan leikkauksista?

Rahoituksen leikkausten jälkeisessä ajassa kulttuuri- ja tapahtuma-alan tulevaisuudennäkymissä voidaan nähdä myös myönteisiä asioita. Tutkielman aineistojen perusteella on kuitenkin olennaista ja tärkeää todeta, että seuraavat myönteisinä esitetyt seuraukset kulttuurialan leikkauksista eivät ole automaattisia. Ne eivät poista leikkausten kielteisiä vaikutuksia, kuten epävarmuutta ja eriarvoistumista. Myönteiset vaikutukset voivat myös toteutua vain silloin, jos tiedetään leikkausten olevan rajattuja, väliaikaisia ja ne ovat ennakoitavia. Leikkauksia ei voida käyttää alan kehityksen välineenä ja ne eivät voi olla yhteiskunnassa kulttuuripolitiikan tavoitteena. Perustuslaissa turvataan kansalaisten kulttuuriset oikeudet ja julkinen valta luonäille edellytyksiä. Kulttuuriset oikeudet ovat myös osa vuonna 1975 Suomen ratifioimaa YK:n kansainvälistä yleissopimusta.

Leikkausuutisoinnin yhteydessä keskusteltiin paljon kulttuurin arvostamisesta. Leikkaukset nostivat diskursseissa välillä voimallisestikin kulttuurin yhteiskunnallisen merkityksen julkiseen keskusteluun siitä, miksi kulttuuri on julkinen tehtävä, ja miten kulttuuri kytkeytyy yhteiskunnassa eri sektoreille. Tällainen arvokeskustelu nostaa kulttuurin symbolista arvoa huolimatta taloudellisen tuen määrästä.

Myönteisinä leikkausten seurauksina voidaan myös nähdä, että leikkaukset pakottavat alan organisaatioita tarkastelemaan rakenteitaan kriittisesti, uudistamaan toimintamalleja, luopumaan tehottomista tai päällekkäisistä käytännöistä ja kehittämään kevyempiä, joustavampia tuotantotapoja alalle. Eurojen vähäinen määrä voi lisätä yhteistyötä ja kasvattaa alan keskinäisiä sekä monialaisia verkostoja, voi syntyä yhteistuotantoja, tilojen, resurssien ja osaamisen jakamista. Pakko voi synnyttää ja on usein synnyttänytkin uusia innovatiivisia toimintamalleja. Vastaavasti leikkausten myötä suhde yleisöihin voi vahvistua, kuunnellaan yleisöjä tarkemmin, kehitetään saavutettavuutta ja yleisöjä osallistavia muotoja ja etsitään kokonaan uusia yleisöryhmiä. Tämä puolestaan voi lisätä paikallista yhteisöllisyyttä ja kulttuurin yhteiskunnallista merkityksellisyyttä.

Kulttuurialan rahoitus ei ole yksikanavaista, tässä tutkielmassa on käsitelty vain valtion julkista rahoitusta. Julkisen tuen vähentyessä alan toimijat ohjautuvat kehittämään ja etsimään muita rahoitusmalleja, esimerkiksi enemmän kuntien ja säätiöiden tarjoamia rahoituksia, EU-rahoitusta, yhteisörahoitusta tai kumppanuuksia.

5.2 Diskurssien moniäänisyys ja verkkokeskustelun mahdollisuudet

Tapahtuma- ja kulttuurialaa koskevasta aineistoista löytyi erittäin mielenkiintoinen ilmiö ja moniääninen kenttä, jossa erilaiset diskurssit risteävät ja luovat ajanjakson hengen mukaisen näkymän alan murrokseen. Uutisotsikoissa oli enemmän kriisin läsnäoloa ja alaan keskittymistä kuin verkkokeskusteluissa. Verkkokeskusteluissa taas ilmeni huomattavasti enemmän kulttuurialan tuen tarpeen vertailua muihin toimialoihin. Keskeisimmät diskurssit voidaan jäsentää kolmeen pääryhmään: alan puolustajien ääniin, kriitikoiden ääniin sekä sivustakatsojien ääniin.

Alan puolustajien diskurssi rakentuu vahvasti kulttuurin yhteiskunnallisen ja henkisen merkityksen korostamiselle. Puolustajat käyttävät usein metaforia kuten "kulttuuri on kansakunnan sielu" ja vetoavat kulttuurin hyvinvointivaikutuksiin, identiteettiin ja demokratian ylläpitoon. He perustelevat rahoituksen tärkeyttä sekä tuovat esiin leikkausten pitkän aikavälin kielteiset seuraukset koko yhteiskunnalle esimerkiksi kulttuurin saavutettavuuden ja monimuotoisuuden heikkenemisen. Näissä puheenvuoroissa näkyy myös yhteisöllisyyden rakentaminen ja solidaarisuus alan sisällä. Kuitenkin ideoita leikkauksille tai alan jatkolle ilmeni vain vähän, enemmän korostui pettymys ja tyytymättömyys leikkauspolitiikkaan. Optimismia tai halua palata entiseen ei kommenteissa juurikaan ilmennyt, toiveissa oli enemmän edes nykyisen ylläpitäminen.

Kriitikoiden diskurssi puolestaan kyseenalaistaa kulttuurialan erityisaseman ja tukien tarpeellisuuden. Kriitikot olivat aineistossa usein kovaäänisimpiä. He korostavat usein taloudellista realismia, vaativat alan sopeutumista markkinatalouden lainalaisuuksiin ja suhtautuvat kulttuuritukiin epäilevästi. He käyttävät ilmaisuja kuten "kulttuuri ei ole välttämätöntä" tai "alan pitäisi pärjätä omillaan" ja nostavat esiin myös mahdollisia tehottomuuksia ja elitismiä kulttuurialalla. Ooppera esiintyi lukuisissa kommenteissa ei-välttämättömänä ylellisyytenä ja sen kautta puhuttiin kulttuurista ja koko alasta. Kriitikoiden näkökulmat voivat olla kärjekkäitä ja joskus populistisia, mutta niissä esiintyy myös vaatimuksia rahoituksen oikeudenmukaisuudesta ja priorisoinnista. Diskursseissa näkyy kulttuurialaa kohtaan asenteellista

kommentointia. Kun asenteet ovat melko pysyviä tunteenomaisia tiloja, ja tunnesidonnaisuuden vuoksi ne harvoin muuttuvat, niin kriitikoiden äänikin harvoin muuttuu.

Sivustakatsojien diskurssi asettuu usein näiden kahden välimaastoon. Sivustakatsojat tarkastelevat kulttuurialan tilannetta ulkopuolisina, pohtien esimerkiksi, miksi kulttuurista leikataan ja miten leikkaukset vaikuttavat laajemmin yhteiskuntaan. He saattavat vertailla kulttuurin tukia muiden sektoreiden, kuten koulutuksen tai terveydenhuollon tukiin, ja esittää kysymyksiä rahoituksen kohdentamisesta. Sivustakatsojien puheenvuoroissa korostuu pohdinta, epä tietoisuus ja halu ymmärtää eri näkökulmia, usein ilman vahvaa kantaa puolesta tai vastaan.

Artikkeliin pohjautuva kommentointi toimii ikään kuin laboratoriona edellä mainittujen diskurssien rinnakkaiselle tarkastelulle. Kommenttipalstat mahdollistavat sen, että alan ammattilaiset, kriittiset kansalaiset ja ulkopuoliset tarkkailijat voivat tuoda näkemyksensä esiin samassa keskusteluketjussa. Tämä moniäänisyys paljastaa, miten erilaiset kokemukset, arvot ja intressit muovaavat julkista mielipidettä kulttuuri- ja tapahtuma-alasta. Aineiston laajempi analyysi tuo esiin paitsi polarisaation ja vastakkainasettelun, myös mahdollisuuden dialogiin ja yhteisymmärryksen rakentamiseen. Samalla se auttaa tunnistamaan, millaisia perusteluita ja tunteita eri ryhmät tuovat keskusteluun, esimerkiksi puolustajien toivo ja huoli, kriitikoiden kyynisyys tai sivustakatsojien hämmennys. Tutkielman aikarajauksen loppuvuosina 2024 ja 2025 oli huomattavissa muutosta diskursseissa. Aiemmin oli keskusteltu siitä, miten kulttuuria rahoitetaan. Diskurssien muuttuessa keskustelu oli sellaista, että ansaitseeko kulttuuri lainkaan julkista rahoitusta. Voisikin todeta, että diskurssien muutos ei ole pelkästään poliittista muutosta vaan kommentoijien ja kansalaisten puheen muuttumista.

Nimimerkin suojissa tuotettu kommentti verkossa antaa ainutlaatuisen mahdollisuuden tarkastella kaikkia näitä ääniä rinnakkain. Se toimii eri tavalla kuin toimitettu journalismi, jossa ääniä suodatetaan ja kehystetään. Digitaaliset keskustelufoorumit tallentavat aitoja reaktioita ja spontaania vuorovaikutusta. Tämä tekee verkkokeskustelusta arvokkaan tutkimuskohteen kulttuurialan muutosten ja yhteiskunnallisten diskurssien ymmärtämiseksi.

5.3 Tutkielman tekemisen onnistumisia

Kulttuurialan leikkaukset ja leikkausten kirvoittamat uutiset ja verkkokeskustelut olivat niin mielenkiintoinen ja viime vuodet pinnalla ollut ajankohtainen ilmiö, että siihen oli helppo tarttua tutkielman aiheena. Lisäksi tekijöinä koimme, että ilmiön tutkiminen kiinnostaisi alan tekijöitä, jotka elävät leikkausten seurausten kanssa.

Tutkielman onnistumiseksi voidaan nostaa erityisesti aineiston laajuus ja monipuolisuus sekä se, että analyysissä onnistuttiin yhdistämään perinteisen median ja verkkokeskustelujen näkökulmat. Menetelmällisesti yhdistelmä diskurssianalyysiä ja verkkoetnografiaa tarjosi syvyyttä ja mahdollisti moniulotteisen tulkinnan alan murroksesta. Tutkielma toi esiin myös sen, että verkkokeskustelut eivät ole pelkkää satunnaista huutelua, vaan niistä löytyy selkeitä diskursseja ja kollektiivisia kokemuksia, jotka vaikuttavat myös laajempaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Lisäksi tutkimus onnistui tunnistamaan verkkokeskustelun mahdollisuudet moniäänisyyden ja yhteisöllisyyden rakentajana.

Haasteita aiheutti erityisesti aineiston rajaaminen, sillä verkkokeskusteluaineistoja on runsaasti saatavilla. Aineistojen moninaisuus myös uhkasi laajentaa tutkimuksen näkökulmaa liikaa. Aineistoa tutkiessa ja analyysissä piti pysyä tutkimuskysymysten ja aiheajauksen puitteissa, jotta analyysi säilyi fokuksena. Toisena haasteena oli verkkokeskustelujen anonymiteetin ja eettisten kysymysten huomioiminen, vaikka keskustelut olivat julkisia, niiden tulkinta vaati sensitiivisyyttä ja tutkimuseettisten ohjeiden noudattamista. Lisäksi aineiston moniäänisyys ja affektiivisuus asettivat vaatimuksia analyysin systemaattisuudelle. Työtä tehdessä piti huolehtia, ettei yksittäisten äänten voimakkuus peittänyt alleen kokonaiskuvaa.

Kokonaisuudessaan tutkielman tekeminen antoi tekijöille kokemuksen siitä, miten voidaan analysoida ja luoda kuvaa tietystä aiheesta määriteltynä ajanjaksona. Jaoimme tutkielmassa tarkasteltujen vuosien aiheet ja otsikot teemoihin:

Keskeiset otsikot ja teemat:

Vuonna 2021 – Pandemia romahduttaa alan

- “Tapahtuma-alan rooli Suomen taloudessa” – laaja raportti korona-ajan vaikutuksista
- Yrityksistä 70 % raportoi liikevaihdon laskua, neljänneksellä pudotus yli 50 %
- Alan näkyväksi tuleminen osana kulttuuri- ja palvelutaloutta

Vuonna 2022 – Toipuminen alkaa, mutta rakenteelliset haasteet korostuvat

- Tapahtuma-ala alkaa elpyä rajoitusten poistuttua
- “Tapahtuma-alaa ei tunnisteta elinkeinona” -keskustelu voimistuu
- Elinkeinostatuksen ja tilastoinnin puutteet nousevat otsikoihin
- Keskustelua kulttuuri- ja tapahtuma-alan rahoitusleikkauksista

Vuonna 2023 – Yleisöjen muutokset ja kaupunkien rooli esiin

- “Yleisömäärät laahaavat huippuvuosista” – analyysit kävijöiden käyttäytymisen muutoksista
- Kaupunkien rooli tapahtumien talous- ja identiteetti-vaikutusten tunnistamisessa
- Evento Awards 2024 -kilpailun esijulkistukset nostavat alan ammattilaisten näkyvyyttä
- Huoli ostovoimasta ja talouden epävarmuudesta kasvattaa otsikoita

Vuonna 2024 – Vahvaa kasvua, mutta kannattavuuskriisi

- “Tapahtuma-ala kasvoi voimakkaasti koronan jälkeen”
- Tapahtuma-alan kulurakenne ja inflaatio johtavat heikkoon kannattavuuteen
- “Alv-katastrofiin ei poliitikoilta löytynyt ratkaisua”
- Verokeskustelu ja rahoitusleikkausten vaikutukset puhuttavat
- Kulttuuri- ja tapahtumatalouden tulevaisuuden skenaariot esillä laajasti mediassa

Vuonna 2025 – Kasvu jatkuu, mutta laadulliset ja taloudelliset paineet kasvavat

- “Tapahtumien kannattavuus laahaa, vaikka ala on kasvanut”
- Aluetaloudellinen vaikuttavuus kaupungeille miljoonia euroja
- Keskustelua alan työvoimapulasta ja osaamistarpeista (mm. turvallisuus, vastuullisuus, hybridiosaaminen)

Yhteenveto uutistrendeistä vuosina 2021–2025

Vuosi	Keskeiset trendit	Mediassa korostuneet teemat
2021	Pandemian romahdus, selviytymisstrategiat, talousvaikutusten näkyväksi tuleminen	Kriisin mittakaava, yritysten tulonmenetykset, tapahtuma-alan roolin analyysit
2022	Elpyminen, rakenteelliset ongelmat (elinkeinostatus, tilastointi), rahoitusleikkauskeskustelu	Toipumisen epäyhtenäisyys, poliittisten päätösten vaikutukset, kulttuurialan leikkaukset
2023	Yleisökäyttäytymisen muutos, kaupunkien kasvava rooli, palvelutuotannon muutos	Yleisömäärien lasku, kaupunkivetoiset vaikutusarviot, tapahtumien merkitys vetoimatekijänä
2024	Vahva volyymikasvu, kannattavuushaasteet, kulujen nousu, verokeskustelu	ALV-ongelmat, kasvun ja kustannusten ristiriita, vastuullisuus- ja digikehitys
2025	Kasvu jatkuu mutta kannattavuus heikko, alueelliset vaikutukset vahvistuvat, osaajatarpeet	Kannattavuuskriisi, tapahtumien talousvaikutukset, edunvalvonnan uudistuminen, työvoimapula

Tekijöinä olemme kokeneet ja tutkielma osoittaa, että media ja verkkokeskustelut voivat toimia muutoksen katalysaattoreina yhteiskunnallisessa keskustelussa. Kun ruohonjuuritason kokemukset ja kollektiivinen mielipide tuodaan näkyvästi esiin, syntyy painetta päättäjille ja työnantajille reagoida, ja sitä myöten avautuu mahdollisuuksia pitkäjänteisiin, osallistaviin ratkaisuihin. Näin julkinen keskustelu voi nostaa kulttuurialan arvostuksen, rakenteelliset uudistukset ja hyvinvointivaikutukset päätöksenteon ytimeen.

Tutkielman tekeminen parityönä oli antoisaa ja yhteistyömme sujui erinomaisesti. Molempia kiinnostava aihe, yhdessä laaditut suunnitelmat sisällöstä ja työnjaosta sekä sovitut välitapaamiset kannustivat tekemään ja pysymään suunnitellussa aikataulussa. Päätoimisen työn ohessa tehty tutkielma vaatii huolellista aikataulusta ja sitoutumista siihen, mutta yhdessä tekeminen auttoi molempia tekijöitä tässä työssä. Voimme lämpimästi suositella tutkielman tekemistä parityönä.

Lähteet

Linkit tarkistettu 23.2.2026.

TUTKIMUSAINEISTO

MEDIAUUTISET

Akavan Erityisalat. 23.8.2024. ”Liitot: Maan hallitus on lyhytnäköisesti hylkäämässä kulttuurin”. STT. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/70439505/liitot-maan-hallitus-on-lyhytnakoi-sesti-hylkaamassa-kulttuurin?publisherId=3616&lang=fi>

Demokraatti. 12.5.2021. ”Mistä höylätään vuodesta 2023 alkaen? – ministeriöiltä on nyt tullut alustavia suunnitelmia”. Demokraatti. Poliitiikka. <https://demokraatti.fi/mista-hoyla-taan-vuodesta-2023-alkaen-ministerioilta-on-nyt-tullut-alustavia-suunnitelmia>

Iltta-Sanomat. 12.10.2021. ”Kulttuurialan miljoonaleikkaukset saivat somen kierroksille – Nyt tiedämme, mikä on kulttuurin arvostus”. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008329041.html>

Iltta-Sanomat 12.10.2021. ”Marinin Kesäranta-hippoja seurasi melkoinen uutispommi – suomalaistähdet tyrmistyivät jättileikkauksista”. <https://www.is.fi/viihde/art-2000008328302.html>

Iltta-Sanomat 19.8.2024. ”Suomalaisen yhteiskunnan tunnelma on kylmyyttä ja homeenhajua”. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000010638406.html>

Journalisti 11.10.2024. ”Kulttuurin leikkaukset hukkaavat ammattitaitoa peruuttamattomasti”. <https://journalisti.fi/nakokulmat/2024/10/kulttuurin-leikkaukset-hukkaavat-ammattitaitoa-peruuttamattomasti/>

Moreenimedia 11.11.2024. ”Halu osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun on hiipumassa – Syynä polarisoitunut keskustelukulttuuri”. <https://moreenimedia.fi/2024/11/11/halu-osallistua-yhteiskunnalliseen-keskusteluun-on-hiipumassa-syyna-polarisoitunut-keskustelukulttuuri/>

MTV Uutiset 6.9.2020. ”Tilanne on katastrofaalinen – tapahtuma-alan liikevaihdot pudonneet jopa 75 prosenttia”. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/7917412>

MTV3 11.5.2022. ”Moni työnhakija törmää nyt ikävään ilmiöön, joka rikkoo hyviä toimintatapoja”. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/moni-tyonhakija-tormaa-nyt-ikavaan-ilmioon-joka-rikkoo-hyvia-toimintatapoja/9149380>

- SDP 9.10.2025. ”SDP:n Pia Viitanen: Kulttuuripoliittinen selonteko hyvä, mutta hallituksen leikkaukset vievät pohjan”. <https://www.sdp.fi/ajankohtaista/sdpn-pia-viitanen-kulttuuripoliittinen-selonteko-hyva-mutta-hallituksen-leikkaukset-vievat-pohjan/>
- Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskus 21.8.2024. ”Historialliset leikkaukset ajavat taide- ja kulttuurialan kriisiin”. <https://circusdance.fi/historialliset-leikkaukset-ajavat-taide-ja-kulttuurialan-kriisiin/#:~:text=Maan%20kulttuuriperinn%C3%B6ss%C3%A4%20on%20mist%C3%A4%20ammen-taa%2C%20nykykulttuuria%20esiteltiin%20monipuolisesti%2C%20populaaria%20ja%20taidetta%20sekoittaen>
- STT 23.6.2022. ”Yrittäjägallup: Käännös työvoiman saannissa, vaikeudet löytää osaavaa työvoimaa ovat vähentyneet”. Yrittäjät. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/69945336/yritysgallup-kaanne-tyovoiman-saannissa-vaikeudet-loytaa-osaavaa-tyovoimaa-ovat-vahentyneet>
- Suomen elokuvasäätiö. 3.9.2025. ”Kannanotto: Hallitus aikoo romuttaa kotimaisen elokuvatuotannon. Suomen elokuvasäätiö”. <https://www.ses.fi/ajankohtaista/kannanotto-hallitus-aikoo-romuttaa-kotimaisen-elokuvatuotannon/>
- Talouselämä 8.4.2022. Tapahtumia on jälleen, mutta mistä tekijät ja yleisö? <https://www.media-arkisto.com/text/0c51dcc9-7f68-426b-a904-912933cb7d28> [Rajoitettu saatavuus]
- Talouselämä 14.7.2022. ”Työvoimaa on nyt enemmän kuin koskaan, silti työvoimapula piinaa lähes kaikkia aloja – Menetetyt 130 000 työsuhdetta ovat suoraan menetettyä bkt:tä”. <https://www.talouselama.fi/uutiset/a/8a7c6efa-f6ab-4440-ad6a-c4b642de4bb8> [Rajoitettu saatavuus]
- Verkkouutiset 15.2.2021. ”Kriisi kärjistyy tapahtuma-alalla”. <https://www.verkkouutiset.fi/a/kriisi-karjistyy-tapahtuma-alalla/>
- Yle Uutiset 2021–2023. Tapahtuma-alaa käsittelevät uutisjutut (kooste). <https://yle.fi>
- Yle 18.10.2021. ”Analyysi: Hallitus sai kiistansa sovittua, mutta ongelma kulttuurin rahoituksesta ei kadonnut mihinkään”. <https://yle.fi/a/3-12148446>
- Yle 20.10.2021. ”Kulttuurin läheltä-piti-leikkaukset osoittivat, etteivät oikeat leikkaukset saa kohdistua kaikkein haavoittuvimpiin.” <https://yle.fi/aihe/a/20-10001464>
- Yle 2022. ”Kolmas Hyvin sanottu -tutkimus kertoo hieman harvemman kokevan keskustelukulttuurin huonontuneen”. <https://yle.fi/aihe/a/20-10003516>
- Yle 19.5.2022. ”Työnantajalla on nyt tuumauksen paikka – hakeako superihmistä vai kelpaisiko ihan tavallinen osaaja?” <https://yle.fi/a/3-12450877>

- Yle 22.3.2023. ”Osa äänestäjistä antaa kipakan vastalauseen perussuomalaisten Riikka Purralle siitä, että kulttuuri olisi kallista luksusta.” <https://yle.fi/a/74-20023558>
- Yle 22.3.2023. ”Analyysi: Riikka Purra kutsui kulttuuria luksuspalveluksi, ja se saattaa olla parasta mitä kulttuurille on vaaleissa tapahtunut”. <https://yle.fi/a/74-20023605>
- Yle 15.11.2024. ”Ensi kesän festareille lisää menoja – jo myydyissä lipuissa ei ole huomioitu ALVin korotusta”. <https://yle.fi/a/74-20124849>
- Yle 22.11.2024. ”Seurasaari pysyy auki, koska taiteen tuesta leikataan miljoona euroa – näin ministeriö perustelee”. <https://yle.fi/a/74-20126629>
- Yle 5.12.2024. ”Haluaisin tulla toimeen omalla työlläni” – tuhannet vastustivat kulttuurileikkauksia keskellä räntäsadetta”. <https://yle.fi/a/74-20129166>
- Yle 14.11.2024. ”Tommi Korpela: ”Tästä tulee pitkäkestoista tuhoa”- näyttelijät keräsivät kauduilla nimiä kulttuurin puolesta”. <https://yle.fi/a/74-20124573>
- Yle Uutiset. Uutiskooste 2024–2025. <https://yle.fi/t/18-357117/fi>
- Yle 26.2.2025. ”Nyt päätetään, miltä näyttää suomalainen kulttuuri vuonna 2040 – kansanedustaja: Isompi toimiala kuin metsäteollisuus” <https://yle.fi/a/74-20145705>
- Yle 5.4.2025. ”Senaatintorilla puolustettiin taidetta ja kulttuuria – kulttuuriadressilla yli 100 000 allekirjoitusta”. <https://yle.fi/a/74-20154102>
- Yrittäjä-lehti 12.12.2024. ”E2 Tutkimus selvitti suomalaisten kokemuksia työelämän muutoksesta: Suomalaisilla pessimistinen kuva työelämän suunnasta – enemmistön mielestä työelämä jakautuu hyviin ja huonoihin töihin”. <https://y-lehti.fi/e2-tutkimus-selvitti-suomalaisten-kokemuksia-tyoelaman-muutoksesta-suomalaisilla-pessimistinen-kuva-tyoelaman-suunnasta-enemmiston-mielesta-tyoelama-jakautuu-hyviin-ja-huonoihin-toihin/>

VERKKOKESKUSTELUT

- Yle 17.7.2022. ”Työvoimapula kurittaa nyt monia aloja – tapahtuma-ala kertoo, miten työntekijät saataisiin houkuteltua takaisin”. <https://yle.fi/a/3-12525971>
- Yle 22.3.2023. ”Analyysi: Riikka Purra kutsui kulttuuria luksuspalveluksi, ja se saattaa olla parasta mitä kulttuurille on vaaleissa tapahtunut”. <https://yle.fi/a/74-20023605>
- Yle 10.4.2024. ”Kulttuurista voi kadota lähivuosina kymmeniä miljoonia – ”Näen leikkaukset arvopohjan murenemisena”, sanoo rahanjakaja.” <https://yle.fi/a/74-20082767>
- Yle 5.12.2024. ”Haluaisin tulla toimeen omalla työlläni – tuhannet vastustivat kulttuurileikkauksia keskellä räntäsadetta”. <https://yle.fi/a/74-20129166>

KIRJALLISUUS

- Aikakausmedia. (i.a.). *Aikakausmedian mediakortit*. <https://www.mediakortit.fi/>
- Ali-Yrkkö, Jyrki & Pajarinen, Mika. 6.9.2021. *Tapahtuma-alan rooli Suomen taloudessa*. ETLA Raportti No 116. <https://pub.etla.fi/ETLA-Raportit-Reports-116.pdf>
- Björkroth, Frans 2024. *Tapahtumateollisuuden Toimialatutkimus*. Tapahtumateollisuus ry. Turun Yliopiston Kauppakorkeakoulu. https://tapahtumateollisuus.fi/content/uploads/2024/12/Toimialatutkimus_Final_edit.pdf
- Euroopan Komissio. 9.9.2025. *Strateginen ennakointiraportti 2025*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52025DC0484>
- GramexPress. 26.11.2024. *Festarikesästä 2025 voi tulla floppi*. <https://www.gramex.fi/festarikesasta-2025-voi-tulla-floppi/>
- Halbwachs, Maurice. 1992. ”On Collective Memory”. Lewis A. Coser (toim.). *Heritage of Sociology Series*. Chicago: University of Chicago Press.
- Holm, Pasi & Tyynilä, Juho. 2022. *Kulttuurialan kehitys 2010–2020 ja kulttuurialan vaikutus työllisyyteen ja julkiseen talouteen*. Helsinki: Taloustutkimus. https://kulttuurija-taide.fi/wp-content/uploads/2022/10/Taloustutkimus_KULTAry_2022.pdf
- Jakonen, Olli & Hirvi-Ijäs, Maria. 20.9.2023. *Kulttuurialan pandemiasta toipuminen ja kulttuuripolitiikan muutos Pohjoismaissa*. Cupore. <https://www.cupore.fi/uutishuone/kulttuurialan-pandemiasta-toipuminen-ja-kulttuuripolitiikan-muutos-pohjoismaissa/>
- Jakonen, Olli, Luonila, Mervi, Renko, Vappu & Kanerva, Anna. 2020. Katsaus koronan vaikutuksista taiteen ja kulttuurin alojen toimintaedellytyksiin ja kulttuuripolitiikkaan Suomessa. *Kulttuuripolitiikan Tutkimuksen Vuosikirja*, 5 (1), 50–59. <https://doi.org/10.17409/kpt.100430>
- Jauhiainen Jussi S., Karjaluoto Samuli, Härkönen, Aino-Maija, Hietaranta, Jarno, Hyvärinen, Jenni, Jaskari, Minna-Maarit & Päällysaho, Seliina. 2021. *Tapahtumateollisuus ja muuta tapahtumatoteuttajat Suomessa: koronapandemiasta kohti kestäväää kehitystä ja virtuaalitodellisuuksia*. BIIDEA Raportteja 5. Turun yliopisto. https://sites.utu.fi/biidea/wp-content/uploads/sites/855/2021/06/Biidea_raportti-5_tapahtumateollisuus.pdf
- Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero. 2016. *Diskurssianalyysi*. Vastapaino.
- Järvilehto, Lauri. 27.8.2012. *Verkkoviestinnän sudenkuopat*. <https://ajattelunammattilainen.fi/2012/08/27/verkkoviestinnan-sudenkuopat/>

- MTV uutiset 12.10.2021. ”Rahapelirahoja aiempaa vähemmän: Näin ministeriö leikkaa 43 miljoonaa kulttuurista, taiteesta ja nuorisosta”. MTV uutiset. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/rahapelirahoja-aiempaa-vahemman-nain-ministerio-leikkaa-43-miljoonaa-kulttuurista-taiteesta-ja-nuorisosta/8262974>
- Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina 2021. ”Etnografia”. Teoksessa Jaana Vuori (toim.). *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>
- Kangaspunta, Veera 2019. ”Verkkouutisten kommentit. Julkista osallistumista ja henkilökohtaisten päämäärien tavoittelua.” *Media & viestintä* 44 (1): 210–214. <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/107309>
- Kangaspunta, Veera 2022. ”Kommentoijat julkisina osallistujina. Tutkimus verkkouutisia kommentoivien käyttäjien näkemyksistä julkisen osallistumisen kehyksessä.” *Media & viestintä* 45 (3): 30–56. <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/122091/72552>
- Kangaspunta, Veera 2024. *Käyttäjät kommentoinnin keskiössä: Verkkouutisten kommentoijien käytännöt, motiivit ja asenteet*. Tampereen yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-359-057-1>
- Kantar TNS 6.6.2022. *Yrittäjägallup toukokuu 2022*. <https://www.yrittajat.fi/app/uploads/public/2022/06/Yrittajagallup-osaava-tyovoima-toukokuu-2022.pdf>
- Kauppalehti. 21.5.2021. ”Tapahtuma-alalla katastrofi on jo isolta osin tapahtunut”. <https://www-media-arkisto-com.libts.seamk.fi/text/94f09dde-a20b-4d2f-9ac5-4d798787d47c> [Rajoitettu saatavuus]
- Kuntaliitto. 22.10.2020. *Pandemia muuttaa työtä, taloutta ja valtaa: Kaupungit ja kunnat luotaavat uudessa raportissa koronan jälkeistä tulevaisuutta*. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/69892096/pandemia-muuttaa-tyota-taloutta-ja-valtaa-kaupungit-ja-kunnat-luotaavat-uudessa-raportissa-koronan-jalkeista-tulevaisuutta>
- Kuusisto, Kati, Sahlstedt, Maria, Välimäki, Olivia & Westerholm, Thomas. 2023. *Tapahtuma-alan toimialamääritys ja yhteydet kaupunkikehittämiseen*. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2023:1. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-930-8>
- Laaksonen, Salla-Maaria & Rantasila, Anna 2021. “Rocketing sheep: Affective discipline in anonymous mobile social media Jodel during the Covid-19 pandemic”. *AoIR Selected Papers of Internet Research*, vol. 2021. <https://doi.org/10.5210/spir.v2021i0.12198>
- Mattila, Tuomas Joel. 2022. *Luovien alojen ansaintalogiikan murros*. IPR University center. <https://researchportal.helsinki.fi/en/publications/luovien-alojen-ansaintalogiikan-murros>

- Nikunen, Kaarina. 2011. *Enemmän vähemmällä: Laman ja teknologisen murroksen vaikutukset suomalaisissa toimituksissa 2009–2010*. Tampereen yliopisto.
<https://urn.fi/urn:isbn:978-951-44-8418-6>
- Nordiska ministerrådet 2023. *Kultursektorns återhämtning och förändring efter covid-19-pandemin 2023*. <https://pub.norden.org/nordiskkultur fakta2023-03/>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2017. *Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategia 2025*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:20, s. 15.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-466-5>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 12.10.2021: *Rahapelitoiminnan tuottojen vähenemä kohdennettu*. OKM Tiedote. <https://okm.fi/-/rahapelitoiminnan-tuottojen-vahenema-kohdennettu>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2023. *OKM:n talousarvioesitys kahdeksan miljardia euroa vuodelle 2024*. <https://okm.fi/-/okm-n-talousarvioesitys-kahdeksan-miljardia-euroa-vuodelle-2024>
- Paasonen, Susanna. 2015. “A midsummer’s bonfire – Affective intensities of online debate”. Teoksessa Hillis, K., Paasonen, S. & Petit, M. (toim.), *Networked Affect*, 27–42. MIT Press. <https://doi.org/10.7551/mitpress/9715.003.0004>
- Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne 2019. *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere. Vastapaino.
- Pynnönen, Anu. 2013. *Diskurssianalyysi: tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen*. Jyväskylän yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-5471-0>
- Radio Helsinki. 2021: *Hiljainen hetki - kulttuuri hätätilassa*. <https://www.radiohelsinki.fi/2021/10/14/1161181/>
- Rantasila, Anna. 2018. ”Tahmaiset affektit. Fukushima Daiichin ydin onnettomuus YLE:n uutisoinnin verkkokommenteissa”. *Lähikuva* 31(3), 30–45.
<https://doi.org/10.23994/lk.76570>
- Rantasila, Anna. 2020. “Circulating Emotions, Sticky Feelings: Affective dynamics of the Fukushima Daiichi nuclear disaster in a hybrid media environment”. Tampereen yliopisto. *Media & viestintä*, 43(4): 426–429. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-1764-5>
- Rauhanen, Jasmiina. 2023. *Emme jaksa enää äyskäröidä vuotavaa venettä – Kulttuurialan korona-ahdinko mielipidekirjoituksissa*. [Pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto]. Trepo. <https://trepo.tuni.fi>

- Salon Seudun Sanomat. 12.10.2021. ”Kulttuuriin, liikuntaan ja tieteeseen jyvitetään yli 40 miljoonan leikkaukset – sivistystoimijat tyrmistyivät, pääministeri Marin lupasi, että hallituspuolueiden johtajat etsivät ratkaisua asiaan syksyn aikana”.
- <https://www.sss.fi/2021/10/opetus-ja-kulttuuriministerio-taiteeseen-ja-kulttuuriin-yli-18-miljoonan-euron-leikkaus-rahapeliteuttojen-vaheneman-takia/>
- Stara, Linnea. 2025. ”Puheenvuoro. Sakset leikkaavat taidetta ja kulttuuria.” *Näyttämö ja tutkimus* 11(1): 7–9. <https://journal.fi/teats/article/view/162421>
- Steele Annika. 2025. *Clickbait*. The Decision Lab. <https://thedecisionlab.com/reference-guide/design/click-bait>
- Stenvall, Jari, Vesala, Paula, Kivilehto, Mirkka, Pöntinen, Sanni & Rönkkö, Kaisa. 2024. *Jaksakaa vielä. Kulttuuripolitiikkaa korona-ajan Suomessa*. Sitra, ESES, Teosto, Suomen musiikintekijät ry ja Musiikki & Media. https://musicmedia.fi/wp-content/uploads/2024/04/Jaksakaa_viala_Korona_ajan_kulttuuripolitiikka_tutkimus_FINAL_12042024.pdf
- Sokka, Sakari & Nokela, Severi. 30.6.2025. ”Katsaus taiteen ja kulttuurin vapaan kentän rahoitusleikkauksiin ja niiden alueelliseen kohdentumiseen”. Cupore. <https://www.cupore.fi/uutishuone/katsaus-taiteen-ja-kulttuurin-vapaan-kentan-rahoitusleikkauksiin-ja-niiden-alueelliseen-kohdentumiseen/>
- Suomen Kulttuurirahasto 2022. *Kulttuuribarometri 2022*. Kantar TNS Oy. <https://skr.fi/wp-content/uploads/2024/10/Kulttuuribarometri-2022.pdf>
- Suomen Kulttuurirahasto 30.6.2025. ”Taiteen ja kulttuurin rahoitusleikkaukset vaikuttavat kaikkialla Suomessa – tuore katsaus tarkentaa kuvaa valtion tuen muutoksista”.
- <https://www.stinfo.fi/tiedote/71296904/taiteen-ja-kulttuurin-rahoitusleikkaukset-vaikuttavat-kaikkialla-suomessa-tuore-katsaus-tarkentaa-kuvaa-valtion-tuen-muutoksista?lang=fi>
- Suomen Kuntaliitto 22.10.2020. ”Pandemia muuttaa työtä, taloutta ja valtaa: Kaupungit ja kunnat luotaavat uudessa raportissa koronan jälkeistä tulevaisuutta”.
- <https://www.stinfo.fi/tiedote/69892096/pandemia-muuttaa-tyota-taloutta-ja-valtaa-kaupungit-ja-kunnat-luotaavat-uudessa-raportissa-koronan-jalkeista-tulevaisuutta>
- Suomen kuvalehti 2020. ”Lehtitalot pala palalta”. <https://suomenkuvalehti.fi/kotimaa/suomen-suurimmat-mediatalot-pala-palalta-lehtia-tv-kanavia-radiotaajuuksia-kirjakauppoja-ja-ulkomaisia-tyonhakusivustoja/>
- Suominen, Jaakko, Saarikoski, Petri & Vaahensalo, Elina 2019. *Digitaalisia kohtaamisia: verkkokeskustelut BBS-purkeista sosiaaliseen mediaan*. Helsinki: Gaudeamus.

- Suomen Taiteilijaseura 2023. ”Kulttuurileikkausten vaikutukset kuvataiteen alalla”.
<https://www.artists.fi/fi/kulttuurileikkausten-vaikutukset-kuvataiteen-alalla>
- Suomen Taiteilijaseura 17.10.2023. ”Leikkaukset kulttuurista eivät tue hallituksen kulttuuripoliittisia tavoitteita”. <https://www.artists.fi/fi/leikkaukset-kulttuurista-eivat-tue-hallituksen-kulttuuripoliittisia-tavoitteita>
- Taiteen edistämiskeskus 19.10.2021. ”Taide- ja kulttuurialan leikkaukset peruuntuivat”.
<https://www.taike.fi/fi/uutiset/taide-ja-kulttuurialan-leikkaukset-peruuntuivat-uutinen>
- TAKU 12.10.2021. ”TAKU vaatii: Eduskunnan on peruttava taide- ja kulttuurialan rahoituksen leikkaukset”. <https://taku.fi/kulttuurin-rahoitusleikkaukset-peruttava/>
- Tampereen ammattikorkeakoulu 17.11.2022. ”Tapahtuma-alan ammattilaisia kannustetaan takaisin alalle uudella täydennyskoulutuksella”. TAOTAO-hanke Tampereen ammattikorkeakoulu. <https://www.tuni.fi/fi/ajankohtaista/tapahtuma-alan-ammattilaisia-kannustetaan-takaisin-alalle-uudella>
- Tapahtumateollisuus. 27.2.2025. *Tapahtuma-alan yhdeksän ehdotusta kasvutoimiksi*.
<https://tapahtumateollisuus.fi/tapahtuma-alan-yhdeksan-ehdotusta-kasvutoimiksi/>
- Tapahtumaviestit 28.2.2025. ”Tapahtumateollisuus ry:n ehdotukset kansantalouden kasvun vauhdittamiseen”. <https://www.tapahtumaviestit.fi/tapahtumat/tapahtumateollisuus-ryn-ehdotukset-kansantalouden-kasvun-vauhdittamiseen/>
- Tilastokeskus (i.a.). *Toimialaluokitus TOL 2008*. https://stat.fi/fi/luokitukset/toimiala/toimiala_1_20080101
- Tilastokeskus 2025. *Kulttuurin satelliittitilinpito*. <https://stat.fi/julkaisu/cm1kcl0e7m5v07w7cc4sc1on>
- Tilastokeskus 2025. *Kulttuurialalla tarjonta kasvoi euromääräisesti vuonna 2023, ja osuus koko taloudesta kasvoi hieman*. <https://stat.fi/julkaisu/cm1kcl0e7m5v07w7cc4sc1on>
- Tolbert, Jeffrey A. & Johnson, Eric D.M. 2019. Digital Folkloristics: Text, Ethnography, and Interdisciplinarity.” *Western Folklore*, 78(4): 327–356
- Turun yliopisto. 16.12.2024. ”Tapahtumateollisuus kasvaa – alan ydintoimijoiden liikevaihto ylittää pandemiaa edeltävät tasot”. <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/uutinen/tapahtumateollisuus-kasvaa-alan-ydintoimijoiden-liikevaihto-ylittaa-pandemiaa>
- Turun yliopisto (i.a.). *Tutkimus digitaalisen kulttuurin suuntautumisvaihtoehdossa, Humanistinen tiedekunta, Digitaalinen kulttuuri*. <https://www.utu.fi/fi/yliopisto/humanistinen-tiedekunta/kulttuurituotannon-ja-maisemantutkimuksen-koulutusohjelma/digitaalinen-kulttuuri/tutkimus>

- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023. *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf
- Työ- ja elinkeinoministeriö 2024. *Työvoimakatsaus: työvoiman saatavuusongelmat jatkuvat ennestään tutuilla toimialoilla*. <https://tem.fi/-/tyovoimakatsaus-tyovoiman-saatavuus-ongelmat-jatkuvat-ennestaan-tutuilla-toimialoilla>
- Uusijuttu 2025. ”Ihan kiva ei riitä. Ainakaan kulttuuripolitiikassa”. https://www.uusijuttu.fi/juttu/sIWN6uKz-aq1fiJLr-07b9e?utm_source=FB&utm_medium=Some&utm_campaign=Rehn-27-3&fbclid=IwY2xjawJSEfVleHRuA2FlbQIxMQABHQ4qGIwZ2oVN-zAG2bZajWjNUWOJ9aLsSNsEvYTIaFMaIKmlumBZQ4-eSQ_aem_f6Ejcsa3Bwhhg3s3GV6hHg
- Uutismedian liitto 6.5.2025. ”Uutismedian liiton vuosi 2024: Luottamus uutisiin säilyi korkeana”. <https://www.uutismediat.fi/ajankohtaista/uutismedian-liiton-vuosi-2024-luottamus-uutisiin-sailyi-korkeana/>
- Vaahensalo, Elina 2018. *Minä, ne muut ja Suomi 24: toiseuttavan verkkokeskustelun määrittely ja tutkiminen*. Pro Gradu -tutkielma. Turun yliopisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2018121250583>
- Vaahensalo, Elina 2018. *Keskustelufoorumit mediainhokkeina – suositut suomenkieliset keskustelufoorumit mediassa*. <https://widerscreen.fi/numerot/2018-3/keskustelufoorumit-mediainhokkeina-suositut-suomenkieliset-keskustelufoorumit-mediassa/>
- Vaahensalo, Elina 2021. *Kohti kokonaisvaltaisempaa somelukutaitoa*. Turun yliopiston blogi. <https://blogit.utu.fi/utu/2021/05/18/kohti-kokonaisvaltaisempaa-somelukutaitoa/>
- Vaahensalo, Elina. 2021. ”Kontekstualisointimalli sosiaalisen median lähdekritiikin avaimena.” *Rajapinnoilla-teemanumero*, 40 (3): 133. <https://doi.org/10.23978/inf.107897>
- Vaahensalo, Elina 2021. ”Samanlaista toiseuttamista, erilaisia toisia: Toiseuttavan verkkokeskustelun muodot anonyymeissä suomenkielisissä keskustelukulttuureissa.” *Media & viestintä*, 44 (3): 1–29. <https://doi.org/10.23983/mv.111507>
- Vaahensalo, Elina 2022. ”Uuniin siitä” – Väkivaltainen ja toiseuttava verkkokeskustelu Yli-
laudalla. *Lähikuva – Audiovisuaalisen Kulttuurin Tieteellinen Julkaisu*, 35(3): 29–44. <https://doi.org/10.23994/lk.121893>

- Vaahensalo, Elina 2022. *Organisaatiot ja toiseuttava verkkokeskustelu*. Teoksessa Poikkeuksellinen viestintä. H. Kantanen & M. Koskela (toim.). 160–167. Helsinki. ProCom ry. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022121371256>
- Valtioneuvosto 2022. *Hallitus ehdottaa arpajaislakiin uuden rahoitusmallin edellyttämiä muutoksia*. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410869/hallitus-ehdottaa-arpajaislakiin-uuden-rahoitusmallin-edellyttamia-muutoksia>
- Valtioneuvosto 2023. *Selvitys: Tapahtuma-alaa ei tunnisteta elinkeinona, mikä on este kasvulle*. Työ- ja elinkeinoministeriö. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/selvitys-tapahtuma-alaa-ei-tunnisteta-elinkeinona-mika-on-este-kasvulle>
- Valtioneuvosto 2024. *Kulttuuripoliittinen selonteko*. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Valtioneuvoston julkaisuja 2025:55. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-569-6>
- Valtioneuvosto 2024. *Median keskittyminen ja mediasisältöjen moninaisuus Suomessa*. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-168-1>
- Wiren, Milla, Westerholm, Thomas & Liikamaa, Annika 2020. *Tapahtumateollisuuden toimialatutkimus 2020 – osa 1*. Turun yliopisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021042826383>
- Yle (i.a.). *Yle yhtiönä*. Ylen historia. <https://yle.fi/aihe/a/20-10006904>
- Yle 13.10.2021. ”Valtion leikkaukset jopa kuolinisku pienille kulttuuritoimijoille – liittopomo: ”En ole koskaan törmännyt tällaiseen huonon kohtelun tunteeseen””. <https://yle.fi/a/3-12142776>
- Yle 26.2.2021. ”Ministeriöiden työryhmä: Veikkauksen miljoonat järjestöiltä valtion kirstuun ja järjestöjen rahoitus valtion budjettiin”. <https://yle.fi/a/3-11810433>
- Ylikoski, Matleena & Ahva, Laura 2025. ”Journalismin moniäänisyys osana median monimuotoisuuden ilmiötä.” *Media & Viestintä*, 47 (4): 105–129. <https://doi.org/10.23983/mv.148569>